

RASEINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

III - A. Tekstinė dalis AIŠKINAMASIS RAŠTAS

III ETAPAS. KONKRETIZUOTI SPRENDINIAI

Planavimo organizatorius:

Raseinių rajono savivaldybės administracijos direktorius

Plano rengėjas:

IĮ „Atkulos projektai“

Vilnius, 2014

OBJEKTAS: Raseinių rajono savivaldybės teritorija

PLANAS: Raseinių rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas

PLANAVIMO RŪŠIS IR LYGMUO: Rajono lygmens bendrasis planas

PLANAVIMO ORGANIZATORIUS: Raseinių rajono savivaldybės administracijos direktorius

TURINYS:

III-A. Tekstinė dalis. AIŠKINAMASIS RAŠTAS

III-B. Grafinė dalis. BRĖŽINIAI:

III-B-1. Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys (M 1:50 000)

III-B-2. Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinys (M 1:50 000)

III-B-3. Miškų išdėstymo ir gamtinio karkaso brėžinys (M 1:50 000)

III-B-4. Susisiekimo sistemos brėžinys (M 1:50 000)

III-B-5. Inžinerinės infrastruktūros brėžinys (M 1:50 000)

RASEINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS		
RENGIMO ETAPAS – KONKRETIZUOTI SPRENDINIAI		Data
Plano rengėjas	II „Atkulos projektai” Savanorių pr. 11A-83, LT-03116 Vilnius, tel. (8 5) 216 2869, faks. (8 5) 216 3647, el. paštas atkula@gmail.com, www.atkula.lt Projekto vadovė Laimutė Janulienė	2014-12

TURINYS

ĮVADAS	4
BENDROJO PLANO SPRENDINIAI	6
1. BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ SUDĖTIS IR TAIKymo TVARKA	6
2. GAMTOS IR KULTŪROS IŠTEKLIŲ NAUDOJIMO SPRENDINIAI	8
2.1. <i>KRAŠTOVAIZDŽIO APSAUGA IR NAUDOJIMAS</i>	8
2.2. <i>APLINKOS KOKYBĖ</i>	9
2.3. <i>KULTŪROS PAVELDO NAUDOJIMAS IR APSAUGA</i>	9
3. GYVENVIEČIŲ SISTEMOS PLĖTROS SPRENDINIAI	12
3.1. <i>CENTRINIŲ GYVENVIEČIŲ SISTEMA</i>	12
3.2. <i>SOCIALINĖS INFRASTRUKTŪROS PLĖTOJIMAS</i>	16
3.3. <i>PASLAUGŲ GYVENTOJAMS IR VERSLUI PLĖTRA</i>	16
3.4. <i>BŪSTO PLĖTROS SPRENDINIAI</i>	17
4. ŪKIO PLĖTROS SPRENDINIAI	19
4.1. <i>BIOPRODUKCIŲ ŪKIO PLĖTRA</i>	19
4.2. <i>TURIZMO IR REKREACIJOS PLĖTRA</i>	22
4.3. <i>PRAMONĖS IR VERSLO PLĖTRA</i>	28
4.4. <i>ŪKINĖS VEIKLOS APRIBOJIMAI</i>	29
5. ŽEMĖS NAUDOJIMO SPRENDINIAI	31
5.1. <i>ŽEMĖS FONDO STRUKTŪRA IR JOS POKYČIŲ PROGNOZĖ</i>	31
5.2. <i>TERITORIJOS NAUDOJIMO REGLAMENTAI</i>	32
6. SUSISIEKIMO SISTEMOS PLĖTROS SPRENDINIAI	51
6.1. <i>AUTOMOBILIŲ TRANSPORTAS</i>	51
6.1.1. <i>IŠORĖS SUSISIEKIMO TINKLAS</i>	52
6.1.2. <i>VIDAUS SUSISIEKIMO TINKLAS</i>	53
6.2. <i>VIEŠASIS TRANSPORTAS</i>	54
6.3. <i>GELEŽINKELIŲ TRANSPORTAS</i>	55
6.4. <i>PĖSČIŲJŲ IR DVIRAČIŲ TAKAI</i>	55
7. INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS SISTEMŲ PLĖTROS SPRENDINIAI	56
7.1. <i>VANDENTIEKA IR VANDENVALA</i>	56
7.2. <i>ELEKTROS ENERGIJOS TIEKIMAS</i>	56
7.3. <i>ŠILUMOS TIEKIMAS</i>	57
7.4. <i>DUJŲ TIEKIMAS</i>	58
7.5. <i>ATSINAUJINANTI ENERGIJA</i>	58
7.6. <i>ATLIEKŲ TVARKYMAS</i>	58
7.7. <i>MELIORACIJOS SISTEMOS</i>	58
7.8. <i>PRIEŠGAISRINIAI REIKALAVIMAI</i>	59
7.9. <i>TELEKOMUNIKACIJOS IR RYŠIAI</i>	59
8. TERITORIJOS, KURIOMS BŪTINA PARENGTI VIETOS LYGMENS TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTUS	60
9. IŠORINĖS VAIZDINĖS REKLAMOS (IVR) ĮRENGIMO PLANUOJAMOJE TERITORIJOJE NUOSTATOS	61
9.1. <i>BENDROSIOS NUOSTATOS</i>	61
9.2. <i>IŠORINĖS VAIZDINĖS REKLAMOS ĮRENGINIŲ IŠDĖSTYMO PRINCIPAI</i>	62
9.3. <i>VIEŠOSIOS REKLAMOS OBJEKTŲ KLASIFIKACIJA IR SKLAIDOS REGLAMENTAVIMAS</i>	63
PRIEDAI	66
1 <i>PRIEDAS. Raseinių rajono savivaldybės nekilnojamojo kultūros vertybių sąrašai</i>	1
2 <i>PRIEDAS. Išorinės vaizdinės reklamos objektų sklaidos reglamentavimas</i>	1

ĮVADAS

Planavimo objektas: Raseinių rajono savivaldybės teritorija (plotas – 1573 kv. km, gyventojų skaičius – 36 056, 2013 m. pradžioje).

Šioje Raseinių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano dalyje pateikiami plano rengimo etapo sprendinių konkretizavimo stadijos rezultatai:

- Raseinių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių aiškinamasis raštas;
- Vadovaujantis Raseinių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano rengimo darbų programos, patvirtintos Raseinių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2012 m. birželio 25 d. įsakymu, 24 punktu išorinės vaizdinės reklamos įrengimo Raseinių rajono savivaldybės teritorijoje nuostatos ir reglamentinė bazė pateikta aiškinamojo rašto 9 skyriuje ir 2 priede;
- Raseinių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių grafinė dalis - brėžiniai:
 - Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys (M 1:50 000);
 - Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinys (M 1:50 000);
 - Miškų išdėstymo ir gamtinio karkaso brėžinys (M 1:50 000);
 - Susisiekimo sistemos brėžinys (M 1:50 000);
 - Inžinerinės infrastruktūros brėžinys (M 1:50 000).

Teritorijų naudojimo reglamentai surašyti 5.1 lentelėje, ūkinės veiklos apribojimo reglamentai – 5.2 lentelėje, lentelės pateikiamos tekste 5.2 skyriuje.

Rengiant Raseinių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius, vadovautasi Raseinių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano esamos būklės analizės stadijos metu atliktų darbų rezultatais ir Raseinių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koncepcija, patvirtinta Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2013 m. spalio 31 d. sprendimu Nr. (1.1)TS-390. Taip pat įvertintos planuojamai teritorijai taikomų galiojančių teritorijų planavimo ir strateginių dokumentų nuostatos:

Bendrieji planai

- Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Seimo 2002 m. spalio 29 d. sprendimu Nr. IX-1154;
- Kauno apskrities teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 672;
- Raseinių rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2007 m. spalio 25 d. sprendimu Nr.(1.1)TS-234;

Specialieji planai

- Raseinių rajono savivaldybės turizmo ir rekreacijos specialusis planas, patvirtintas Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2009 m. lapkričio 5 d. sprendimu Nr. (5.3)A₁-818;
- Raseinių rajono šilumos ūkio specialus planas, patvirtintas Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2005 m. vasario 24 d. sprendimu Nr.(1.1)-TS-39;

- Raseinių rajono savivaldybės teritorijos vietinės reikšmės viešųjų kelių tinklo išdėstymo žemėtvarkos schema, patvirtinta Raseinių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2009 m. spalio 1 d. įsakymu Nr.(5.3)A₁-724;
- Raseinių rajono savivaldybės teritorijos miškų išdėstymo žemėtvarkos schema, patvirtinta Raseinių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2008 m. birželio 20 d. įsakymu Nr.(5.3)A₁-536;
- Tytuvėnų regioninio parko zonavimo schema, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. gegužės 5 d. nutarimu Nr. 427;
- Tytuvėnų regioninio parko tvarkymo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. D1-347;
- Dubysos regioninio parko ir jo zonų ribų planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. gegužės 5 d. nutarimu Nr. 426;
- Dubysos regioninio parko tvarkymo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. D1-348;
- Raseinių rajono savivaldybės teritorijos nekilnojamojo kultūros paveldo tinklų schema, patvirtinta Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2009 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. IV-212;

Strateginiai dokumentai

- Raseinių rajono savivaldybės plėtros iki 2020 metų strateginis planas, patvirtintas Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2008 m. spalio 30 d. sprendimu Nr. 362.

Vadovautasi ir kitų teisės aktų bei dokumentų, nurodytų institucijų išduotose planavimo sąlygose, nuostatomis.

BENDROJO PLANO SPRENDINIAI

1. BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ SUDĖTIS IR TAIKYMO TVARKA

Raseinių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių sudėtis:

- Bendrosios nuostatos. Sprendinių taikymo tvarka;
- Gamtos ir kultūros išteklių naudojimo sprendiniai (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys; Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinys; Miškų išdėstymo ir gamtinio karkaso brėžinys);
- Veiklos apribojimų sprendiniai (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys ir 5.2 lentelė. Ūkinės veiklos apribojimų reglamentai);
- Gyvenviečių sistemos plėtros sprendiniai (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys);
- Ūkio plėtros sprendiniai (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys, Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinys);
- Žemės naudojimo sprendiniai (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys, Miškų išdėstymo ir gamtinio karkaso brėžinys, Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinys, Susisiekimo sistemos brėžinys, Inžinerinės infrastruktūros brėžinys, 5.1 lentelė. Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentai);
- Susisiekimo sistemos plėtros sprendiniai (Susisiekimo sistemos brėžinys);
- Inžinerinės infrastruktūros plėtros sprendiniai (Inžinerinės infrastruktūros brėžinys);
- Visuomenės poreikiams reikalingų objektų teritorijų plėtros sprendiniai (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys, Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinys, 4.1 lentelė. Viešo naudojimo poilsio teritorijų sąrašas);
- Teritorijų, kurioms būtina parengti kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentus sąrašas.

Taikymo tvarka

Raseinių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano (toliau – Bendrasis planas) sprendiniai išreiškia Raseinių rajono savivaldybės tarybos privalomąsias nuostatas ir reikalavimus dėl savivaldybės teritorijos naudojimo, veiklos joje plėtojimo sąlygų ir teisių. Visi patvirtinti ir savivaldybės teritorijų planavimo dokumentų registre registruoti teritorijų planavimo dokumentai galioja tiek, kiek neprieštarauja šiems Bendrojo plano sprendiniams. Visi sprendimai dėl savivaldybės teritorijos naudojimo ir veiklos joje plėtojimo, žemės naudojimo tikslinės paskirties nustatymo ir keitimo, veiklos apribojimų, specialiųjų sąlygų, nekilnojamojo turto rezervavimo ar paėmimo visuomenės poreikiams neturi prieštarauti šiems Bendrojo plano sprendiniams.

Teritorijų, žemės sklypų, pastatų, statinių ir įrenginių naudotojams, kurių nekilnojamojo turto iki Bendrojo plano sprendinių įsigaliojimo dienos registruota tikslinė naudojimo paskirtis, būdas ir pobūdis prieštarauja šiems Bendrojo plano sprendiniams, paliekama teisė naudotis nekilnojamuoju turtu taip pat, kaip jis buvo naudojamas iki sprendinių įsigaliojimo dienos,

nekeičiant jo naudojimo paskirties pobūdžio bei masto. Bet kokie šio turto naudojimo pakeitimai neturi prieštarauti šiems Bendrojo plano sprendiniams.

Bendrojo plano sprendiniais privalo vadovautis valstybės institucijos, savivaldybės, visuomeninės ir nevyriausybinės organizacijos, fiziniai ir juridiniai asmenys, planuojantys ar vykdančys veiklą šioje teritorijoje. Jeigu Bendrojo plano sprendiniuose nėra suformuluotos aiškios nuostatos dėl konkrečios veiklos, tuomet reikia vadovautis Bendrojo plano koncepcija ir joje suformuluotomis bendrosiomis nuostatomis.

Ginčo atvejais prioritetas teikiamas viešajam interesui, t.y. žmogaus sveikatai, ekstremalių situacijų prevencijai, viešųjų paslaugų plėtrai, aplinkos ir kultūros paveldo vertybių apsaugai, žemės ūkio naudmenų ir miško išteklių apsaugai, infrastruktūros plėtrai.

Bendrojo plano sprendiniai tikslinami, papildomi ir keičiami teisės aktų nustatyta tvarka. Bendrojo plano sprendinių pakeitimai, tikslinimai ir papildymai neturi bloginti savivaldybės teritorijos ar jo dalies gyvenimo ir aplinkos kokybės, mažinti viešųjų paslaugų gyventojams ir ūkio subjektams kokybės, bloginti veiklos ir verslo sąlygų planuojamoje teritorijoje buveines turintiems ūkio subjektams.

Bendrojo plano sprendiniai taikomi:

- Priimant sprendimus dėl teritorijos naudojimo ir veiklos plėtojimo sąlygų bei teisių;
- Derinant detaliojo, specialiojo, bendrojo planavimo dokumentus, statybos projektus, nustatant sąlygas teritorijų planavimo darbams, rengiant statybos projektų sąlygų sąvadus;
- Rengiant savivaldybės investicijų programas ir projektus;
- Priimant sprendimus dėl savivaldybės nekilnojamojo turto naudojimo, privatizavimo, taip pat privataus nekilnojamojo turto paėmimo ar rezervavimo visuomenės poreikiams.

Bendrojo plano sprendiniai galioja savivaldybės tarybos ir administracijos kompetencijos ribose.

2. GAMTOS IR KULTŪROS IŠTEKLIŲ NAUDOJIMO SPRENDINIAI

2.1. KRAŠTOVAIZDŽIO APSAUGA IR NAUDOJIMAS

Gamtinio karkaso formavimas savivaldybės teritorijoje. Gamtinis karkasas yra itin svarbi daugiafunkcinė sistema, užtikrinanti bendrą teritorijos kraštovaizdžio stabilumą, gyvybingumą bei jame vykstančių migracinių ryšių nepertraukiamumą. Gamtinės aplinkos stabilumo užtikrinimas palaikant, formuojant ar gausinant gamtinio karkaso elementų kokybę teritorijoje savo ruožtu garantuoja didesnę teritorijos ūkinį potencialą bei geresnę gyvenamosios aplinkos kokybę. Raseinių rajono savivaldybės teritorijos gamtinis karkasas yra neatsiejama bendro šalies teritorijos gamtinio karkaso dalis. Visos (įvairių lygmenų) gamtinio karkaso dalys, lokalizuotos Raseinių rajono savivaldybės teritorijoje, užima 89 618 ha ir sudaro 57 % bendro rajono savivaldybės ploto. Jos persidengia arba sutampa su konservacinėmis, įvairaus pobūdžio ir intensyvumo ūkinio naudojimo teritorijomis.

Gamtinio karkaso sistemą sudaro šios dalys:

- geoeologinės takoskyros;
- geosistemų stabilizavimo mazgai ir juostos;
- migracijos koridoriai.

Per visą Raseinių rajono savivaldybę šiaurės pietryčių kryptimis nusidriekia palyginti didelio ploto (38 157 ha) šiaurinė, centrinė ir rytinė **regioninės reikšmės geoeologinės takoskyros**. Bendroje Raseinių rajono savivaldybės gamtinio karkaso sistemoje geoeologinė takoskyra užima 42 %, o visoje savivaldybės teritorijoje – 24,3 %. Svarbiausios kraštovaizdžio formavimo kryptys geoeologinės takoskyros teritorijose – išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis, palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio natūralumas, kraštovaizdžio natūralumą atkuriančių elementų grąžinimas ir gausinimas.

Raseinių rajono savivaldybėje geosistemų stabilizavimo mazgai ir juostos apima 27 774 ha plotą, kas sudaro 17,3 % savivaldybės teritorijos ploto arba 31 % viso gamtinio karkaso ploto. Jie priskiriami rajoninės ir svarbiausios vietinės reikšmės vidinio stabilizavimo mazgams ir juostoms. Svarbiausia kraštovaizdžio formavimo kryptis - esamo natūralaus kraštovaizdžio pobūdžio išlaikymas ir saugojimas. Tai teritorijos, išsidėsčiusios visoje savivaldybės dalyje, tarp geoeologinės takoskyros plotų (apima Blinstrubiškio miško biosferos poligoną, Jukainių geomorfologinį draustinį).

Raseinių rajono savivaldybėje migracijos koridoriai užima 23 687 ha ir tai sudaro 15 % rajono savivaldybės teritorijos ploto arba 27 % viso gamtinio karkaso ploto. Regioniniai ir svarbiausi rajoniniai migracijos koridoriai apima 8540 ha teritoriją, o kiti rajoniniai ir svarbiausi vietiniai migracijos koridoriai – 15 147 ha. Rajono savivaldybės teritorijoje migracijos koridoriai daugeliu atveju sutampa su savivaldybės teritorijoje esamų upių ir upelių (Dubysa, Šešuvis ir kt.) slėniais. Tankus Dubysos ir Jūros intakų tinklas formuoja žemesnio lygmens, rajoninius migracijos koridorius. Svarbiausia kraštovaizdžio formavimo kryptis – grąžinti ir gausinti kraštovaizdžio natūralumą atkuriančius elementus.

Visose gamtinio karkaso teritorijose skatinama veikla, kuria užtikrinama kraštovaizdžio ekologinė pusiausvyra, palaikomas ir stiprinamas ekosistemų stabilumas, vykdoma renatūralizacija ir ekosistemų atkūrimas, bei ekstensyvi rekreacija, palaikoma ir didinama

biologinė įvairovė bei bendras teritorijos miškingumas, saugomi bei plečiami želdynai ir želdiniai agrarinėse bei urbanizuotose teritorijose, vykdomi teritorijų ir akvatorių rekultivacijos bei išvalymo nuo užteršimo darbai ir mažinamas vizualiai agresyvių objektų poveikis.

2.2. APLINKOS KOKYBĖ

Oro, vandens, dirvos tarša priklauso nuo ūkio plėtros ir žmonių veiklos intensyvumo planuojamoje teritorijoje. Raseinių rajono savivaldybės teritorijoje numatyta plėtoti intensyvių, ekstensyvių bei tausojančių žemės ūkį, žuvininkystės ūkį, miškų ūkį, gavybos pramonę, turizmą bei rekreaciją. Numatoma plėtoti inžinerinę bei susisiekimo infrastruktūrą, viešąsias paslaugas. Atitinkamai intensyvės teritorijos naudojimas ir didės oro, vandens ir dirvos tarša. Sprendiniai, kurie padėtų sumažinti šią taršą arba jos išvengti (aplinkos kokybės sprendiniai) išdėstyti 7 skyriuje „Inžinerinės infrastruktūros sistemų plėtros sprendiniai“.

2.3. KULTŪROS PAVELDO NAUDOJIMAS IR APSAUGA

Bendrojo plano kultūros paveldo dalis apibrėžia rajono savivaldybės teritorijoje esamo nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkymą ir naudojimą bei prioritetines teritorinės apsaugos priemones kultūros paveldo vertybėms išsaugoti. Sąvokos ir sprendinių turinys atitinka Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą (Žin., 2004, Nr. 153-5571; 2008, Nr. 59-2203), Rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano rengimo taisyklės (Žin., 2007, Nr. 33-2917), Lietuvos nacionalinę darnaus vystymosi strategiją (Žin., 2003, Nr. 89-2039) ir Lietuvos Respublikos teritorijos bendrąjį planą (Žin., 2002, Nr. 110-4852).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 3 str. 1 p., visi objektai, saugotini kaip nekilnojamosios kultūros vertybės pagal įstatymo „Dėl Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros vertybių apsaugos įstatymo įgyvendinimo“ 9 straipsnį, pripažįstami Kultūros vertybių registre registruotomis nekilnojamosiomis kultūros vertybėmis.

Nekilnojamosios kultūros vertybės yra bendrosios kraštovaizdžio formavimo politikos objektas. Jų išsaugojimas ir tvarkymas laikomas integralia Raseinių rajono savivaldybės plėtros dalimi. Kultūros paveldo išsaugojimas, atgaivinimas ir tinkamas naudojimas ypač svarbus savivaldybės savitumo raiškai. Registre įregistruotų nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių skaičius Raseinių rajono savivaldybėje pagal jų tipus pateiktas 2. 1. lentelėje.

2.1. lentelė. Kultūros paveldo objektų suvestinė

Kultūros paveldas pagal vertingųjų savybių pobūdį ar jų derinį	Skaičius	Dalis bendrame skaičiuje %	Kultūros paminklai	Valstybės saugomi kultūros paveldo objektai	Kultūros paveldo objektai, kuriems taikoma pradinė teisinė apsauga
Archeologinis paveldas	40	31	23	5	12
Architektūrinis, inžinerinis, istorinis, sakralinis paveldas	62	48	5	16	41
Urbanistinis paveldas	-	-	-	-	-
Kitas nekilnojamojo kultūros paveldas	27	21	-	16	11
IŠ VISO:	129	100	28	37	64

Raseinių rajono savivaldybės teritorija turtinga savo kultūriniais paveldais, net 129 vertingiausių rajono savivaldybės kultūros paveldo objektų yra įtraukti į Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros vertybių registrą: iš jų 28 objektai yra paskelbti Lietuvos Respublikos kultūros paminklais – 18 piliakalnių, 2 kapinynai, 1 pilkapynas, 1 senovės gyvenvietė, 1 senovės gynybinis įtvirtinimas, 1 Bazilikos kompleksas, 1 dvaro sodyba, 2 kapai, 1 statinys-geležinkelio tiltas. Valstybės saugomi kultūros paveldo objektai – 37, kur didžiausią sąrašo dalį sudaro koplytstulpiai, koplytėlės, stogastulpiai, paminklai (11 vnt.) bei žydų senosios kapinės (5 vnt.) ir žydų žudynių vietos (4 vnt.). Kitas kultūros paveldo vertybes sudaro – 5 mitologiniai objektai, 4 archeologiniai objektai, 3 sodybos, 2 dvarvietės, 2 statinių kompleksai, 1 kapas.

Rajono savivaldybės teritorijoje gausiausią nekilnojamojo kultūros paveldo dalį sudaro 64 registriniai (įtraukti į registrą) objektai. Ši sąrašą sudaro – archeologiniai objektai (12), laidojimo bei istorinės įvykių vietos (17), buv. dvaro sodybų vietos ir jų fragmentai (14), statiniai (8), koplytstulpiai, koplytėlės, paminklai (11), mitologiniai (2) objektai.

Kultūros paveldo teritorinės apsaugos aspektu bendrojo plano lygmenyje svarbiausi kultūros paveldo objektų sancaupos arealai yra išsibarstę visoje savivaldybės teritorijoje, tačiau daugiausia yra Dubysos regioninio parko teritorijoje.

Rajono savivaldybėje iš viso yra 25 piliakalniai. Visi piliakalniai šias dienas pasiekė apardyti įvairių gamtos ir žmogaus jėgų: nuplauti upių, nuarti, iškasinti duobių ir kt. Atsižvelgus į dabartinį piliakalnių pažinimo lygį bei remiantis sukauptais duomenimis apie juos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. balandžio mėn. 29 d. įsakymu Nr. ĮV-190 (Žin., 2005, Nr. 58-2034) pagal naudojimą nustatyti saugojimo tikslai. Raseinių rajono savivaldybėje priskirta 18 piliakalnių *saugoti viešam pažinimui ir naudojimui*: Betygalos seniūnijoje 4 - Betygalos I, Betygalos II, Darbutų, Ročiškės piliakalniai; Ariogalos seniūnijoje 4 - Bažavalės, Daugėliškių, Gėlupos, Kajėnų piliakalniai; Nemakščių seniūnijoje 5 – Ižiniškių, Pabalčių, Pužų piliakalniai; Raseinių seniūnijoje 2 – Padubysio ir Raseinių piliakalniai; Šiluvos seniūnijoje 2 – Lyduvėnų I ir Lyduvėnų II piliakalniai; Kalnujų seniūnijoje 1 – Kalnujų piliakalnis; Viduklės seniūnijoje 1 – Galkaičių piliakalnis; Girkalnio seniūnijoje 1 – Gabrieliškės piliakalnis bei Molavėnų I, Molavėnų II piliakalniai (A375P, A376P) *moksliniam pažinimui ir viešajam pažinimui*.

Atskirą Lietuvos kultūros ir istorijos palikimo dalį sudaro istorinės kapinės ir memorialinės vietos. Saugomi kapinynai ir kitos senovės laidojimo vietos, neveikiančios kapinės, karių kapai, liaudiški memorialiniai paminklai - kryžiai, koplytstulpiai. Didžiąją Raseinių rajono savivaldybėje valstybės saugomų senųjų kapinių dalį sudaro katalikų bei žydų senosios kapinės.

Kultūros paveldo vertės atskleidimas, jo puoselėjimas ir kūrybingas panaudojimas savivaldybei bei kitoms atsakingoms organizacijoms yra svarbus turizmo plėtros svirtis, atspindintis dvasinį bei kultūrinį rajono gyvenimą.

Buvusių dvarų sodybos, reikšmingos savo architektūrine, urbanistine, krašto vaizdine verte, yra ryškios istorinio kultūrinio kraštovaizdžio dalys, atskleidžiančios kultūrinį etnografinį 15–19 a. palikimą – Ariogalos (Čekuvos), Burbiškio, Skaratiškės, Belazariškio (Vosyliškio), Blinstrubiškių, Katauskių, Palukščio, Plembergo, Ročių, Tendžiogalos, Žaiginio, Žibulių dvarų sodybos (daugumos jų išlikę tik fragmentai), saugotini Nekilnojamojo kultūros paveldo statinių kompleksai.

Kiekvienas kultūros paveldo objektas, esantis Raseinių rajono savivaldybėje, turi savo teritoriją bei dauguma kultūros paveldo objektų turi apsaugos zonas. Kultūros paveldo objekto apsaugos zonos nustatomos vadovaujantis Saugomų teritorijų, Teritorijų planavimo ir Nekilnojamojo

kultūros paveldo apsaugos įstatymu. Lietuvos Respublikos kultūros vertybių registre registruotų kultūros paveldo objektų, vietovių teritorijose ir apsaugos zonose veikla reglamentuojama nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais ir dokumentais bei nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiaisiais planais.

Apsaugos teritorinės priemonės konkretizuojamos teritorijų specialiaisiais ir detaliesiais planais bei objektų, įrašytų į Kultūros vertybių registrą, individualiais apsaugos reglamentais (tipiniai apsaugos reglamentai, jei individualių reglamentų nėra nustatyta). Kultūros paveldo objektų, vietovių teritorijose ir apsaugos zonose veikla reglamentuojama nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais ir dokumentais bei nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiaisiais planais.

Visų objektų, įrašytų į Kultūros vertybių registrą, teritorijoms ir jų apsaugos zonoms yra taikomi Lietuvos Respublikos Vyriausybės Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų XIX p. reikalavimai (Žin., 1992-08-10, Nr. 22-652). Archeologijos paveldo objektų tvarkybai nustatoma konservavimo kryptis (Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, 21 str.). Visos neveikiančios kapinės tvarkomos pagal Kapinių tvarkymo taisykles. Jų teritorijoms nustatoma pagrindinė tikslinė konservacinė žemės naudojimo paskirtis (Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, 20 str.).

Jei objektų, įrašytų į Kultūros vertybių registrą, apsaugos zonos nėra nustatytos, joms taikomi Nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo 9 str. 5 p. Reikalavimai: „Institucija, priėmusi sprendimą inicijuoti kultūros paveldo objekto skelbimą saugomu arba jau saugomo objekto naujai aptiktos vertingosios savybės nustatymą bei apsaugos reikalavimų pakeitimą, gali iki 6 mėnesių apriboti ar uždrausti darbus, kurie pačiame objekte, jo teritorijoje ar apsaugos zonoje galėtų pažeisti vertingąsias savybes. Jei teritorija ir apsaugos zona nenustatytos, apriboti ar uždrausti darbus galima iki 250 metrų atstumu nuo objekto. Jeigu dėl nepalankių klimato sąlygų trūkstami tyrimai neatliekami, terminas gali būti pratęstas. Bendras uždraudimo vykdyti darbus terminas negali būti ilgesnis negu 8 mėnesiai. Per šį terminą šio įstatymo nustatyta tvarka turi būti atlikti trūkstami tyrimai, parengtas ir suderintas teritorijos ir apsaugos zonos ribų projektas, reikalui esant, statinys užkonservuotas ir atlikti kiti kultūros paveldo objekto skelbimo saugomu procedūros veiksmai.“

Nekilnojamojo kultūros paveldo objektai naudojami, atsižvelgiant į jų vertingąsias savybes ir teritorinę kontekstą. Prioritetinai tvarkomi reikšmingiausi valstybės ir savivaldybės saugomi nekilnojamojo kultūros paveldo objektai. Piliakalnių, statinių ansamblių, įžymių savivaldybės žmonių sodybų vietų naudojimo perspektyva siejama su rekreacinio naudojimo plėtra ir turizmu. Kultūros objektai, įtraukti į turizmo maršrutus, ženklinami prioriteto tvarka ir rengiami lankymui.

Kultūros paveldo objektų sancaupos arealai tvarkomi išryškinant dominuojančių kultūros paveldo objektų sąveiką su kitais kultūros paveldo objektais ir gamtine aplinka. Arealų teritorinės apsaugos priemonės nustatomos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentais (Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklės, Žin., 2005, Nr. 81-2973). Apsaugos teritorinės priemonės konkretizuojamos teritorijų specialiaisiais ir detaliesiais planais bei objektų, įrašytų į Kultūros vertybių registrą, individualiais apsaugos reglamentais (tipiniais apsaugos reglamentais, jei individualių reglamentų nėra nustatyta).

Savivaldybės ir privačių asmenų lėšomis tvarkomi savanorių ir rezistencinio pasipriešinimo kovos dalyvių, Lietuvos karių, žuvusių 1918-1920 m. kovose dėl Lietuvos nepriklausomybės kapai.

Pagal galimybes kasmet vykdomi poeto Maironio memorialinės sodybos tvarkymo, restauravimo darbai. Tvarkoma S. Stanevičiaus tėviškės sodyba Kanopėnų k., Viduklės seniūnijoje.

1 priede pateikiami savivaldybės teritorijoje esančių kultūros paveldo objektų sąrašai, sudaryti pagal Kultūros paveldo centro nekilnojamųjų kultūros vertybių apskaitos 2013 m. duomenis. Rekreacijos, turizmo ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinyje vaizduojami visi Raseinių rajono savivaldybės kultūros paveldo objektai (valstybės saugomi objektai ir įrašyti į Kultūros paveldo vertybių registrą).

3. GYVENVIEČIŲ SISTEMOS PLĖTROS SPRENDINIAI

3.1. CENTRINIŲ GYVENVIEČIŲ SISTEMA

Vadovaujantis Raseinių rajono savivaldybės tarybos aprobuota Raseinių rajono savivaldybės teritorijos bendrosios erdvinės plėtros koncepcija savivaldybėje plėtojamas **2 lygmens administracinis c kategorijos** centras – *Raseiniai* – esamas savivaldybės centras, susiformavęs mažas miestas, pakankamo plėtros potencialo, palyginti stiprus.

3 lygmens b kategorijos aptarnavimo centras – *Ariogala* - plėtojamas rajono lygmens aptarnavimo centras, formuojamas mažo miesto pagrindu, šiuo metu pakankamo plėtros potencialo, palyginti stiprus.

4 lygmens a kategorija (polifunkciniai centrai) priskiriama šioms gyvenvietėms:

- *Viduklė* (esamas seniūnijos centras, prioritetinės funkcijos – viešosios paslaugos gyventojams ir ūkio subjektams, verslo ir pramogų paslaugos, viešojo susisiekimio sistemos aptarnavimas, infrastruktūros ir pramonės/sandėliavimo plėtra);
- *Nemakščiai* (esamas seniūnijos centras, prioritetinės funkcijos – viešosios paslaugos gyventojams ir ūkio subjektams, verslo ir pramogų paslaugos, viešojo susisiekimio sistemos aptarnavimas);
- *Šiluva* (esamas seniūnijos centras, prioritetinės funkcijos – viešosios turizmo infrastruktūros ir paslaugų centras, viešųjų ir komercinių paslaugų gyventojams ir ūkio subjektams plėtra, valstybinės reikšmės piligrimystės centras);
- *Betygala* (prioritetinės funkcijos – viešosios turizmo infrastruktūros ir paslaugų centras, viešųjų paslaugų gyventojams ir ūkio subjektams centras);
- *Kalnujai* (esamas seniūnijos centras, prioritetinės funkcijos – viešųjų paslaugų centras, viešųjų ir komercinių paslaugų gyventojams ir ūkio subjektams centras);
- *Girkalnis* (esamas seniūnijos centras, prioritetinės funkcijos – viešųjų paslaugų centras, viešųjų ir komercinių paslaugų gyventojams ir ūkio subjektams centras);
- *Paliepiei* (esamas seniūnijos centras, prioritetinės funkcijos – viešųjų paslaugų centras, viešųjų ir komercinių paslaugų gyventojams ir ūkio subjektams centras);

- *Kaulakiai* (seniūnijos viešųjų paslaugų centras, prioritetinga funkcija – viešosios turizmo infrastruktūros ir paslaugų centras, viešųjų ir komercinių paslaugų gyventojams ir ūkio subjektams centras).

4 lygmens b kategorija (monofunkciniai) priskiriama šioms gyvenvietėms:

- *Lyduvėnai* (prioritetinga funkcija – viešosios turizmo infrastruktūros ir paslaugų centras);
- *Ilgiziai* (prioritetinga funkcija – viešųjų paslaugų gyventojams ir ūkio subjektams centras);
- *Žaiginys* (prioritetinga funkcija – viešųjų paslaugų gyventojams ir ūkio subjektams centras);
- *Katauskiai* (prioritetinga funkcija – viešosios turizmo infrastruktūros ir paslaugų centras, viešųjų paslaugų gyventojams ir ūkio subjektams centras);
- *Gyliai* (prioritetinga funkcija – viešųjų paslaugų gyventojams ir ūkio subjektams centras);
- *Paupys* (prioritetinga funkcija – viešųjų paslaugų gyventojams ir ūkio subjektams centras).

Centrinių gyvenviečių sistemą papildo kitos urbanizuotos vietovės, kurių socialinis ekonominis potencialas yra silpnas dėl nepakankamų išteklių. Iš tokių gyvenviečių, dėl jų išskirtinės geografinės padėties ar išvystytos tranzito infrastruktūros, išskiriamos ***Kryžkalnio*** ir ***Viduklės geležinkelio stoties*** gyvenvietės, kaip turinčios pramonės plėtros potencialą. Kitų gyvenviečių pagrindinė funkcija – gyventojų, žemės ūkio ir smulkaus verslo subjektų aptarnavimas, todėl jų sklaida rajono savivaldybės teritorijoje turėtų būti tolydi. Raseinių rajono savivaldybės centrinių gyvenviečių sistemos gyvenamosiose vietovėse rekomenduojama koncentruoti rajono kaimo gyventojus (naujų gyvenamųjų namų statybą) kartu plėtojant inžinerinę infrastruktūrą ir viešąsias paslaugas. Tam siūloma apjungti urbanizuotas vietoves į urbanizuotus ruožus. Rajono centrinių gyvenviečių sistemos plėtra yra daugiau kokybinė socialinių ir ekonominių procesų plėtra, o ne kiekybinė ar teritorinė. Tačiau sprendiniuose numatomos tikėtinos iki planuojamo periodo pabaigos urbanizacijos plėtros (urbanizuotinos) teritorijos. Jos pažymėtos Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje.

Gyvenamųjų vietovių, kurios planuojamu laikotarpiu neturi potencialo būti vienokiu ar kitokiu gyvenamųjų vietovių sistemos centru, smulkių kaimų ir vienkiemų, raidą lems žemės ir kito nekilnojamojo turto rinkos santykiai bei demografinių procesų (natūralaus prieaugio, gyventojų senėjimo) tempai.

Kauno apskrities teritorijos bendrojo (generalinio) plano sprendiniuose Raseinių rajono savivaldybėje ties automagistrale A1 (E85) „Vilnius–Kaunas–Klaipėda“ ir magistraliniu keliu A12 Tauragė–Šiauliai–Joniškis išskiriamos šalies lygmens 1-ojo lygmens 1B kategorijos urbanistinės integracijos ašys, šalies mastu jungiančios didžiuosius Lietuvos miestus. Rajono savivaldybės teritorijoje ašis jungia 2 ir 3 lygmens centrus – Ariogalą ir Raseinius, taip pat 4 lygmens centrus – Nemakščius, Viduklę, Paliepius, Kalnų ir Girkalnį. 2-ojo lygmens regioninė jungtis išskiriama ties krašto keliu Nr. 148, jungianti Raseinius ir Šiluvą ir toliau tęsiasi per Tytuvėnus Kelmės link.

Gyvenamosios statybos plėtros nuostatos. Bendrasis planas rengiamas jau esant parengtiems ir galiojantiems Raseinių rajono savivaldybės miestų ir miestelių bendriesiems planams. Todėl Raseinių ir Ariogalos miestų, Girkalnio, Kalnų, Viduklės, Nemakščių, Šiluvos, Betygalos ir

Lyduvėnų miestelių teritorijose, kurios patenka į galiojančių bendrųjų planų ribas, galioja tų vietovių parengtų bendrųjų planų nuostatos. Lyduvėnų ir Betygalos miesteliai patenka į rekreacijos plėtros prioriteto zoną, todėl jų vystymosi prioritetai, nustatyti miestelių bendruosiuose planuose, turi būti papildyti rekreacinės statybos ir turizmo infrastruktūros plėtros nuostatomis. Rengiant visų lygių ir kategorijų centrų bendruosius planus juose numatyti teritorijas - „centro“ plėtros teritorijas, kuriose galėtų kurtis arba plėtotis esamos viešosios (švietimo, sveikatos, sporto, informacijos ir konsultacijų, socialinės globos ir rūpybos, kt.) ir komercinės (mažmeninės prekybos, remonto, statybos, nekilnojamojo turto, finansinės, teisinės, sveikatos, ikimokyklinio ugdymo, maitinimo, apgyvendinimo, nuomos, kt.) paslaugos gyventojams ir ūkio subjektams.

Raseinių rajono savivaldybės teritorijoje esančiose urbanizuotose, urbanizuotinėse ir urbanizuotų ruožų teritorijose prioritetas teikiamas kompleksiskai planuojamų urbanizuotų teritorijų plėtrai, t.y. naujoms statyboms jas planuojant kompleksiskai, ne pavieniams objektams. Rengiant šių gyvenamųjų vietovių teritorijų planavimo dokumentus turi būti įvertintas inžinerinės infrastruktūros ir viešųjų paslaugų plėtros teritorijų poreikis. Pageidaujant bendruomenėms urbanizuotų ruožų teritorijose tikslinga atkurti buvusius kaimus ir/ar jų sodybas pagal surinktus istorinius duomenis ir nustatyta tvarka parengtus urbanizuotos teritorijos atkūrimo projektinius pasiūlymus, bei žemės valdų planus.

Vietovėse, kurios nepatenka į urbanizuotų, urbanizuotinių ir urbanizuotų ruožų teritorijų ribas, prioritetas teikiamas pavienių sodybų statybos plėtrai. Tokios sodybos turi būti kuriamos vadovaujantis Ūkininko ūkio įstatymu ir Statybos įstatymu. Jeigu žemės ūkio paskirties žemės sklypas yra netinkamas ūkininko ūkio sodybai kurti, gali būti keičiama žemės paskirtis ir namų valdoje kuriama pavienė sodyba (vienkiemis). Ši nuostata taikoma ir teritorijose, kuriose numatyta įveisti mišką. Sprendimas keisti žemės paskirtį priimamas teisės aktų nustatyta tvarka. Kaimo turizmo sodybų plėtros prioritetas teikiamas turizmui patraukliose vietovėse, Bendrojo plano koncepcijoje patvirtintose rekreacijos prioriteto zonose.

Vietovėse, kurios nepatenka į urbanizuotų, urbanizuotinių ir urbanizuotų ruožų teritorijų ribas bendruomenėms pageidaujant savivaldybės tarybai sprendimu gali būti atkuriami buvę kaimai ir/ar jų sodybos pagal surinktus istorinius duomenis ir nustatyta tvarka parengtus urbanizuotos teritorijos atkūrimo projektinius pasiūlymus, bei žemės valdų planus.

Rekreacinė statyba. Raseinių rajono savivaldybės teritorijoje tekanti Dubysos upė yra vienas svarbiausių rajono rekreacinių išteklių, kur Bendrojo plano koncepcijoje buvo suformuota rekreacinio prioriteto zona. Suderinus rajono plėtros strateginį tikslą – piligrimystės tradicijos puoselėjimą, ir rekreacinius išteklius, galima būtų kurti naujas trasas ir tam reikiamą infrastruktūrą.

Siekiant tausoti ir naudoti rajono savivaldybėje esamus rekreacijos išteklius, planuojama plėtoti turizmo infrastruktūrą. Tam Bendrajame plane nustatytos teritorijos, kuriose teikiamas prioritetas rekreacinei statybai – esamų įvairios paskirties statinių rekonstrukcijai, pritaikant juos turizmo ir poilsio paslaugų veiklai, taip pat naujų statinių statyba teisės aktų nustatyta tvarka. Išskiriamos dvi rekreacinės statybos teritorijų rūšys:

- Intensyvi rekreacinė statyba (regioninio parko ribose atitinka sąvoką intensyvaus rekreacinio naudojimo tvarkymo teritorijos). Šiose teritorijose prioritetas teikiamas intensyvaus užstatymo objektams – moteliams, viešbučiams, kempingams - maitinimo, apgyvendinimo, inventoriaus nuomos kompleksams, vasaros/žiemos pramogų, trasų aptarnavimo ir infrastruktūros palaikymo objektams.

- Ekstensyvi rekreacinė statyba (regioninio parko ribose atitinka sąvoką ekstensyvaus rekreacinio naudojimo tvarkymo teritorijos). Šiose teritorijose prioritetas teikiamas smulkiems turizmo objektams (smulkioms apgyvendinimo, maitinimo ir pramogų paslaugoms) ir infrastruktūrai (papildimams, stovyklavietėms, pažintiniams takams, regykloms, higienos objektams ir kt.).

Atsižvelgiant į Dubysos regioninio parko tvarkymo plano nuostatas ir plėtojamas turizmo trasas išskiriamos keturios intensyvios rekreacinės statybos zonos – ties Noliečių kaimu, ties Kaulakiais, ties Katauskių kaimu ir Lyduvėnuose, kuriose sukurtos paslaugos turėtų aptarnauti Dubysos regioninio parko teritorijoje įrengtomis trasomis keliaujančius turistus ir piligrimus.

Ekstensyvios rekreacinės statybos teritorijos siūlomos rekreacinio prioriteto zonoje ties Dubysos regioninio parko riba, skirtos aptarnauti piligrimams ir turistams. Šiose vietose gali būti teikiamos smulkios maitinimo, apgyvendinimo, pramogų, inventoriaus nuomos, automobilių saugojimo ir kt. paslaugos ir kuriama reikiama infrastruktūra turistams pritraukti.

Rajono savivaldybės mastu svarbūs ir kiti rekreacijos ištekliai, esantys Jukainių geomorfologiniame draustinyje ir Pašešuvės kraštovaizdžio draustinyje. Ekstensyvios rekreacinės statybos prioritetas nustatomas šių saugomų teritorijų prieigose, kur galėtų atsirasti smulkios apgyvendinimo, maitinimo, pramogų, automobilių saugojimo paslaugos ir infrastruktūra – takai, stovyklavietės, higienos objektai.

Kaimo turizmo tipo paslaugų objektams kurti prioritetas teikiamas Bendrojo plano koncepcijoje nustatytose rekreacinio prioriteto zonose. Tokie objektai turi būti kuriami vadovaujantis Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymu, gamtinio karkaso nuostatais ir saugomų teritorijų tvarkymo planų nuostatomis, tuo atveju jei patenka į gamtinio karkaso ar saugomų teritorijų ribas.

Pažintiniais tikslais, siekiant sudaryti sąlygas visuomenei susipažinti su Dubysos slėnio kraštovaizdžiu, jo išskirtinumu, slėnyje ar jo prieigose gali būti įrengiami apžvalgos bokštai. Bokštų parametrai, forma, konstrukcija turi derėti prie kraštovaizdžio ir jame nedominuoti.

Negyvenamosios statybos plėtra. Pramonės objektų plėtrai prioritetas teikiamas teritorijose, esančiose prie esamų pramonės įmonių, tinkamos susisiekimo infrastruktūros, urbanizuotų teritorijų siekiant kompaktiškos plėtros ir naudoti esamą inžinerinę bei socialinę infrastruktūrą. Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje pažymėtos teritorijos, kuriose teikiamas prioritetas intensyviai pramonės ir komercijos objektų plėtrai.

Vietovėse, kurios nepatenka į urbanizuotų, urbanizuotinių ir urbanizuotų ruožų teritorijų ribas prioritetas teikiamas mažesniems plėtojamų veiklų objektams kurti naudojant buvusių fermų teritorijas. Jose galėtų įsikurti žemės ūkio ir su juo susijusios aptarnaujančios veiklos, perdirbimo, sandėliavimo įmonės, kooperatyvai.

Rekreacinio prioriteto teritorijose, gamtinio karkaso zonose ir saugomų teritorijų ribose buvusių fermų kompleksuose galėtų būti plėtojamose amatų veiklos, atsirasti paslaugų objektai.

Perspektyviomis naudingųjų išteklių **gavybos ir su ja susijusios pramonės teritorijoms** priskirtini plotai, kuriuose yra išžvalgyti naudingų iškasenų telkiniai: Kryžkalnio ir Gynevės žvyro telkiniai, Nemakščių smėlio telkiniai, Molupių molio telkinys, Ilgšinio durpių telkinys.

Gyvenamosios ir negyvenamosios statybos plėtros teritorijoms turi būti parengti vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentai, kuriuose būtų išspręsti inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo klausimai.

Bendrajame plane nustatytoms urbanizuotoms ir urbanizuojamoms teritorijoms, esančioms prie magistralinių kelių, susisiekimą planuoti iš žemesnės reikšmės kelių, arba planuoti tiesti alternatyvius apjungiamuosius, lygiagrečius magistralei kelius, kuriais galėtų naudotis vietinis ir viešasis transportas, taip pat numatoma planuoti tik skirtingų lygių sankirtas arba sankryžas su magistraliniais keliais. Valstybinės reikšmės keliuose sankryžos ir nuovažos kiekviename kelio pusėje gali būti įrengiamos vadovaujantis Kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-11/3-3, XI skyriaus II skirsnio reikalavimais.

Bendrajame plane nustatytoms urbanizuotoms ir urbanizuojamoms teritorijoms privažiavimai, kai jie reikalingi 3 ir daugiau naudotojų, formuojami ne servitutais, o atskirais sklypais.

3.2. SOCIALINĖS INFRASTRUKTŪROS PLĖTOJIMAS

Socialinė infrastruktūra – tai infrastruktūra, kurią sudaro kultūros, švietimo, visuomenės sveikatos saugos, sporto ir sveikatingumo, rekreacijos ir turizmo, religinės paskirties ir kiti viešojo naudojimo objektai. Socialinės infrastruktūros (viešųjų paslaugų) plėtojimo sprendiniai neatsiejami nuo urbanistinių centrų bei urbanistinės integracijos ašių sistemos plėtros sprendinių. Socialinės infrastruktūros plėtra bei socialinių paslaugų įstaigų veikla turi būti orientuota į 2014-2020 metų nacionalinėje pažangos programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1482, nustatytą tikslų įgyvendinimą.

Švietimo srityje ir ateityje turi būti remiama sistemos reforma ir švietimo institucijų tinklo optimizavimas bei jų infrastruktūros modernizavimas, siekiant gerinti teikiamų paslaugų kokybę. Rengiant ar koreguojant miestelių ir kaimo gyvenviečių, kurioms suteiktos 4 lygmens gyvenviečių sistemos centro kategorijos, taip pat gyvenamųjų kvartalų ar kompleksų kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus turi būti rezervuojamos teritorijos ar esami statiniai visuomenės poreikiams (viešosioms paslaugoms teikti), t.y. ikimokyklinėms, pradžios mokykloms ir kito pobūdžio švietimo įstaigoms statyti, viešosios paskirties želdynams įrengti ar eksploatuoti. Bendrojo lavinimo mokyklos pertvarkomos pagal patvirtintus Raseinių rajono savivaldybės bendrojo ugdymo tinklo pertvarkos planus. Raseinių technologijos ir verslo mokyklos studijų programas nuolat peržiūrėti ir derinti su darbo rinkos poreikiais.

Sveikatos priežiūros srityje turi būti aktyviai investuojama į sveikatingumo veiklos tobulinimą bei kokybiškesnes ir prieinamas sveikatos priežiūros paslaugas. Rengiant miestelių ir kaimo gyvenviečių, taip pat gyvenamųjų kvartalų ar kompleksų kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus turi būti numatytos teritorijos atskiriesiems ir priklausomiesiems želdynams, viešo naudojimo sporto ir žaidimų įrenginiams įrengti.

Socialinių paslaugų ir paramos infrastruktūra plėtojama didinant socialinių paslaugų įvairovę ir kokybę, nemažinant stacionarių paslaugų apimtį, plėtojant nestacionarias socialines paslaugas, modernizuojant esamas patalpas ir kitą materialinę bazę. **Ramonų kaime Raseinių seniūnijoje planuojama socialinės globos namų statyba.**

3.3. PASLAUGŲ GYVENTOJAMS IR VERSLUI PLĖTRA

Paslaugos gyventojams ir verslui turi būti plėtojamos visuose Raseinių rajono savivaldybės centrinių gyvenviečių sistemos centruose. Siekiant skatinti kaimo vietovių plėtrą prioritetą

siūloma teikti 4 lygmens a ir b kategorijos centrams: **Viduklei, Nemakščiams, Šiluvai, Betygalai, Kalnujams, Girkalniui, Paliepiams, Kaulakiams, Lyduvėnams, Ilgižiams, Žaiginiui, Katauskiams, Gyliams ir Paupiui.**

Rengiant visų lygių ir kategorijų centrų kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus arba uos koreguojant, šiuose gyvenvietėse numatyti teritorijas – „centro“ plėtros teritorijas, kuriose galėtų kurtis arba plėtotis esamos viešosios (švietimo, sveikatos, sporto, informacijos ir konsultacijų, socialinės globos ir rūpybos, kt.) ir komercinės (mažmeninės prekybos, remonto, statybos, nekilnojamojo turto, finansinės, teisinės, sveikatos, ikimokyklinio ugdymo, maitinimo, apgyvendinimo, nuomos, kt.) paslaugos gyventojams ir ūkio subjektams.

3.4. BŪSTO PLĖTROS SPRENDINIAI

Siekiant didinti energijos vartojimo efektyvumą ir kelti gyvenimo kokybę daugiabučiai gyvenamieji namai Raseinių, Ariogalos miestuose ir Raseinių rajono savivaldybės kaimo gyvenamosiose vietovėse atnaujinami vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta Lietuvos būsto strategija (2004 m. sausio 21 d. nutarimas Nr. 60, Žin., 2004, Nr. 13-387) ir Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) finansavimo programa (2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimas Nr.1213 su vėlesniais pakeitimais, aktuali redakcija nuo 2013-07-31).

Daugiabučių namų modernizavimo finansavimo programoje numatoma sudaryti sąlygas bendrijoms, įgyvendinančioms daugiabučio namo modernizavimo projektus, Vyriausybės įsteigtoje Būsto paskolų draudimo bendrovėje gauti apdraudus ilgalaikius kreditus komerciniuose bankuose be turto įkeitimo. Valstybė remia mažas pajamas turinčius butų savininkus, padengdama šio kredito draudimo įmokas ar jų dalį bei pradinį įnašą projektui įgyvendinti. Asmenims (šeimoms), turintiems teisę į kompensaciją už šilumos energiją, karštą bei šaltą vandenį, kuri teikiama pagal Piniginės socialinės paramos mažas pajamas gaunančioms šeimoms įstatymą, kompensuojama dalis išlaidų, susijusių su kredito grąžinimu bei palūkanomis. Privatus mažaaukštis būstas atnaujinamas savininkų iniciatyva, naudojantis Europos Sąjungos ir valstybinės paramos (būsto atnaujinimo ir energijos taupymo programos) galimybėmis.

Savivaldybė teikia paramą daugiabučių namų bendrijoms renovuojančioms savo būstą (kompensuoja dalį daugiabučių renovacijai išleistų lėšų arba kitais teisės aktuose nustatytais būdais).

Socialinis būstas. Siūloma plėsti būsto pasirinkimo galimybes visoms Raseinių rajono savivaldybės socialinėms gyventojų grupėms ir patenkinti socialinio būsto poreikį. Socialinio būsto fondo metinę apimtį didinti nuosekliai, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto skiriamų asignacijų dydį ir savivaldybės biudžeto galimybes. Lėšas planuoti programiniu principu.

Socialinį būstą plėtoti pagal Socialinio būsto fondo plėtros programą, parengtą vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti bei daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymu (Žin., 2002, Nr. 116-5189 su vėlesniais pakeitimais, aktuali redakcija nuo 2009-08-04), Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti bei daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo įgyvendinimo įstatymu (Žin., 2002, Nr. 116-5189 su vėlesniais pakeitimais, aktuali redakcija nuo 2009-08-04), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. spalio 23 d. nutarimu Nr. 1162 „Dėl Valstybės remiamų būsto kreditų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 1997, Nr. 97-2458 su vėlesniais pakeitimais,

aktuali redakcija nuo 2012-04-15) ir Lietuvos būsto strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 21 d. nutarimu Nr. 60 (Žin., 2004, Nr. 13-387).

Šios Programos tikslas – padidinti savivaldybių socialinio būsto fondą, kuris būtų nuomojamas mažas pajamas gaunantiems asmenims (šeimoms), turintiems teisę į socialinį būstą pagal Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti bei daugiabučiams namams modernizuoti įstatymą, siekiant Lietuvos būsto strategijoje numatytą šio būsto fondo plėtros rodiklių savivaldybėms pagal socialinio būsto poreikį, įvertinus savivaldybių pateiktus konkrečius šio fondo plėtros projektus.

Socialinio būsto fondo plėtrai gali būti panaudoti esami savivaldybei ar valstybei priklausantys pastatai ir patalpos, juos atnaujinant ir tinkamai pritaikant gyventi.

Naujos gyvenamųjų namų statybos plėtra. Nauja gyvenamųjų statybų plėtra miestų ir miestelių teritorijose galima vadovaujantis galiojančiais jų bendraisiais planais. Už bendrųjų planų galiojimo ribos ir urbanizuotose teritorijose, kurios neturi parengtų bendrųjų planų, nustatomos statybų plėtros zonos, kuriose plėtra reglamentuojama. Kaimuose ir mažose gyvenvietėse prioritetas teikiamas gyvenamajai statybai, o statybos intensyvumo galimybes lemia gyvenvietėje išvystytos infrastruktūros galimybės. Statybų plėtros zonos, nurodytos Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje, gali būti intensyvaus, vidutinio ir ekstensyvaus užstatymo.

Intensyvaus užstatymo teritorijos galimos šalia miestų ar miestelių teritorijų, kur yra galimybė teikti inžinerinės ir susisiekimo infrastruktūros paslaugas naujakuriams, arba urbanizuotose teritorijose, kurios jau šiuo metu yra intensyviai užstatytos ir jų inžinerinė infrastruktūra turi galimybes aptarnauti besiplečiančias teritorijas. Intensyvaus užstatymo teritorijose mažiausias galimas sklypo dydis – 6 a.

Vidutinio užstatymo teritorijos išskiriamos urbanizuotose vietovėse, kuriose istoriškai susiformavęs vidutinio intensyvumo užstatymas, priemiestinėse zonose ir išvystytose gyvenvietėse (seniūnijų centruose, kitose), kur yra galimybė teikti inžinerinės, susisiekimo ir socialinės infrastruktūros paslaugas, išlaikant susiformavusį užstatymo pobūdį ir statybos tradicijas. Vidutinio užstatymo teritorijose mažiausias galimas sklypo dydis – 15 a.

Ekstensyvaus užstatymo teritorijos išskiriamos retai apstatytose, padriko užstatymo urbanistinėse vietovėse, neturinčiose socialinės infrastruktūros ir plėtros potencialo, kuriose prastai išvystyta inžinerinė ir susisiekimo infrastruktūra. Ekstensyvaus užstatymo teritorijose mažiausias galimas sklypo dydis – 20 a. Ši nuostata taikoma atkuriant sunykusias urbanizuotas vietoves.

Vietovėse, kurios nepatenka į urbanizuotų, urbanizuotinių ir urbanizuotų ruožų teritorijų ribas, galima naujų ūkininko sodybų statyba, vadovaujantis Ūkininko ūkio įstatymu ir Statybos įstatymu.

Naujos gyvenamosios statybos nuostatos:

- Gyvenamieji kvartalai gali būti kuriami intensyvaus užstatyto statybos plėtros zonose ir miestų, miestelių bendrųjų planų sprendiniuose numatytose teritorijose.
- Daugiabučiai pastatai ir jų grupės plėtotinos tik Raseinių ir Ariogalos miestuose vadovaujantis bendrųjų planų nuostatomis. Daugiabučių gyvenamųjų pastatų teritorijose žemė gali būti naudojama gyvenamiesiems namams statyti, smulkaus verslo ir viešųjų paslaugų (švietimo, sveikatos, sporto) patalpoms įrengti arba statiniams statyti, bendro naudojimo želdynams (ne mažiau 10 % teritorijos ploto), gatvėms ir inžineriniams

tinklams, įrenginiams statyti ir eksploatuoti. Užstatymo aukštingumas neturi būti didesnis kaip 5 a., užstatymo intensyvumo rodikliai neturi viršyti: gyvenamosios paskirties sklypams – 0,8; negyvenamosios paskirties sklypams – 2,0.

- Pavienė gyvenamoji statyba galima visur vadovaujantis Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymo nuostatomis. Minimalus sklypo dydis – 50a. Tuo atveju, jei teritorija patenka į gamtinio karkaso zoną ar saugomą teritoriją, turi būti vadovujamasi gamtinio karkaso nuostatomis ir saugomų teritorijų tvarkymo reglamentais.
- Teritorijose, kurios nepatenka į statybų plėtros zonas, šalia esamų namų valdų padrikai užstatytose vietovėse, neturinčiose urbanistinės struktūros, ribojantis su vienkiemio sklypu ar ūkininko sodyba gali būti formuojamos naujos namų valdos ne mažesnės kaip 20 a. ploto. Taip siekiama retai urbanizuotas vietas tankinti iki kompaktiškai užstatytų teritorijų.
- Gyvenamai statybai skirtos statybų plėtros zonos žemė gali būti naudojama gyvenamiesiems namams statyti, smulkaus verslo ir viešųjų paslaugų (švietimo, sveikatos, sporto) statiniams statyti arba patalpoms įrengti, bendro naudojimo želdynams (ne mažiau 10 % teritorijos ploto), gatvėms ir inžineriniams tinklams, įrenginiams statyti ir eksploatuoti. Užstatymo aukštingumas neturi būti didesnis kaip 3 a., užstatymo intensyvumo rodikliai neturi viršyti: gyvenamosios paskirties sklypams – 0,4; negyvenamosios paskirties sklypams – 1,2.
- Atstatomos sodybos statiniai nebūtinai turi būti statomi ant buvusių statinių pamatų.

4. ŪKIO PLĖTROS SPRENDINIAI

4.1. BIOPRODUKČINIO ŪKIO PLĖTRA

(Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys; Miškų išdėstymo brėžinys)

Žemės ūkis

Žemės ūkio paskirties teritorijos nustatytos Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje. Vadovaujantis Bendrojo plano sprendiniais orientacinis žemės plotas, skirtas žemės ūkio veiklai, 2023 metais yra apie 94 tūkst. ha (apie 60 % nuo viso rajono savivaldybės ploto), žemės ūkio paskirties žemės plotas sudarys apie 62 tūkst. ha. Naujų teritorijų iš miško ūkio paskirties žemės ir kitos paskirties žemės įsavinti žemės ūkio veiklai nenumatoma.

Įvertinus esamą planuojamos teritorijos ekonominę situaciją, esamus išteklius ir plėtros potencialą, numatomas žemės ūkio veiklos palaikymas (stiprinimas). Svarbiausios kryptys, didinančios Raseinių rajono savivaldybės žemės ūkio konkurencingumą, yra įstaigų, teikiančių paslaugas (konsultacines, finansines, socialines ir kt.) ūkininkams ir kaimo gyventojams tinklo plėtra (žr. skyrių „Paslaugų gyventojams ir verslui plėtra“) bei ūkių modernizavimas.

Žemės ūkio teritorijų vystymo ir naudojimo tikslai:

- žemės ūkio ir kitų ūkio šakų specializavimasis pagal vietos potencialo ir rinkos poreikio ypatumus, išsaugant tradicines bioprodukcinių ūkių kryptis ir didinant bendrąją veiklos įvairovę;

- melioracijos sistemų rekonstrukcijos skatinimas;
- derlingų dirvožemių našumo išsaugojimo bei pagerinimo skatinimas;
- žemės ūkio funkcionavimui būtinų infrastruktūros objektų plėtros skatinimas;
- aplinkos apsaugos užtikrinimas ir biologinės įvairovės išsaugojimas;
- žemdirbystei netinkamų ir eroduojamų žemių apsodinimo mišku skatinimas;
- alternatyvios veiklos (kaimo turizmo, miškų sodinimo, žuvininkystės, amatų ir kitų ne žemės ūkio verslų) skatinimas nepalankių ūkininkavimo sąlygų teritorijose.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendiniais didžioji dalis Raseinių rajono savivaldybės teritorijos priskiriama IV potencialo Vidurio Lietuvos agrarinei zonai, šiaurinė dalis su Šiluvos miesteliu – V potencialo Žemaitijos plynaukščių agrarinei zonai. Teritorijos Vidurio Lietuvos zonoje, tame tarpe Raseinių rajono savivaldybė, pasižymi dideliu agrarinės teritorijos panaudojimu žemės ūkiui. Raseinių rajono savivaldybės žemės ūkio naudmenų žemė vidutiniškai naši, yra galimybė derinti įvairaus dydžio ir tipų ūkius. Pagal mažiau palankių ūkininkauti vietovių nustatymo tvarką ir mažiau palankias ūkininkauti vietas, Raseinių rajono savivaldybėje seniūnijos lygmeniu prie mažiau palankių ūkininkauti vietovių priskiriama Šiluvos seniūnija. Šioje teritorijoje skatinamos tokios veiklos kaip turizmas, tarp kitų turizmo rūšių ir piligrimystės, smulkiųjų verslų, paslaugų plėtra, miškų ūkis, laikantis saugomoms teritorijoms nustatytų reikalavimų.

Rekomenduojamos žemės ūkio gamybos specializacijos: pagrindinės augalininkystės šakos – kviečių, cukrinių runkelių, rapsų auginimas, o pagalbinė augalininkystės šaka – kitų javų, linų auginimas; pagrindinės gyvulininkystės šakos – pienininkystė ir kiaulių auginimas, pagalbinė – mėsinių galvijų auginimas.

Ūkininkavimas leistinas visame Raseinių rajono savivaldybės žemės ūkio naudmenų plote: gamtinio karkaso zonose – tausojantis ūkininkavimas, kitose teritorijose – intensyvus žemės ūkis. Žemės ūkio plėtros intensyvumas ribojamas bendraisiais teisės aktais ir normatyviniais dokumentais. Rekomenduojama intensyvios žemės ūkio paskirties teritorijose plėtoti prekinę žemės ūkio gamybą ir siekti minimalių racionalios žemėvaldos plotų tam tikros specializacijos ūkiams: tradicinio ūkininkavimo mišrios augalininkystės-gyvulininkystės specializacijos ūkiuose – 40 ha žemės ūkio naudmenų, kiaulininkystės specializacijos arba vien augalininkystės specializacijos ūkiuose – 100 ha žemės ūkio naudmenų.

Žemės ūkio paskirties teritorijose draudžiamas žemės sklypų pagrindinės žemės naudojimo paskirties keitimas į kitą paskirtį, išskyrus tas teritorijas, kuriose Bendrojo plano sprendiniais numatyta kitos (ne žemės ūkio) veiklos plėtra. Taip pat paskirties keitimas leidžiamas sklypuose, kuriuose yra apleisti, nenaudojami buvusių kolūkių, žemės ūkio įmonių, ūkininkų gamybiniai centrai, technikos kiemai, fermos, sandėliai. Juose tikslinga ir leistina plėtoti smulkų ir vidutinį verslą, taip pat pagalbinus verslus ūkininkams ir bendrovėms. Taip pat paskirties keitimas leidžiamas tais atvejais, kai bendruomenės pastangomis numatoma atkurti sunykusią urbanizuotą vietovę (buvusį kaimą pagal istorinius duomenis) ir yra parengtas kompleksinio teritorijų planavimo dokumentas.

Siekiant įgyvendinti Bendrojo plano sprendinius žemės ūkio paskirties teritorijoms rekomenduojama rengti vietovės lygmens specialiojo teritorijų planavimo dokumentus (kaimo plėtros žemėtvarkos projektus).

Siekiant išvengti aplinkosauginių problemų ateityje siūloma nekoncentruoti gyvulininkystės (pieno ūkio, kiaulininkystės ir mėsinės galvijininkystės) ir paukštininkystės objektų kurioje nors vienoje savivaldybės vietoje. Numatoma gyvulininkystę plėtoti visoje savivaldybės teritorijoje,

išskyrus ekologiškai jautrias teritorijas. Gyvulininkystės kompleksai (nuo 12 tūkst. iki 54 tūkst. kiaulių per metus, daugiau kaip 500 galvijų), paukštynai (nuo 50 tūkst. vištų ir kitų paukščių), avių, žvėrelių ir triušių stambios (daugiau kaip 1000 vienetų gyvulių) pavienės fermos, patenkančios į gamtinio karkaso zonas, taip pat saugomas teritorijas, kitas teritorijas, kurioms teikiamas prioritetas gamtai, rekreacijai, turizmui, privalo įsirengti valymo įrenginius gamybos atliekoms nukenksminti. Gyvulininkystės gamybos atliekos turi būti nukenksmintos valymo įrenginiais arba jas siūloma traktuoti kaip atsinaujinantį energijos šaltinį ir ieškoti galimybių jį panaudoti.

Plėtojant žemės ūkio veiklą Raseinių rajono savivaldybės teritorijoje laikytis pagrindinių darniojo žemės ūkio principų:

- naudojant gamtinius išteklius, mažinti (pašalinti) ekosistemas pažeidžiančius neigiamus veiksnius;
- mažinti žemės ūkio gamyboje naudojamų cheminių medžiagų kiekį;
- didinti ūkių pelningumą;
- ilgalaikio gamybos stabilumo;
- plėtoti klimato ir rinkos svyravimams lanksčias ūkines sistemas.

Miškų ūkis

Raseinių rajono savivaldybės miškingumas šiuo metu yra apie 23 %. Didžiąją dalį valstybinės reikšmės miškų sudaro ūkiniai miškai (apie 79 %), ekosistemų apsaugos ir rekreaciniai bei apsauginiai miškai užima panašią dalį miškų užsodintos teritorijos – atitinkamai 11% ir 10%. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane Raseinių rajono savivaldybės teritorija priskirta Vidurio Lietuvos mišrių lapuočių-spygliuočių miškų zonai Vakarų Aukštaitijos našių mišrių lapuočių-eglės miškų pozoniui. Raseinių rajono savivaldybės teritorijoje numatytas bendras miško naudojimo intensyvumas yra vidutinis (4,51-5,25 m³/ha likvidinės medienos per metus).

Miškų ūkio veiklą siūloma plėtoti miškų ūkio paskirties teritorijose, taip pat miškuose, esančiuose žemės ūkio paskirties žemėje. Įgyvendinant Bendrojo plano sprendinius miškų žemės plotą numatoma padidinti 2,5 % 2023 metais miškų ūkio paskirtis kaip pagrindinė žemės naudojimo paskirtis turėtų būti priskirta 24 tūkst. ha ploto žemei.

Didinant bendrą Raseinių rajono savivaldybės miškingumo rodiklį, numatoma žemą žemės ūkio naudmenų našumo balą turinčias teritorijas Nemakščių, Šiluvos ir Girkalnio seniūnijose apželdinti mišku. Savivaldybės teritorijų apželdinimas mišku turi būti vykdomas vadovaujantis specialiuoju žemėtvarkos teritorijų planavimo dokumentu – Raseinių rajono savivaldybės teritorijos miškų išdėstymo žemėtvarkos schema. Projektuojami plotai miškui įveisti pažymėti Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų bei Miškų išdėstymo brėžiniuose. Bendras siūlomas plotas miškui įveisti sudaro 34 730,2 ha.

Raseinių rajono savivaldybės teritorijoje miškininkystės plėtra numatoma, atsižvelgiant į pagrindines kryptis ir strateginius tikslus, suformuluotus Lietuvos miškų ūkio politikoje ir jos įgyvendinimo strategijoje (patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. 484; Žin., 2002, Nr. 93-4029), t.y.:

- bendroji miškų ūkio politikos kryptis (miško išteklių išsaugojimas ir gausinimas; miškų nuosavybės formų įvairovės užtikrinimas; visuomenės dalyvavimas svarbiausių miškų

- ūkio klausimų sprendime; visuomenės informavimas apie savivaldybės miškus, jų būklę ir tvarkymą; miškų mokslo ir mokymo plėtra; tarptautinių ryšių stiprinimas ir plėtra);
- ekonominė kryptis (racionalus, tolygus ir nepertraukiamas miško išteklių naudojimas bei miškų produktyvumo didinimas ir auginamos medienos kokybės gerinimas; miškų ūkio ekonominio efektyvumo didinimas);
 - ekologinė kryptis (miško ekosistemų tvarumo užtikrinimas; biologinės įvairovės išsaugojimas bei miškų sveikatingumo gerinimas);
 - socialinė kryptis (visuomenės bendrųjų su miškais susijusių reikmių tenkinimas; valstybinio ir privataus miškų ūkio plėtra bendrosios kaimo plėtos kontekste).

Žuvininkystė

Žuvininkystė Raseinių rajono savivaldybėje yra viena iš prioritetinių veiklos sričių. Galimybes plėtoti žuvininkystę planuojamoje teritorijoje įtvirtina Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007-2013 metų veiksmų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2010 m. birželio 3 d. įsakymo Nr. 3D-523 redakcija, kurioje Raseinių rajono savivaldybės teritorija išskirta kaip tinkama kurti žuvininkystės regionų vietos veiklos grupes (ŽRVVG).

Regiono žuvininkystės sektoriaus plėtos prioritetas suformuluotas Raseinių rajono savivaldybės ŽRVVG parengtoje strategijoje – žuvininkystės regiono konkurencingumo didinimas, gerinant teritorijos infrastruktūrą, ją pritaikant žuvininkystės darbuotojų darbo sąlygų, bendruomenės laisvalaikio užimtumo, sveikatingumo gerinimui ir žuvininkystės turizmo plėtrai.

Intensyvios žuvininkystės plėtos prioritetas teikiamas Raseinių rajono savivaldybės teritorijoje esantiems tvenkinių masyvams (Gabšių, Paupio, Alsos tvenkiniai), ekstensyvios žuvininkystės – Sujainių tvenkiniui. Žuvininkystę taip pat siūloma prioritetiškai plėtoti Raseinių rajono savivaldybės teritorijoje esančiose šlapžemėse, išskyrus esančias saugomose teritorijose.

4.2. TURIZMO IR REKREACIJOS PLĖTRA

*(žr. **Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinį**)*

Turizmo ir rekreacijos veikla labiausiai skatintina tose Raseinių rajono savivaldybės teritorijose, kuriose yra gausiausi rekreaciniai ištekliai – Dubysos slėnis ir jo prieigos nuo Ariogalos iki Lyduvėnų, taip pat Molavėnų archeologinis kompleksas bei jo prieigos. Šiose teritorijose siūloma plėtoti turizmo ir rekreacijos veiklą ir su ja susijusią infrastruktūrą, tausojant rekreacinius išteklius, natūralius kraštovaizdžius, saugant ir eksponuojant kultūros paveldo vertybes, vietos tradicijas. Turizmo infrastruktūra (pėsčiųjų ir dviračių takai, turizmo trasos ir kt.) šiose teritorijose plėtojama prioritetiškai. Molavėnų archeologinis kompleksas daugiausia sietinas su renginių atvira ore plėtojimu bei pažintinio turizmo plėtra.

Dalis turizmo ir rekreacijos infrastruktūros plėtos sprendinių numatoma, vadovaujantis Raseinių rajono savivaldybės teritorijos turizmo ir rekreacijos specialiuoju planu, patvirtintu Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2009 m. lapkričio 5 d. sprendimu Nr. (5.3)A₁-818. Specialiojo plano sprendiniai integruojami į Bendrojo plano sprendinius.

Plėtotinas turizmo pobūdis. Labiausiai Raseinių rajono savivaldybėje plėtotina *pramoginė rekreacija* (poilsis gamtoje arba tam tikslui pritaikytoje dirbtinėje aplinkoje, dalyvaujant įvairaus pobūdžio pramogose) ir *pažintinis turizmas* (teikiamas platesnis, su vietos gamtine ir kultūrine aplinka suderintų paslaugų spektras: maitinimas, apgyvendinimas, informacija apie vietos gamtinę ir kultūrinę aplinką, ekskursijų organizavimas). Savivaldybėje taip pat skatintina

poilsinio turizmo, tarp jų ir kaimiškojoje aplinkoje (kaimo turizmas), plėtra (teikiamos bendrosios ir kai kurios specializuotos paslaugos: maitinimas, apgyvendinimas, poilsio ir pramogų organizavimas, poilsiui ir pramogoms skirto inventoriaus nuoma). Esant paklausai ir iniciatyvoms, kaimo turizmo sodybos plėtojamos visoje rajono savivaldybės teritorijoje, neprieštaraujant galiojantiems teisės aktais nustatytiems apribojimams. Kaimo turizmo sodybos plotas turi būti ne mažesnis kaip 50 arų.

Ypatingas dėmesys plėtojant turizmo veiklas Raseinių rajono savivaldybėje skiriamas specifiniai turizmo rūšiai – **piligriminiam** turizmui. Raseinių rajono savivaldybės teritorijoje yra kelios Švč. Mergelės Marijos apsireiškimų vietos: Šiluvos koplyčia prie bažnyčios, 1608-09-08 pripažintas Mergelės Marijos apsireiškimas; Kalnų kaimo laukuose, 1944-07-26, netoli Šiluvos; Ugionių šaltinis prie bažnyčios, 1657-11-28; Girkalnio bažnyčia, 1943-02-08 ir 15, 1943-04-16 ir 17; Ariogalos bažnyčia, 1949-06-10. Išvardinti objektai turi pagrindą tapti piligrimystės objektais, atitinkamai išplėtojus tradiciją. Šiluva ir toliau plėtojama kaip **piligrimystės centras**.

Piligrimystės objektai, esantys Dubysos slėnyje ir jo prieigose, įtraukiami į Bendruoju planu siūlomą plėtoti Dubysos slėnio pėsčiųjų-dviračių ir autoturizmo trasas. Kiti objektai taip pat pasiekiami kombinuota rajoninės arba nacionalinės reikšmės trasų sistema (rajono autoturizmo trasa – Jono Pauliaus II piligrimų kelias).

Turizmo ir rekreacijos aptarnavimo centrai užima svarbią vietą bendroje Raseinių rajono savivaldybės rekreacijos sistemoje. Raseinių rajono savivaldybės teritorijoje turizmo ir rekreacijos aptarnavimo centrai diferencijuojami pagal reikšmę (regioninės ir vietinės reikšmės). Kaip *regioninės reikšmės turizmo centrai* plėtotini Raseinių rajono savivaldybės teritorijoje esantys miestai – Raseiniai ir Ariogala. Raseinių mieste šiuo metu jau yra įsikūrę du turizmo informacijos infrastruktūros objektai – Raseinių turizmo ir verslo informacijos centras bei Dubysos regioninio parko informacijos centras.

Turizmo paslaugas ir viešąją turizmo infrastruktūrą siūloma plėtoti ir kitose gyvenvietėse įvardijamose kaip *rajoninės reikšmės turizmo aptarnavimo centrai*: Betygala, Kaulakiai, Lyduvėnai ir Katauskiai. Plėtojant turizmo informacijos paslaugas, Kaulakių kaime (Pagojukų sen.) yra planuojamas Dubysos regioninio parko *lankytojų centras*.

Turizmo trasos. Turizmo infrastruktūra ir paslaugos

Be bendrųjų tranzitinių turistų judėjimo kelių, atitinkančių svarbiausius autotransporto judėjimo kryptis, pažintinio turizmo sistemą Raseinių rajono savivaldybėje sudaro prioritetinių nacionalinės svarbos specializuoto turizmo trasų sistema (žr. *Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinį*). Raseinių rajono savivaldybės teritoriją kerta šios kituose teritorijų planavimo dokumentuose suplanuotos turizmo trasos:

- Autoturizmo trasos „Jono Pauliaus II piligrimų kelias“ atkarpa per Ariogalą, Raseinius, Katauskius ir Šiluvą toliau besitęsianti Tytuvėnų, Radviliškio kryptimi;
- Tranzitinės autoturizmo trasos (A1 automagistralė) atkarpa nuo Ariogalos iki Kryžkainio;
- Tranzitinė dviračių turizmo trasos atkarpa vakarų-rytų kryptimi iš Jurbarko per Nemakščius, Viduklę, Sujainius, Raseinių miestą, Kaulakius, Ilgižius ir toliau Krakių, Kėdainių kryptimi;
- Nacionalinė vandens turizmo trasa Dubysos upe.

Greta nacionalinės svarbos turistinių trasų, kurių atskiros dalys patenka į Raseinių rajono savivaldybės teritoriją, siūloma plėtoti planuojamos teritorijos kraštovaizdžio savitumą, kultūros paveldą reprezentuojančią **turistinių trasų sistemą**, išnaudojant esamus gamtinius planuojamos teritorijos išteklius bei išplėtojant įvairaus pobūdžio turizmo galimybes. Turi būti plėtojama bendra rajono turizmo trasų informacijos sistema su poilsio/apžvalgos aikštelėmis, lankytiniais objektais.

Dubysos slėnio kairiajame krante plėtojama **autoturizmo trasa**: Ariogala (Kunigiškiai) – Betygala – Kaulakiai (atkarpa į Bernotus) – Katauskiai – Lyduvėnai. Autoturizmo trasa siūloma esamais geros kokybės automobilių keliais. Plėtojant numatytą autoturizmo trasos maršrutą, siūlomas naujas automobilių tiltas per Tvarkantės upę. Naujas tiltas sudarytų galimybę keliaujantiems automobiliu lengviau nuo Akstinių kaimo pasiekti Skaraitiškės dvaro sodybos teritoriją ir toliau Katauskių kaimą. Tiltas taip pat pagerintų ryšius tarp abipus Tvarkantės upės esančių kaimų. Turi būti parengtas tilto per Tvarkantės upę įrengimo specialusis planas ir autoturizmo trasos atkarpos Akstinai – Skaraitiškė techninis projektas.

Dubysos slėniu nuo Ariogalos, per Ugionius, Betygalą, Kiaulakius, Katauskius iki Šiluvos (gali būti ir toliau per Tytuvėnus Kryžių kalno link) tikslinga kurti piligrimystės pėsčiomis tradiciją, tam parengiant atitinkamą infrastruktūrą. Bendrojo plano sprendiniuose maršrute Ariogala – Kalniškiai – Ugioniai – Betygala – Petkuniškiai (atkarpa iki Padubysio piliakalnio) – Rakava – Kušeliškė – Bedančiai – Lyduvėnai, t.y. abiejuose Dubysos krantuose, siūloma plėtoti **Dubysos slėnio pėsčiųjų-dviračių trasą**, pasižyminčia universalumu ir tinkama skirtingoms turistų grupėms, tiek piligrimams, tiek turistams, kurių tikslas – poilsis gamtoje. Ši trasa kuriama, plėtojant Dubysos regioninio parko tvarkymo plane pasiūlytą trasą – senojo pašto kelias. Turi būti parengtas techninis Dubysos slėnio pėsčiųjų-dviračių trasos projektas.

Plėtojant galimybes derinti įvairios paskirties turizmą ir keliavimo transporto rūšis, siūlomos **trasų jungtys** tarp autoturizmo ir Dubysos slėnio pėsčiųjų-dviračių turizmo trasų. Trasų jungtys taip pat leistų autoturistams, palikus automobilius stovėjimo aikštelėse, pasiekti Dubysos regioniniame parke esamą ir plėtojamą turizmo infrastruktūrą (žr. *Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinį*).

Numatoma, kad Raseinių rajono savivaldybės teritorijoje siūlomų turizmo trasų zonose esami arba planuojami lankytini objektai turi būti privažiuojami visus metus, kelio ženklai, pažymintys lankytiną objektą, įrengiami tik paruošus šį objektą. Siūlomoms trasoms turi būti parengti lankytinų objektų kelio ženklų pastatymo schemas, kuriose būtų nurodyta lankytino objekto vieta, tekstas kelio ženkle ir specialaus ženklo forma. Numatoma, kad lankytino objekto kelio ženklus nustatyta tvarka stato ir prižiūri objekto savininkas ar jį naudojančios paslaugos teikėjas.

Magistralinių kelių Kaunas-Klaipėda (A1/E85) ir Šiauliai-Tauragė (A12/E77) prieigose prioritetas teikiamas transporto tranzitui aptarnauti. Šiose teritorijose plėtotina veikla, **sietina su paslaugomis tranzitiniam transporto eismui**, taip pat atitinkamos infrastruktūros plėtra. Galimas žemės ūkio žemės paskirties keitimas į kitą paskirtį, tačiau įvažiavimai į sklypus planuojami vadovaujantis Kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-11/3-3, XI skyriaus II skirsnio reikalavimais.

Pramogas uždaroje patalpose ir atvirame ore (esami plėtojami ir planuojami **sporto ir pramogų kompleksai**) siūloma plėtoti Ariogaloje, Dumšiškių k. (Paliepių sen.), Gabšių k. (Raseinių sen.), Viduklėje ir Nemakščiuose. Pramogų plėtra siejama su esama infrastruktūra (esamais orlaivių pakilimo-nusileidimo takais, hipodromu, nenaudojamais sandėliais), esamomis potencialiomis

teritorijomis pramogų infrastruktūrai vystyti (rekultivuoti karjerai, raiškų reljefą turinčios teritorijos), planuojamomis investicijomis ir iniciatyvomis. Meiliškių kaime Pagojukų seniūnijoje siūloma plėtoti **ekstremalaus sporto kompleksą**, siejant jį su esamu kilimo-tupimo taku.

Vadovaujantis Raseinių rajono savivaldybės teritorijos turizmo ir rekreacijos specialiuoju planu, Skaraitiškės (Šiluvos sen.) ir Palukščio (Ariogalos sen.) dvaruose numatoma galimybė plėtoti **sveikatinimo ir pramogų kompleksus**. Sveikatinimo kompleksų įrengimui dvarų teritorijose turi būti atliktas poveikio aplinkai vertinimo procedūros. Burbiškių (Betygalos sen.) dvare plėtojamas esamas sveikatingumo ir pramogų kompleksas.

Kušeliškės kaime siūloma plėtoti **amatų sodybą-malūną**, atstatant buvusius pastatus (gyvenamąjį namą, ūkinius pastatus, malūną be užtvankos) ir juos pritaikant turizmo paslaugoms teikti, tradiciniams amatams demonstruoti bei su tuo susijusiems renginiams organizuoti.

Rekreacijos plėtros teritorijos

(žr. Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinį)

Detalizuojant koncepcijoje siūlomus teritorijų tipus pagal svarbiausius teritorijų funkcinius prioritetus, Bendrajame plane išskiriamos **tausojančios rekreacinės veiklos plėtros zonos**. Jose skatinama veikla, puoselėjanti, propaguojanti saugomus kompleksus ar objektus (vertybes), etninę kultūrą, tradicinę kaimo gyvenimą, atkurianti tradicinius gamtinės ir kultūrinės aplinkos elementus, taip pat poilsis gamtoje ir kita rekreacijos veikla nustatytais maršrutais arba įrengtais takais. Šiose teritorijose galima informacinės infrastruktūros (informaciniai standai, informacinės ir turizmo trasų kryptčių nuorodos, kt.) ir viešosios infrastruktūros (trumpalaikio poilsio) objektų (poilsiavietės, apžvalgos bokštai, paplūdimiai, maudyklos ir kt.), taip pat turizmo trasų plėtra vadovaujantis saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentais. **Rekreacinės statybos zonos** planuojamos rekreacinių išteklių sancaupos teritorijose arba greta jų. Saugomose teritorijose rekreacinė statyba galima vadovaujantis saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentais. Priklausomai nuo reglamentuojamo rekreacinės statybos intensyvumo, šios teritorijos skirstomos į **intensyvios rekreacinės statybos** (atitinka sąvoką intensyvaus rekreacinio naudojimo tvarkymo teritorijos) ir **ekstensyvios rekreacinės statybos** (atitinka sąvoką ekstensyvaus rekreacinio naudojimo tvarkymo teritorijos) zonas. Detaliau žr. 3.1 skyriuje.

Dubysos regioniniame parke veikla, taip pat ir rekreacinė veikla, turizmo infrastruktūros plėtra, vykdoma, vadovaujantis Dubysos regioninio parko tvarkymo planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. D1-348.

Viešo naudojimo poilsio teritorijos. Raseinių rajono savivaldybės teritorijose, esančiose prie rekreacijai tinkamų vandens telkinių (tvenkinių, upių ir upelių), patrauklių kultūrinio paveldo objektų, kitų turistinio patrauklumo objektų, taip pat gyvenviečių neišnaudotose viešosiose erdvėse numatyta viešo naudojimo poilsio teritorijų plėtra. Šių teritorijų plėtra numatyta, vadovaujantis Raseinių rajono savivaldybės turizmo ir rekreacijos specialiuoju planu. Viešo naudojimo poilsio teritorijos numatomos visose rajono savivaldybės seniūnijose, didinant kokybiško poilsio galimybes vietas gyventojams.

4.1 lentelė. Viešo naudojimo poilsio teritorijų sąrašas
(žr. Rekreacijos, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinį).

Eil. Nr.	Teritorijos adresas	Paskirtis
<i>Ariogalos seniūnija</i>		
1.	Gėluvos k., Sodų ir Dubysos g. sankryža	Rekreacinė teritorija, skveras
2.	Gėluvos k., prie Birutės kalno	Esama maudykla
3.	Birutkalnio piliakalnis	Vieta apžvalgos aikštei
4.	Butkiškės k.	Buvusių šiltnamių teritorija, skvero įrengimui
5.	Butkiškės, Antvėjų k.	Pėsčiųjų tiltui (kabančiam lieptui) ir takui įrengti
6.	Milašaičių k.	Numatomas skveras su sporto aikšte
<i>Ariogalos miesto seniūnija</i>		
7.	Ariogalos m., tarp Žemaičių ir Rudzinsko, Daugirdo gatvių	Miesto parkas su takais ir kita infrastruktūra, stadionas
8.	Ariogalos m., Dubysos slėnis prie Maironio g.	Stadionas miesto renginiams, poilsio teritorija, miesto paplūdimys
9.	Ariogalos m., nuo Vytauto ir Rytų g. link Dubysos	Rekreacinė teritorija, maudykla šalia pėsčiųjų tilto per Dubysą
10.	Ariogalos m., tarp Dainavos ir Parko g.	Parkas
11.	Ariogalos m., Slėnio g.	Parkas
12.	Ariogalos m., prie Vytauto ir Slėnio g. sankryžos	Skveras
<i>Betygalos seniūnija</i>		
13.	Požėčių k.	Teritorija prie mokyklos
14.	Vandžių k.	Rekreacinė teritorija prie Dubysos
15.	Riogliškių k.	Polsiavietė
16.	Riogliškių k.	Luknės maudyklos prie tvenkinio, rekreacinė teritorija
17.	Betygalos mstl.	Maudykla
18.	Vaškutės k.	Rekreacinė teritorija prie Dubysos
19.	Berteškių k.	Rekreacinė teritorija prie Berteškių tvenkinio, maudykla
20.	Berteškių k.	Parkas prie kultūros namų
21.	Saugailių k.	Rekreacinė teritorija prie tvenkinio
22.	Žibulių k., Dvaro g.	Rekreacinė teritorija prie tvenkinio, planuojama maudykla
23.	Ilginių k., Tilto g.	Skveras, poilsio zona
<i>Girkalnio seniūnija</i>		
24.	Girkalnio mstl., Vingio g.	Poilsio ir sporto zona
25.	Girkalnio mstl., tarp Šlaito, Šetupio ir Ateities g.	Rekreacinė teritorija prie tvenkinio, planuojama maudykla
<i>Kalnujų seniūnija</i>		
26.	Kalnujų k., Pušyno g. ir krašto kelio 146 sankryža	Parkas
27.	Kalnujų k., Kaštonų g.	Skveras
28.	Kalnumų k., Kalno g.	Skveras, poilsio zona
29.	Kalnujų k., rytinė teritorija nuo Kalno ir Pušyno g. sankryžos	Viešoji erdvė
<i>Nemakščių seniūnija</i>		
30.	Paežerio k.	Rekreacinė teritorija prie ežero, planuojama maudykla
31.	Pašešupio k., Dvaro g.	Poilsiu ir turizmui pritaikytina teritorija
<i>Pagojuku seniūnija</i>		
32.	Akstinių k.	Prie bendruomenės pastato
33.	Kaulakių k.	Rekreacinė teritorija prie tvenkinio, Liolingos maudykla
34.	Kaulakių k.	Teritorija prie Paluknio ir Dubysos g. sankryžos,

Eil. Nr.	Teritorijos adresas	Paskirtis
		skveras
35.	Vosiliškio k.	Teritorija prie prūdo, planuojama maudykla
36.	Vosiliškio k.	Teritorija prie Raseinių g.
37.	Vosiliškio k.	Parkas prie mokyklos
38.	Skirmantiškės k.	Teritorija prie bendruomenės pastato
39.	Skirmantiškės k.	Teritorija prie tvenkinio
<i>Paliepių seniūnija</i>		
40.	Sujainių k., Tvenkinio g.	Paplūdimys
41.	Sujainių k., Kaštonų g.	Skveras
42.	Slabados k., Pavasario ir Eglynės g.	Drebulynės kultūros ir sporto parkas
43.	Gervinės k., Šlynos g.	Skveras
44.	Gervinės k., Paupio g.	Viešojo erdvė
<i>Raseinių seniūnija</i>		
45.	Gruzdikės k., vakarinė teritorija nuo Sporto g.	Dvaro parko teritorija
46.	Alėjų k., bažnyčios ir Kelmės g. sankryža	Rekreacinė teritorija prie tvenkinio, maudykla
47.	Gabšių k., Alyvų g.	Viešojo erdvė
48.	Gabšių k., Alyvų g. (2)	Viešojo erdvė
49.	Norgėlų k., prie Prabaudos ir Ažuolų g. sankryžos	Parkas prie Prabaudos upės
50.	Norgėlų k., prie Akacijų ir Žemaičių g. sankryžos	Skveras
51.	Norgėlų k., prie Beržų ir Putinų g. sankryžos	Skveras
52.	Biliūnų k.	Biliūnų dvaro parkas
<i>Raseinių miesto seniūnija</i>		
53.	Raseinių m., pietrytinė miesto dalis, teritorija prie Vilniaus g. ir Prabaudos tvenkinio	Parkas, renginių vieta ir estrada, miesto paplūdimys
54.	Raseinių m., tarp Vytauto ir Maironio g.	Miesto parkas
<i>Šiluvos seniūnija</i>		
55.	Šiluvos mstl., Pušyno g.	Skveras
56.	Šiluvos mstl., Jono Pauliaus II g.	Rekreacinė teritorija, parkas
57.	Šiluvos mstl., netoli Jono Pauliaus II ir Ežerėlio g. sankryžos	Skveras
58.	Lyduvėnų k., Piliakalnio g.	Rekreacinė teritorija prie Dubysos, maudykla, stovyklavietė
59.	Žaiginio k., Sandravos g., prie tvenkinio	Rekreacinė teritorija prie tvenkinio, maudykla
60.	Bogušiškių k., parko ir Kaštonų g. sankryža	Skveras
61.	Piktaičių k.	Rekreacinė teritorija prie tvenkinio
62.	Katauskių k., tarp Tvenkinio ir Beržų g.	Rekreacinė teritorija prie tvenkinio
63.	Katauskių k., prie Sodų ir Akacijų g. sankryžos	Skveras
64.	Katauskių k., Kopolyčios g.	Rekreacinė teritorija prie tvenkinio
<i>Viduklės seniūnija</i>		
65.	Viduklės mstl., tarp Tvenkinio ir Kriklės g.	Rekreacinė teritorija prie Viduklės tvenkinių, maudykla
66.	Viduklės mstl., Žemaitės g. tęsinys	Pramogų parkas, estrada, renginių vieta
67.	Gylių k., Tvenkinio, Alksnio, Šermukšnių g.	Rekreacinė teritorija prie tvenkinių, planuojama maudykla

Viešo naudojimo poilsio teritorijos iš viso apima 213,5 ha ploto. Šių teritorijų žemė naudojama viešiesiems paplūdimiams, atskiriesiems želdynams ir viešosioms erdvėms įrengti bei eksploatuoti vietos gyventojų reikmėms.

4.3. PRAMONĖS IR VERSLO PLĖTRA

Rinkos ekonomikos sąlygomis veikiant ūkio subjektams, ekonominiai procesai bet kokioje teritorijoje vyksta priklausomai nuo susiformavusių arba susiformuosiančių ekonominių interesų toje teritorijoje, nuo išorinių veiksnių ir vidinių savivaldybės išteklių. Todėl Bendrajame plane nėra tikslinga planuoti konkrečių pramonės šakų plėtrą, jos mastą ir pan., tačiau turi būti suformuluotos bendros pramonės ir ūkio plėtros kryptys planuojamoje teritorijoje.

Raseinių rajono savivaldybės teritorijoje išskiriamos zonos, kuriose rajono mastu prioritetiškai plėtojama pramonė ir sandėliavimas (logistikos paslaugos), t.y. teritorijos prie automagistralės A1 „Vilnius–Kaunas–Klaipėda“ (E85) ties Raseiniais, Stonais (prie rajoninio kelio Nr. 3512), Vidukle, taip pat Viduklės geležinkelio stoties gyvenamojoje vietovėje. Stonų, Andrušaičių gyvenamosiose vietovėse siūloma tolesnė esamų pramonei ir komercinei veiklai naudojamų teritorijų plėtra. Visos minėtos teritorijos Bendrojo plano sprendinių *Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje* pažymėtos kaip **negyvenamosios statybos plėtros teritorijos**.

Esamos ir planuojamos pramonės ir komercijos teritorijos, esančios kitose urbanizuotose arba urbanizuotinosose zonos (Ariogalos miestas, rajono savivaldybės miesteliai, kitos gyvenvietės) neišskiriamos. Jų plėtra reguliuojama galiojančiais vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentais. Esant poreikiui, turi būti rengiami reikalingi kompleksiniai teritorijų planavimo dokumentai, tikslinantys urbanizuotą ar urbanizuotiną teritorijų paskirtį ir lokalizaciją

Bendrojo plano sprendiniuose numatomos **gavybos plėtros teritorijos**, kuriose yra išžvalgyti naudingų iškasenų telkiniai. Nustatyta tvarka išekspluatavus telkinius teritorijai turi būti nustatomi nauji naudojimo prioritetai, įvertinus kraštotvarkos prioritetus aplink ją. Perspektyvioms žvyro gavybos teritorijoms priskirtini plotai vakarinėje rajono savivaldybės dalyje Kryžkalnio telkinyje ir rytinėje rajono savivaldybės dalyje Gynevės telkinyje, smėlio gavybos teritorijoms – plotai ties Nemakščiais (Nemakščių telkiniai), molio gavybos teritorijoms – plotas prie Molupių, durpių gavybos teritorija – Ilgšilio telkinys Zvėgių miške. Tikslesnės gavybos teritorijos pažymėtos *Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje*. Iš viso gavybos plėtros teritorijų plotas yra 827,0 ha. Priklausomai nuo parinktų prioritetinių gavybos teritorijų, numatyti trys galimi centrai, kuriuose turi būti kuriama gavybos infrastruktūra – Kryžkalnis, Molupiai ir Zvėgiai.

Naudingų iškasenų gavyba NATURA 2000 teritorijoje neplėtojama, išeksplatuotoms teritorijoms numatomas rekultivavimo periodas. Siekiant, kad Raseinių rajono savivaldybėje nemažėtų miškingumas, numatoma, prieš keičiant miškų ūkio paskirties žemę į naudingų iškasenų teritorijas, atkurti sunaikinto miško teritoriją (įveisiant mišką lygiaverčiame ar didesniame plote pažeistose ar apleistose žemėse savivaldybės teritorijoje).

Buvusių fermų ir dirbtuvių teritorijose galima plėtoti smulkų ir vidutinį verslą (technikos remonto, medienos apdorojimą, baldų ar statybinių medžiagų gamybą, sandėliavimo, komercijos ir kitas veiklas) kuris nedaro neigiamo poveikio aplinkinės žemės dirvožemio savybėms, gyventojų sveikatai. Pavienių objektų teritorijose, nepatenkančiose į urbanizuotas ar urbanizuotinas zonas, veikla gali būti plėtojama atsižvelgiant į specialiąsias žemės ir miško naudojimo sąlygas ir galimybes plėtoti inžinerinę ir susisiekimo infrastruktūrą savo iniciatyva.

4.4. ŪKINĖS VEIKLOS APRIBOJIMAI

Ūkinės veiklos apribojimai planuojamoje teritorijoje nustatomos vadovaujantis Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (su vėlesniais pakeitimais), Sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. V-586 (su vėlesniais pakeitimais), Lietuvos higienos norma HN44:2006 „Vandenviečių sanitarinių apsaugos zonų nustatymas ir priežiūra“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. liepos 17 d. įsakymu Nr. V-613 (su vėlesniu pakeitimu) ir kitais galiojančiais teisės aktais. *Ūkinės veiklos apribojimų reglamentai pateikti 5.2 lentelėje.*

Saugomų teritorijų ribos keičiamos, teritorijų tvarkymo ir naudojimo priemonės numatomos saugomų teritorijų specialiojo planavimo dokumentuose. Raseinių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniai, susiję su teritorijų naudojimu Dubysos regioniniame parke ir valstybiniuose draustiniuose, galioja tiek, kiek neprieštaruoja valstybės lygmens specialiojo teritorijų planavimo dokumentams.

Vadovaujantis Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų 67 punktu esamų kapinių sanitarinės apsaugos zonos (SAZ) nenustatomos.

Gyvulininkystės ir paukštininkystės fermų sanitarinės apsaugos zonos (SAZ) nustatomos, vadovaujantis Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų XV skyriaus 73 punktu, priklausomai nuo nustatytų sutartinių gyvulių skaičiaus.

Ūkinės veiklos apribojimai susiję su transporto infrastruktūra. Geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonos (SAZ) nustatomos, vadovaujantis Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų III skyriaus nuostatomis.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos kelių įstatymo 12 straipsnio bei Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų II skyriaus nuostatomis, nuo kelio briaunų į abi puses nustatoma kelio apsaugos zona. Jos plotis pagal kelio reikšmę yra:

- magistralinių kelių – po 70 metrų;
- krašto kelių – po 50 metrų;
- rajoninių kelių – po 20 metrų;
- vietinės reikšmės kelių – po 10 metrų.

Ūkinės veiklos apribojimai susiję su inžinerine infrastruktūra. Vandenviečių sanitarinės apsaugos zonos (griežto naudojimo, sugriežtinto naudojimo, apriboto naudojimo) nustatomos vadovaujantis Lietuvos higienos norma HN44:2006 „Vandenviečių sanitarinių apsaugos zonų nustatymas ir priežiūra“ ir Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų XX skyriaus nuostatomis.

Inžinerinių tinklų ir objektų apsaugos zonos (SAZ) nustatomos vadovaujantis atitinkamais Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų punktais.

Kiti ūkinės veiklos apribojimai. Pramonės teritorijų SAZ ribos turės būti nustatomos kiekvienai įmonei atskirai priklausomai nuo veiklos pobūdžio, vadovaujantis Sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro 2004 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. V-586 su vėlesniais pakeitimais. SAZ bus

nustatomos žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentais – specialiaisiais ar detaliaisiais planais.

Vandens telkinių apsaugos zonos ir juostos nustatytos vadovaujantis Paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001-11-07 įsakymu Nr. 540 (su vėlesniais pakeitimais). Ūkinė ir/ar kitokia veikla, kurią yra draudžiama ir/ar ribojama vykdyti paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose ir pakrantės apsaugos juostose, yra nustatyta Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo (Žin., 1993, Nr. 63-1188; 2001, Nr. 108-3902) 20 straipsnyje ir Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1992, Nr. 22-652, 1996, Nr. 2-43), XXIX skyriuje „Vandens telkinių apsaugos juostos ir zonos“.

Nekilnojamųjų kultūros vertybių teritorijos ir apsaugos zonos nustatytos vadovaujantis Raseinių rajono savivaldybės teritorijoje esančių kultūros paveldo objektų teritorijų ir apsaugos zonų planais ir Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų XIX skyriaus nuostatomis.

5. ŽEMĖS NAUDOJIMO SPRENDINIAI

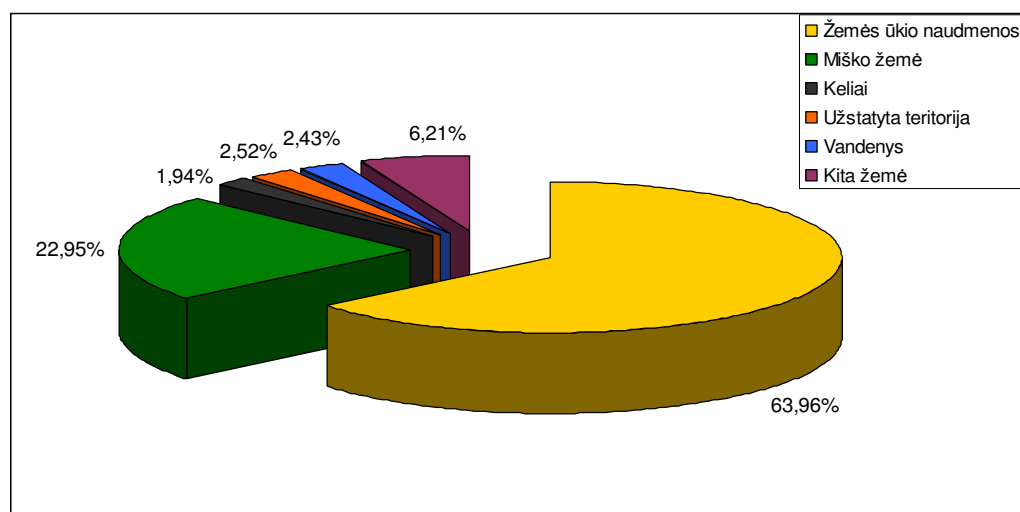
5.1. ŽEMĖS FONDO STRUKTŪRA IR JOS POKYČIŲ PROGNOZĖ

Šiuo metu žemės ūkio naudmenos Raseinių rajono savivaldybėje sudaro 63,96 % (100 625, 29 ha) nuo bendro rajono savivaldybės ploto. Savivaldybės žemės ūkio naudmenų našumo balas priskirtinas vidutiniam, t.y. vidutinis žemės našumas – 40,9 balai (Lietuvos vidurkis – 39,1 balas). Dėl gero žemės ūkio naudmenų našumo ir dėl palyginti mažo savivaldybės miškingumo (23 % nuo bendro teritorijos ploto) didžioji teritorijos dalis naudojama žemės ūkio veiklai. Savivaldybės teritorijos žemės naudojimo intensyvumas (žmogaus pertvarkytų plotų - žemės ūkio naudmenų, miškų, kelių, užstatytų teritorijų santykis su bendru plotu) yra vienas mažiausių (93,63 %) tarp savivaldybių Kauno apskrityje ir nežymiai mažesnis (0,58 procentinio punkto) negu šalyje.

Savivaldybės teritorijoje žemės naudojimo prioritetine veikla išlieka žemės ūkis, tame tarpe ir žuvininkystė. Kitai veiklai žemės plotus numatoma panaudoti didinant miškingumą, plėsti užstatymui reikalingus plotus, eksploatuoti naudingąsias iškasenas, saugoti gamtos ir kultūros paveldo kompleksus bei objektus. Išanalizavus esamą veiklos sritims reikalingų žemės plotų tarpusavio proporcijų dinamiką, suformuotos prognozės 10-iai ir 20-iai metų. Žemės plotų tarpusavio proporcijų dinamika pateikiama 5.1 lentelėje.

5.1 lentelė. Žemės fondo pokyčiai Raseinių rajono savivaldybėje (%)

Pagrindinė žemės naudojimo paskirtis	Metai		Pokyčiai vidut. per metus	Prognozė 2033 metais	Pokyčiai per 20 metų
	2010	2012			
Žemės ūkio	63,95	63,96	+0,01	59,98	-3,98
Miškų ūkio	22,95	22,95	0,00	25,45	+2,5
Vandens ūkio	2,43	2,43	0,00	2,43	-
Konservacinė	0,07	0,07		0,07	-
Kita	10,60	10,59	- 0,01	12,07	+1,48
Laisvos valstybinės žemės fondas	-	-	-	-	-
Iš viso:	100,00	100,00	X	100	X

5.1 pav. Raseinių rajono savivaldybės žemės naudmenų pasiskirstymas 2012-01-01

Raseinių rajono savivaldybės prognozuojama pagrindinės žemės naudojimo paskirties struktūra, įgyvendinus Bendrojo plano sprendinius:

- žemės ūkio paskirties žemė: 2023 m. – apie 62 tūkst. ha; 2033 m. – apie 60 tūkst. ha;
- miškų ūkio paskirties žemė: 2023 m. – apie 24 tūkst. ha; 2033 m. – apie 25 tūkst. ha;
- vandens ūkio paskirties žemė: be pokyčių – apie 2,4 tūkst. ha;
- konservacinės paskirties žemė: be pokyčių – apie 0,07 tūkst. ha;
- kitos paskirties žemė: 2023 m. – apie 11 tūkst. ha.; 2033 m. – apie 12 tūkst. ha.

Esamo žemės naudojimo transformacija (iš vienos paskirties į kitą) sprendžiama teisės aktų nustatyta tvarka išduodant leidimus miško įveisimui ar rengiant detaliuosius planus ir jų pagrindu pakeičiant pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį. Žemės ūkio veiklos prioritetai svarbesni teritorijose, kuriose yra našesnės žemės ir intensyvesnė žemės ūkio gamyba. Seniūnijų lygmeniu prie mažiau palankių ūkininkauti vietovių Raseinių rajono savivaldybėje priskiriama Šiluvos seniūnija.

Miškų ūkio paskirties žemės didėjimas siejamas su miško įveisimu, gavus leidimą, arba apleistų žemės ūkio naudmenų ir kitų naudmenų savaiminio apaugimo mišku. Kitos paskirties žemės plotų didėjimas numatytas dėl Raseinių miesto ir perspektyvių vietinės reikšmės centrų plėtros, ūkinės – komercinės paskirties pastatų statybos, rekreacinės, paslaugų veiklos plėtros, naudingųjų iškasenų telkinių eksploatavimo, vietinės reikšmės kelių tinklo sutvarkymo, išimant juos iš žemės ūkio ar miškų ūkio paskirties žemės.

5.2. TERITORIJOS NAUDOJIMO REGLAMENTAI

(Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)

Bendrosios nuostatos

Bendrojo plano žemės naudojimo sprendiniai pagrįsti šiomis nuostatomis:

- Teritorijose, kuriose nenumatoma galimybė keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, žemė turi būti naudojami pagal žemės nuosavybės dokumentuose įrašytą pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, Bendrojo plano reglamentais (žr. 5.1 lentelę), kitais teritorijų planavimo dokumentais bei teisės aktais nustatyta naudojimo būdą;
- Neurbanizuotose teritorijose, kuriose numatoma galimybė keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, žemė gali būti naudojama pagal žemės nuosavybės dokumentuose įrašytą pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir naudojimo būdą arba gali būti keičiama į kitą paskirtį vietovės lygmens specialiojo teritorijų planavimo dokumentu arba žemės valdos projektu. Bendrojo plano reglamentų nuostatos (žr. 5.1 lentelę) turi būti įrašytos išduodant sąlygas teritorijų planavimo dokumentams rengti, paskirties keitimas turi neprieštarauti Bendrojo plano sprendiniams;
- Bendrajame plane numatytose rekreacinės ir negyvenamosios statybos teritorijose, taip pat miestų, miestelių ir kompaktiškai apstatytų kaimų **statybos plėtros zonose** pagrindinė žemės naudojimo paskirtis gali būti keičiama į kitą, parengus vietovės lygmens kompleksinius teritorijų planavimo dokumentus, kuriuose nustatomi teritorijos naudojimo

reglamentai, kai planuojama užstatyti kvartalą. Atskiro žemės sklypo žemės naudojimo paskirtis keičiama, nerengiant kompleksinių teritorijų planavimo dokumentų, Vyriausybės nustatyta tvarka savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu Teritorijų planavimo įstatyme (*Žin.*, 2013, Nr.76-3824 (2013-07-16)) numatytais atvejais.

Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje rajono savivaldybės teritorija suskirstyta į zonas pagal vyraujančią pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį. Čia pažymėtos teritorijos (plotas ne mažesnis kaip 5 ha), kuriose galioja veiklos apribojimai (įvairių ūkinių ir komunalinių objektų apsaugos zonos, saugomos teritorijos, išžvalgyti naudingų iškasenų telkiniai ir kt.).

Teritorija **kitos paskirties objektų statybai** (gyvenamajai statybai, infrastruktūros plėtrai, naudingųjų iškasenų telkinių eksploatavimui, tvenkinių įrengimui, pramonės ir ūkinių objektų statybai ir kt.) gali būti parinkta ir projektuojama vadovaujantis 3 skyriuje išdėstytais gyvenviečių sistemos plėtros ir 4 skyriuje išdėstytais ūkio plėtros sprendiniais *Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje bei Funkcinių prioritetų ir teritorijos tvarkymo reglamentų brėžinyje* nurodytose zonose, išskyrus nedidelius žemės sklypus, kurie negali būti išreikšti šių brėžinių mastelyje (t.y. mažesnius kaip 5 ha).

Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje bei Funkcinių prioritetų ir teritorijos tvarkymo reglamentų brėžinyje žemės ūkio paskirties teritorijose esančios žemės ūkio naudmenos ir žemė su veikiančiais melioracijos įrenginiais turi būti naudojama žemės ūkio veiklai vadovaujantis Lietuvos Respublikos Žemės įstatymo 22 straipsnio nuostata „ariamoji žemė, kurios dirvožemio našumas didesnis už vidutinį šalyje, taip pat žemė, kurioje yra eksploatuojamos melioracijos sistemos, turi būti naudojama taip, kad nesumažėtų jos plotas, išskyrus ekologiškai nuskurdintas gamtinio karkaso teritorijas, ir nepablogėtų dirvožemio savybės“ (*Žin.*, 2004, Nr. 28-868, aktuali redakcija nuo 2014-01-01). Gamtinio karkaso teritorijos pažymėtos *Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje*, gamtinio prioriteto teritorijos pažymėtos *Funcinių prioritetų ir teritorijos tvarkymo reglamentų brėžinyje*. Siekiant jose nustatyti ekologiškai nuskurdintų teritorijų ribas turi būti atlikti papildomi skaičiavimai.

Gamtinio karkaso teritorijose ūkinė veikla ribojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo 22 straipsnio 6 dalies nuostatomis: „Gamtinio karkaso rekreacinės, miškų ūkio ir agrarinės paskirties teritorijose draudžiama statyti pramonės įmones, kurioms reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai, ir gyvenamuosius kvartalus. Leidžiama tokia veikla, kuri užtikrina kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir ekosistemų stabilumą, atkuria pažeistas ekosistemas, yra vykdoma pagal teritorijų planavimo dokumentus.“ (*Žin.*, 2001, Nr. 108-3902, aktuali redakcija nuo 2013-07-16), Gamtinio karkaso nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. D1-624 (*Žin.*, 2010, Nr.87-4619) bei kitais teisės aktais.

Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje nustatytose atitinkamos prioritutinės paskirties teritorijose veiklos reglamentai pateikti *5.1 lentelėje*.

Teritorijos rezervuojamos viešam naudojimui (visuomenės poreikiams) pateiktos *4.1 lentelėje*, pažymėtos *Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje; Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinyje*. Šie žemės sklypai negali būti parduodami, perleidžiami ar kaip nors kitaip perduodami privačion nuosavybėn. Šių sklypų žemė turi būti naudojama gyventojų ramiam ir aktyviam poilsiui, sportui, sveikatingumui stiprinti, kultūros renginiams organizuoti, viešajai turizmo ir poilsio infrastruktūrai įrengti.

5.1 lentelė. ŽEMĖS NAUDOJIMO IR APSAUGOS REGLAMENTAI

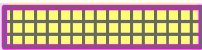

Eil. Nr.	Prioritetinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis ir būdai	Reglamentai
1.	Žemės ūkio paskirties žemė (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)		Žemės ūkio plėtros teritorija Intensyvi žemės ūkio veikla	Lestini visi žemės sklypų naudojimo būdai priskirti žemės ūkio paskirties žemei. Žemės naudojimo būdų turinio apraše patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 12 11 įsakymu Nr. 3D-830/D1-920. Ūkininkavimas leistinas Raseinių rajono savivaldybės teritorijoje išsidėsčiusiuose įvairaus dydžio žemės ūkio naudmenų plotuose. Inžinerinės infrastruktūros ir kelių tinklo plėtra, kaimo turizmo veikla, amatai ir smulkūs pagalbiniai verslai (bitininkystė, žvejyba, medžio apdirbimas, žemės ūkio produkcijos perdirbimas, technikos remontas ir kt.). Vadovaujantis Bendrojo plano nuostata, nenaudojamuose žemės ūkio įmonių gamybiniuose centruose ir technikos kiemuose galima plėtoti smulkų ir vidutinį verslą (mechanizmų remonto, medienos apdorojimą, baldų ar statybinių medžiagų gamybą, sandėliavimo, komercijos ir kitas veiklas), kuris nedaro neigiamo poveikio aplinkinės žemės dirvožemio savybėms, gyventojų sveikatai. Kai numatomi veiklai vykdyti privaloma pakeisti žemės sklypo žemės naudojimo paskirtį ir (ar) būdą, jie keičiami Vyriausybės nustatyta tvarka savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu.	Skatinama prekinės augalininkystės produkcijos gamyba. Plėtojama gyvulininkystė, paukštininkystė. Žemės sklypuose galima žemės ūkio veikla: žemės ūkio, maisto produktų gamyba ir apdorojimas, savo pagamintų ir apdorotų žemės ūkio, maisto produktų perdirbimas ir šių produktų realizavimas, taip pat paslaugų žemės ūkiui teikimas ir geros agrarinės bei aplinkosauginės žemės būklės išlaikymas. Šiuose sklypuose galima tik ūkininkų sodybų bei žemės ūkio veiklai reikalingų ūkinių pastatų statyba ar rekonstrukcija Paukštininkystė ir gyvulininkystė plėtotina visoje savivaldybės teritorijoje (išskyrus ekologiškai jautrias teritorijas), nekoncentruojant jos vienoje kurioje nors vietoje, naudojant buvusius kolūkių ūkinius statinius ir įrenginius. Gyvulininkystės kompleksai (nuo 12 tūkst. iki 54 tūkst. kiaulių per metus, daugiau kaip 500 galvijų), paukštynai (nuo 50 tūkst. vištų ar kitų paukščių), avių, žvėrelių ir triušių stambios (daugiau kaip 1000 vienetų), pavienės fermos, patenkančios į gamtinio karkaso zonas, taip pat saugomas teritorijas, arba darančios poveikį kitoms teritorijoms, kuriose teikiamas prioritetas gamtai, rekreacijai, turizmui, privalo įsirengti įrenginius ir įdiegti technologijas, skirtas gamybos atliekoms (skystam ar kietam mėšlui, srutom, biologinėms atliekoms ir kt.) nukenksminti bei dezodoruoti, taip pat buitinėms ir paviršinio vandens nuotekoms valyti. Žemės ūkio paskirties žemės teritorijose, kurios nepatenka į statybų plėtros zonas, šalia esamų namų valdų padrikai užstatytose vietovėse, neturinčiose urbanistinės struktūros, ribojantis su vienkiemio sklypu ar ūkininko sodyba gali būti formuojamos naujos namų valdos ne mažesnės kaip 20 a. ploto.

Eil. Nr.	Prioritetinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis ir būdai	Reglamentai
2.	Žemės ūkio paskirties žemė (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)		Intensyvaus užstatymo statybų plėtros zona Žemės ūkio konversija į kitą paskirtį.	Galimas žemės ūkio žemės paskirties keitimas į kitą paskirtį parengus vietovės lygmens kompleksinius teritorijų planavimo dokumentus, kuriuose nustatomi teritorijos naudojimo reglamentai, kai planuojama užstatyti kvartalą. Atskiro sklypo žemės naudojimo paskirtis keičiama nerengiant kompleksinių teritorijų planavimo dokumentų Vyriausybės nustatyta tvarka savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu Teritorijų planavimo įstatyme (<i>Žin., 2013, Nr.76-3824 (2013-07-16)</i>) numatytais atvejais. Inžinerinės infrastruktūros ir kelių tinklo plėtra, miškų, žemės ūkio ir kita intensyvi ūkinė veikla.	Intensyvios statybų plėtros zonose sklypai ir jų grupės gali būti naudojami intensyviai gyvenamųjų namų, komercinei, rekreacinei ir kitai statybai, pramonės ir infrastruktūros plėtrai, naudingų iškasenų gavybai, turizmo paslaugoms, verslui ir viešosioms paslaugoms, bendro naudojimo teritorijoms plėtoti. Galima kvartalų plėtra. Gyvenamosios statybos užstatymo aukštingumas neturi būti didesnis kaip 3 aukštai. Užstatymo intensyvumo rodikliai neturi viršyti: gyvenamosios paskirties sklypams – 0,4; negyvenamosios paskirties sklypams – 1,2. Statybos sklypo dydis – nemažesnis kaip 6 arai. Intensyvi gyvenamoji statyba gali būti plėtojama prie miestų ir miestelių, turinčių potencialą intensyviai plėtrai ir inžinerinių, socialinių pajėgumų aptarnauti intensyvios plėtros teritorijas, jungiant naujų statybų teritorijas prie esamos inžinerinės infrastruktūros arba diegiant naują bendrą (kaimo ir naujai statomo urbanistinio darinio) inžinerinę infrastruktūrą. Rengiant vietovės lygmens kompleksinius teritorijų planavimo dokumentus turi būti numatytos teritorijos, bendro naudojimo želdynams (ne mažiau 10 % teritorijos), viešo naudojimo sporto įrenginiams įrengti, inžinerinėms ir susisiekimo sistemoms reikalingų komunikacijų koridorių ribos.

Eil. Nr.	Prioritetinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis ir būdai	Reglamentai
3.	Žemės ūkio paskirties žemė (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)		Vidutinio užstatymo statybų plėtros zona Žemės ūkio konversija į kitą paskirtį.	Atskiro sklypo žemės naudojimo paskirtis keičiama nerengiant kompleksinių teritorijų planavimo dokumentų Vyriausybės nustatyta tvarka savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu Teritorijų planavimo įstatyme (<i>Žin., 2013, Nr. 76-3824 (2013-07-16)</i>) numatytais atvejais. Inžinerinės infrastruktūros ir kelių tinklo plėtra, miškų, žemės ūkio ir kita ūkinė veikla.	Vidutinio intensyvumo statybų plėtros teritorijose sklypai gali būti naudojami vidutinio intensyvumo gyvenamųjų namų, komercinei, rekreacinei ir kitai statybai, infrastruktūros plėtrai, turizmo ir viešosioms paslaugoms bei smulkiam ir vidutiniam verslui, bendro naudojimo teritorijoms plėtoti. Kvartalų plėtra neleidžiama. Gyvenamosios statybos užstatymo aukštingumas neturi būti didesnis kaip 2 aukštai. Užstatymo intensyvumo rodikliai neturi viršyti: gyvenamosios paskirties sklypams – 0,3; negyvenamosios paskirties sklypams – 1,0. Statybos sklypo dydis - nemažesnis kaip 25 arų, išskyrus sklypams, esantiems užstatytose teritorijose (užstatyta teritorija – didesnė kaip 1 ha statiniais užstatyta teritorija, kurioje atstumas tarp pastatų mažiau kaip 200 m). Gyvenamoji statyba gali būti plėtojama prie miestelių, kompaktiškai apstatytų kaimų (gatvinio, savaiminio ar padriko tipo), jungiant naujų statybų teritorijas prie esamos inžinerinės infrastruktūros arba diegiant naują bendrą (kaimo ir naujai statomo urbanistinio darinio) inžinerinę infrastruktūrą. Rengiant vietovės lygmens kompleksinius teritorijų planavimo dokumentus turi būti numatytos teritorijos, bendro naudojimo želdynams (ne mažiau 10 % teritorijos), viešo naudojimo sporto įrenginiams įrengti, inžinerinėms ir susisiekimo sistemoms reikalingų komunikacijų koridorių ribos.

Eil. Nr.	Prioritetinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis ir būdai	Reglamentai
4.	Žemės ūkio paskirties žemė (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)		Ekstensyvaus užstatymo statybų plėtros zona Žemės ūkio konversija į kitą paskirtį.	Atskiro sklypo žemės naudojimo paskirtis keičiama nerengiant kompleksinių teritorijų planavimo dokumentų Vyriausybės nustatyta tvarka savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu Teritorijų planavimo įstatyme (<i>Žin., 2013, Nr. 76-3824 (2013-07-16)</i>) numatytais atvejais. Inžinerinės infrastruktūros ir kelių tinklo plėtra, miškų, žemės ūkio ir kita ūkinė veikla.	Ekstensyvios statybų plėtros teritorijose sklypai gali būti naudojami ekstensyviai gyvenamųjų namų, komercinei, rekreacinei ir kitai statybai, infrastruktūros plėtrai, turizmo ir viešosioms paslaugoms bei smulkiam ir vidutiniam verslui, bendro naudojimo teritorijoms plėtoti. Kvartalų plėtra neleidžiama. Gyvenamosios statybos užstatymo aukštingumas neturi būti didesnis kaip 2 aukštai. Užstatymo intensyvumo rodikliai neturi viršyti: gyvenamosios paskirties sklypams – 0,2; negyvenamosios paskirties sklypams – 0,8. Statybos sklypo dydis - nemažesnis kaip 20 arų, išskyrus sklypams, esantiems užstatytose teritorijose (užstatyta teritorija – didesnė kaip 1 ha statiniais užstatyta teritorija, kurioje atstumas tarp pastatų mažiau kaip 200 m). Gyvenamoji statyba gali būti plėtojama prie kompaktiškai apstatytų kaimų (gatvinio, savaiminio ar padriko tipo), jungiant naujai statomus objektus prie esamos inžinerinės infrastruktūros arba diegiant naują bendrą (kaimo ir naujai statomo urbanistinio darinio) inžinerinę infrastruktūrą. Rengiant vietovės lygmens kompleksinius teritorijų planavimo dokumentus turi būti numatytos teritorijos, bendro naudojimo želdynams (ne mažiau 10 % teritorijos), viešo naudojimo sporto įrenginiams įrengti, inžinerinėms ir susisiekimo sistemoms reikalingų komunikacijų koridorių ribos.

Eil. Nr.	Prioritetinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis ir būdai	Reglamentai
5.	Žemės ūkio paskirties žemė (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)		Negyvenamosios statybos plėtros zona Žemės ūkio konversija į kitą paskirtį.	Galimas žemės ūkio žemės paskirties keitimas į kitą paskirtį parengus vietovės lygmens kompleksinius teritorijų planavimo dokumentus, kuriuose nustatomi teritorijos naudojimo reglamentai, kai planuojama formuoti pramonės rajoną (kvartalą). Atskiro sklypo žemės naudojimo paskirtis keičiama nerengiant kompleksinių teritorijų planavimo dokumentų Vyriausybės nustatyta tvarka savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu Teritorijų planavimo įstatyme (<i>Žin., 2013, Nr.76-3824 (2013-07-16)</i>) numatytais atvejais.	Negyvenamosios statybos teritorijos skirtos stambių pramonės, sandėliavimo ir/ar komercijos objektų plėtrai. Šiose teritorijose galimi pramonės rajonai (kvartalai). Naujai statomi objektai pagal esančias galimybes jungiami prie esamos inžinerinės infrastruktūros arba esant per mažiems pajėgumams diegiama nauja inžinerinės infrastruktūra. Negyvenamosios statybos plėtros zonoje Bendrojo plano reglamentai gali būti tikslinami parengus vietovės lygmens kompleksinius teritorijų planavimo dokumentus, kuriuose nustatomi teritorijos naudojimo reglamentai atitinkantys planuojamos veiklos poreikius. Rengiant vietovės lygmens kompleksinius teritorijų planavimo dokumentus turi būti numatytos teritorijos, želdynams (ne mažiau 10 % teritorijos), inžinerinėms ir susisiekimo sistemoms reikalingų komunikacijų koridorių ribos.
6.	Žemės ūkio paskirties žemė (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)		Mėgėjiško sodo žemės sklypas ir sodininkų bendrijos bendro naudojimo žemė Žemės ūkio konversija į kitą paskirtį	Galimas žemės ūkio žemės paskirties keitimas į kitą paskirtį parengus vietovės lygmens kompleksinius teritorijų planavimo dokumentus, kuriuose nustatomi teritorijos naudojimo reglamentai, kai planuojama užstatyti kvartalą. Atskiro sklypo žemės naudojimo paskirtis keičiama nerengiant kompleksinių teritorijų planavimo dokumentų Lietuvos Respublikos sodininkų bendrijų įstatymo nustatytais atvejais ir Teritorijų planavimo įstatyme (<i>Žin., 2013, Nr.76-3824 (2013-07-16)</i>) numatytais atvejais.	Rengiant vietovės lygmens kompleksinius teritorijų planavimo dokumentus turi būti numatytos teritorijos, bendro naudojimo želdynams (ne mažiau 10 % teritorijos), viešo naudojimo sporto įrenginiams įrengti, inžinerinėms ir susisiekimo sistemoms reikalingų komunikacijų koridorių ribos. Statybos sklypo dydis – nemažesnis kaip 6 arai. Gyvenamosios statybos užstatymo aukštingumas neturi būti didesnis kaip 2 aukštai. Užstatymo intensyvumo rodikliai neturi viršyti: gyvenamosios paskirties sklypams – 0,4.

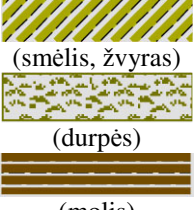

Eil. Nr.	Prioritetinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis ir būdai	Reglamentai
7.	Žemės ūkio paskirties žemė	(Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys) (Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinys)	Intensyvios rekreacinės statybos teritorijos Žemės ūkio konversija į kitą paskirtį rekreacinių teritorijų naudojimo būdą	Galimas atskirų sklypų žemės ūkio žemės paskirties keitimas į kitą paskirtį rekreacinių teritorijų naudojimo būdą nerengiant kompleksinių teritorijų planavimo dokumentų Vyriausybės nustatyta tvarka savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu Teritorijų planavimo įstatyme (<i>Žin., 2013, Nr. 76-3824 (2013-07-16)</i>) numatytais atvejais.	Plėtojamos intensyvaus užstatymo turizmo ir verslo paslaugos, viešojo turizmo infrastruktūra (moteliai, viešbučiai, kempingai), išskyrus kaimo turizmo objektai. Gali būti plėtojama ir kita ūkinė veikla suderinama su poilsio, turizmo ir pramogų veikla. Rekreacinėse teritorijose žemės naudotojui draudžiama: • naudoti miško parkus, parkus ir skverus kitaip, negu numatyta patvirtintuose jų naudojimo nuostatuose; • statyti pastatus ir įrenginius, nesusijusius su rekreacija, taip pat rekreacijai skirtus pastatus ir įrenginius, jeigu jie neatitinka rekreacinių teritorijų normatyvų bei teisinių nuostatų (atstumas nuo vandens, aukštis, kultūros paveldo naudojimas turizmo reikmėms), išskyrus statybą esamose namų valdose; • teršti aplinką ar kitaip trukdyti ilsėtis tam tikslui skirtose vietose, kelti pavojų poilsiaujančiųjų saugumui, naikinti esamas stovyklavietes ar jų įrangą; • užtvirti nustatytąsias turistines trasas, takus, kelius, taip pat naikinti kelius prie rekreacijai skirtų vandens telkinių, jų pakrančių, paplūdimių, lankytinų objektų, apžvalgos aikštelių; užtvirti kelius ar takus, vedančius į rekreacijos vietas iš poilsio namų, autobusų stotelių, automobilių aikštelių; • trukdyti stovyklaviečių įrengimo, apželdinimo, turistinių takų žymėjimo ir įrengimo darbams, kai šie darbai vykdomi pagal parengtus projektus Saugomų teritorijų ribos keičiamos, teritorijų tvarkymo ir naudojimo priemonės numatomos saugomų teritorijų specialiojo planavimo dokumentuose. Raseinių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniai, susiję su teritorijų naudojimu Dubysos regioniniame parke ir valstybiniuose draustiniuose, galioja tiek, kiek neprieštarauja valstybės lygmens specialiojo teritorijų planavimo dokumentams.

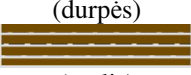

Eil. Nr.	Prioritetinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis ir būdai	Reglamentai
8.	Žemės ūkio paskirties žemė	(Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys) (Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinys)	Ekstensyvios rekreacinės statybos teritorijos Žemės ūkio konversija į kitą paskirtį rekreacinių teritorijų naudojimo būdą	Galimas atskirų sklypų žemės ūkio žemės paskirties keitimas į kitą paskirtį rekreacinių teritorijų naudojimo būdą nerengiant kompleksinių teritorijų planavimo dokumentų Vyriausybės nustatyta tvarka savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu Teritorijų planavimo įstatyme (<i>Žin., 2013, Nr. 76-3824 (2013-07-16)</i>) numatytais atvejais.	Plėtojamos smulkios turizmo ir verslo paslaugos, viešojo turizmo infrastruktūra. Žemės sklypuose gali būti teikiamos apgyvendinimo, pramogų paslaugos, išskyrus kaimo turizmo. Sklypai skirti rekreacinei infrastruktūrai įrengti - paplūdimiams, stovyklavietėms, pažintiniams takams, regykloms, higienos objektams ir kt. Gali būti plėtojama ir kita ūkinė veikla suderinama su poilsio, turizmo ir pramogų veikla. Saugomų teritorijų ribos keičiamos, teritorijų tvarkymo ir naudojimo priemonės numatomos saugomų teritorijų specialiojo planavimo dokumentuose. Raseinių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniai, susiję su teritorijų naudojimu Dubysos regioniniame parke ir valstybiniuose draustiniuose, galioja tiek, kiek neprieštarauja valstybės lygmens specialiojo teritorijų planavimo dokumentams.
9.	Žemės ūkio paskirties žemė	(Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinys)	Tausojančios rekreacinės veiklos teritorija Teritorijos saugomose teritorijose	Žemės paskirties keitimas nenumatomas. Prioritetas teikiamas poilsio gamtoje ir rekreacijos veiklai, naudojant esamus išteklius ir infrastruktūrą ir neprieštaraujant saugomoms teritorijoms nustatytiems apribojimams.	Teritorijose skatinama informacinės infrastruktūros (informaciniai stendai, informacinės ir turizmo trasų kryptių nuorodos, kt.) ir viešosios infrastruktūros (trumpalaikio poilsio) objektų (poilsivietės, apžvalgos bokštai, paplūdimiai, maudyklos ir kt.), taip pat turizmo trasų plėtra. Saugomų teritorijų ribos keičiamos, teritorijų tvarkymo ir naudojimo priemonės numatomos saugomų teritorijų specialiojo planavimo dokumentuose. Raseinių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniai, susiję su teritorijų naudojimu Dubysos regioniniame parke ir valstybiniuose draustiniuose, galioja tiek, kiek neprieštarauja valstybės lygmens specialiojo teritorijų planavimo dokumentams.

Eil. Nr.	Prioritetinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis ir būdai	Reglamentai
10.	Žemės ūkio paskirties žemė	(Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinys)	Paslaugų tranzitui plėtros teritorija Žemės ūkio konversija į kitą paskirtį	Galimas žemės ūkio žemės paskirties keitimas į kitą paskirtį, siekiant plėtoti inžinerinę infrastruktūrą, tranzito aptarnavimo paslaugas bei turizmo infrastruktūrą. Įvažiavimai į sklypus galimi vadovaujantis Kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-11/3-3, XI skyriaus II skirsnio reikalavimais.	Plėtojamos tranzito aptarnavimo (degalinės, maitinimo, nakvynės, kt.) paslaugos, viešoji turizmo infrastruktūra. Žemės sklypuose gali būti teikiamos kaimo turizmo, viešbučių, motelių, pramogų, maitinimo paslaugos. Gali būti plėtojama ir kita ūkinė veikla suderinama su poilsio, turizmo ir pramogų veikla. Kelių apsaugos zonos teritorijoje veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1996, Nr. 2-43; aktuali redakcija nuo 2012 m. rugsėjo 23 d.)
11.	Žemės ūkio paskirties žemė (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys, Miškų išdėstymo ir gamtinio karkaso brėžinys)		Projektuojamas plotas miškui įveisti Intensyvi miškų ūkio veikla	Žemą žemės ūkio naudmenų našumo balą turinčių teritorijų apželdinimas mišku.	Savivaldybės teritorijų apželdinimas mišku vykdomas vadovaujantis specialiuoju žemėtvarkos teritorijų planavimo dokumentu – Raseinių rajono savivaldybės teritorijos miškų išdėstymo žemėtvarkos schema.

Eil. Nr.	Prioritetinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis ir būdai	Reglamentai
12.	Miškų ūkio paskirties žemė (Miškų išdėstymo ir gamtinio karkaso brėžinys)		Intensyvios miškų ūkio veiklos teritorija Ūkiniai miškai	Inžinerinės infrastruktūros ir kelių tinklo plėtra	Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1996, Nr. 2-43; aktuali redakcija nuo 2012 m. rugsėjo 23 d.). Pagal Lietuvos Respublikos miškų įstatymą (Žin., 2008, Nr. 59-2203, aktuali reakcija nuo 2013-09-01) miško valdytojų, savininkų ir naudotojų teisės gali būti apribotos visuomenės, aplinkos bei miško apsaugos interesais. Privatūs miškai turi būti tvarkomi pagal Privačių miškų tvarkymo ir naudojimo nuostatus, patvirtintus LRV 2004 m. gegužės 26 d. nutarimo Nr. 632 redakcija (red. Žin., 2011, Nr. 12-522, aktuali redakcija nuo 2013-05-05).
13.	Miškų ūkio paskirties žemė	(Miškų išdėstymo ir gamtinio karkaso brėžinys) (Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo brėžinys)	Rekreacinis miškas Intensyvi miškų ūkio veikla	Inžinerinės infrastruktūros ir kelių tinklo plėtra, poilsio ir turizmo veikla.	Miško parkai, miesto miškai ir kiti miškai, naudojami gyventojų poilsiui. Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1996, Nr. 2-43; aktuali redakcija nuo 2012 m. rugsėjo 23 d.). Vykdomi sanitariniai ir netaikant plynų kirtimų, taip pat veikla, susijusi su racionalių šaltinių miško išteklių panaudojimu, poilsinis turizmas bei kitų pasyvesnių rekreacijos kryptų vystymas, derinant naudojimą su konkrečios teritorijos naudojimo reglamentu.

Eil. Nr.	Prioritetinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis ir būdai	Reglamentai
14.	Miškų ūkio paskirties žemė		Saugoma teritorija: Blinstrubiškio miško biosferos poligonas Tausojanti miškų ūkio veikla	Visoje biosferos poligono teritorijoje draudžiama miško žemę paversti kitomis naudmenomis.	Teritorijos apsaugos tvarką nustato ir ūkinę veiklą reglamentuoja Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos, saugomų teritorijų, teritorijų planavimo, miškų ir kiti įstatymai, Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, Blinstrubiškio miško biosferos poligono nuostatai ir gamtotvarkos planas. Šioje teritorijoje vykdoma ūkinė veikla negali bloginti saugomos rūšies (jūrinio erelio) ir jo buveinės apsaugos būklės.
15.	Miškų ūkio paskirties žemė	(Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinys)	Tausojančios rekreacinės veiklos teritorija	Miškų ūkio paskirties žemė ir miškų grupė nustatoma ir keičiama Lietuvos Respublikos miškų įstatymo nustatyta tvarka.	Šiose teritorijose skatinama veikla, puoselėjanti, propaguojanti saugomus kompleksus ar objektus (vertybes), etninę kultūrą, tradicinę kaimo gyvenimą, atkurianti tradicinius gamtinės ir kultūrinės aplinkos elementus, taip pat poilsis gamtoje ir kita rekreacijos veikla nustatytais maršrutais arba įrengtais takais. Šiose teritorijose galima informacinės infrastruktūros (informaciniai stendai, informacinės ir turizmo trasų krypties nuorodos, kt.) ir viešosios infrastruktūros (trumpalaikio poilsio) objektų (poilsio vietės, apžvalgos bokštai, paplūdimiai, maudyklos ir kt.), taip pat turizmo trasų plėtra vadovaujantis saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentais. Saugomų teritorijų ribos keičiamos, teritorijų tvarkymo ir naudojimo priemonės numatomos saugomų teritorijų specialiojo planavimo dokumentuose. Raseinių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniai, susiję su teritorijų naudojimu Dubysos regioniniame parke ir valstybiniuose draustiniuose, galioja tiek, kiek neprieštarauja valstybės lygmens specialiojo teritorijų planavimo dokumentams.

Eil. Nr.	Prioritetinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis ir būdai	Reglamentai
16.	Miškų ūkio paskirties žemė	(smėlis, žvyras) (durpės) (molis)	Naudingųjų iškasenų išžvalgytas telkinys	Bet kuri veikla, kuri nesukuria naujo ilgalaikio nekilnojamojo turto.	Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1996, Nr. 2-43; aktuali redakcija nuo 2012 m. rugsėjo 23 d.). Ribojama veikla, kuri sukuria naują ilgalaikį materialinį nekilnojamąjį turtą.
17.	Konservacinės paskirties (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)		Saugomo kultūros paveldo objekto teritorija (nustatoma tik saugomo kultūros paveldo objekto teritorijai) Teisės aktais reglamentuota ūkinė veikla		Apsaugos teritorinės priemonės konkretizuojamos teritorijų specialiaisiais planais bei objektų, įrašytų į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, individualiais apsaugos reglamentais (tipiniai apsaugos reglamentai, jei individualių reglamentų nėra nustatyta). Visų objektų, įrašytų į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, teritorijoms yra taikomi Lietuvos Respublikos Vyriausybės Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų XIX p. reikalavimai, patvirtinti LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1996, Nr. 2-43; aktuali redakcija nuo 2012 m. rugsėjo 23 d.). Archeologijos paveldo objektų tvarkybai nustatoma konservavimo kryptis (Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, 21 str. (Žin., 2002, Nr. 110-4852). Neveikiančių kapinių teritorijos tvarkomos, vadovaujantis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (Žin., 2004, Nr. 153-5571, aktuali redakcija nuo 2013-10-24) reikalavimus. Jų teritorijoms nustatoma pagrindinė konservacinė (saugojimo) žemės naudojimo paskirtis, kuri gali būti pakeista tik pripažinus kitokio visuomenės poreikio viršenybę (Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, 20 str.). Jei objektų, įrašytų į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, apsaugos zonos nėra nustatytos, joms gali būti taikomi Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 9 str. 5 p. reikalavimai.

Eil. Nr.	Prioritetinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis ir būdai	Reglamentai
18.	Vandens ūkio žemė (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)		Vandens telkinys Teisės aktais reglamentuota vandens ūkio veikla		Visi Raseinių rajono savivaldybės vandens telkiniai teisės aktų nustatyta tvarka naudojami plaukiojimo priemonėms, vandens sportui, poilsiui, turizmui, mėgėjiškai žūklei.
19.	Kitos paskirties žemė (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)		Urbanizuota teritorija Teisės aktais ir teritorijų planavimo dokumentais reglamentuota veikla.	Urbanizuotos teritorijos skirtos įvairios paskirties pastatams ir statiniams, bendro naudojimo želdynams (ne mažiau 10% teritorijos ploto), gatvėms ir inžineriniams tinklams, įrenginiams statyti ir eksploatuoti.	Esamų ir plėtojamų urbanizuotų teritorijų reglamentai nustatomi vietovės lygmens kompleksiniais teritorijų planavimo dokumentais.
20.	Kitos paskirties žemė	(smėlis, žvyras) (durpės) (molis)	Išžvalgytų naudingųjų iškasenų telkinių teritorija	Leistina inžinerinės infrastruktūros ir kelių tinklo plėtra, miškų, žemės ūkio ir kita ūkinė veikla tol, kol bus pradėta naudingųjų išteklių gavyba. Ribojama kapitalinių statinių statyba.	Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1996, Nr. 2-43; aktuali redakcija nuo 2012 m. rugsėjo 23 d.). Išžvalgytuose naudingųjų iškasenų telkiniuose, kurių ištekliai patvirtinti, ir prie jų esančiuose perspektyviuose naudingųjų iškasenų plotuose žemės savininkui, naudotojui draudžiama : – statyti gyvenamuosius namus, gamybinius statinius, įrenginius; – kasti naudingąsias iškasenas, išskyrus kasamas savo reikmėms.
21.	Kitos paskirties žemė		Gavybos plėtos teritorija	Išeksplotavus naudingas iškasenas karjerai turi būti rekultivuojami teisės aktų nustatyta tvarka.	Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos VLV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (red. 1995 m. vasario 29 d. nutarimas Nr.1640, Žin., 1996, Nr. 2-43). Naudingų iškasenų gavyba vykdoma pagal parengtus ir patvirtintus teritorijų planavimo dokumentus (žemės gelmių naudojimo planus) ir karjerų kasybos projektus.

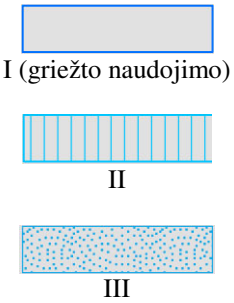
Eil. Nr.	Prioritetinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Leistina kita naudojimo paskirtis ir būdai	Reglamentai
22.	Kitos paskirties žemė		Viešo naudojimo poilsio teritorijos Rezervuojama visuomenės poreikiams	Bendro naudojimo teritorijos (urbanizuotų teritorijų viešosios erdvės); Atskirieji želdynai.	Žemės sklypai negali būti parduodami, perleidžiami ar kaip nors kitaip perduodami privačion nuosavybėn. Šių sklypų žemė turi būti naudojama gyventojų ramiam ir aktyviam poilsiui, sportui, sveikatingumui stiprinti, kultūros renginiams organizuoti, viešajai infrastruktūrai įrengti.

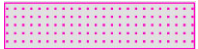
PASTABA. Miškų grupės nustatomos Lietuvos Respublikos miškų įstatymo nustatyta tvarka.

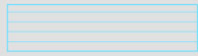

5.2 lentelė. ŪKINĖS VEIKLOS APRIBOJIMŲ REGLAMENTAI

Eil. Nr.	Prioritetinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Reglamentai
1.	Visos žemės naudojimo paskirtys (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)	(regioninis parkas, valstybinis draustinis) (NATURA2000, Paukščių apsaugai svarbi teritorija) (NATURA2000, buveinių apsaugai svarbi teritorija)	Saugomose teritorijose (Dubysos regioninis parkas Tytuvėnų regioninis parkas Draustiniai NATURA2000 tinklo teritorijos) Ūkinė veikla, neprieštaraujanti teisės aktais nustatytiems apribojimams	Veiklą reglamentuoja Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos, saugomų teritorijų, teritorijų planavimo, miškų ir kiti įstatymai, Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, saugomų teritorijų planavimo dokumentai, saugomų teritorijų bendrieji ir individualūs nuostatai. Leistina inžinerinės infrastruktūros ir kelių tinklo plėtra, kaimo turizmo veikla, amatai ir smulkūs pagalbiniai verslai (bitininkystė, žvejyba, medžio apdirbimas, žemės ūkio produkcijos perdirbimas ir kt.). Plėtojant gamybą ir gyvenamąją statybą, amatus ir smulkųjį verslą būtina įrengti vietinius nuotekų valymo įrenginius arba statomus objektus prijungti prie veikiančios centralizuotos nuotekynės. Statyba galima tik Bendrajame plane pažymėtose statybų plėtros zonose. Skatintinas ekologinių ūkių kūrimas. Būtinai žemėnaudos sąskaidos didinimas, sukuriant priešerozinius, laukų ir vandens apsauginius želdinius, taip pat mažesnio našumo žemių pavertimas į pievas ir ganyklas.

Eil. Nr.	Prioritetinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Reglamentai
2.	Visos žemės naudojimo paskirtys (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)		Gamtinio karkaso teritorija Ūkinė veikla, neprieštaraujanti teisės aktais nustatytiems apribojimams	Veiklą reglamentuoja Gamtinio karkaso nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. D1-624 (Žin., 2010, Nr.87-4619). Leistina inžinerinės infrastruktūros ir kelių tinklo plėtra, kaimo turizmo veikla, amatai ir smulkūs pagalbiniai verslai (bitininkystė, žvejyba, medžio apdirbimas, žemės ūkio produkcijos perdirbimas ir kt.). Plėtojant gamybą, gyvenamąją statybą, amatus ir smulkųjį verslą būtina įrengti vietinius nuotekų valymo įrenginius arba statomus objektus prijungti prie veikiančios centralizuotos nuotekynės. Statyba galima tik Bendrajame plane pažymėtose statybų plėtros zonose. Draudžiama laistyti laukus žemės ūkio produktų gamybos atliekomis (skystu mėšlu), statyti pramonės įmones, kurioms reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai, ir gyvenamuosius kvartalus. Skatintinas ekologinių ūkių kūrimas. Būtinai žemėnaudos sąskaidos didinimas, sukuriant priešerozinius, laukų ir vandens apsauginius želdinius, taip pat mažesnio našumo žemių pavertimas į pievas ir ganyklas.

Eil. Nr.	Prioritetinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Reglamentai
3.	Visos žemės naudojimo paskirtys (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)	I (griežto naudojimo) II III	Vandenvietės sanitarinė apsaugos zona Ūkinė veikla, neprieštaraujanti teisės aktais nustatytiems apribojimams	Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1996, Nr. 2-43; aktuali redakcija nuo 2012 m. rugsėjo 23 d.). Pirmojoje (griežto naudojimo) požeminių vandens telkinių (vandenviečių) juostoje draudžiama: – vykdyti statybos darbus, nesusijusius su vandens tiekimo įrenginių rekonstravimu, statyti pagalbinus pastatus, nesusijusius su vandens tiekimu; Antrojoje (sugriežtinto naudojimo) požeminių vandens telkinių (vandenviečių) juostoje draudžiama: – teršti teritoriją buitinėmis, nuodingosiomis, pramoninėmis atliekomis, mėšlu; – statyti tepalų, degalų, mineralinių nuodingųjų medžiagų sandėlius, degalines, atliekų rinktuvus, pramoninių atliekų saugyklas ir kitus objektus, kurie gali chemiškai užteršti požeminius ir atviruosius vandens telkinius; – steigti kapines, užkasti kritusius gyvulius, įrengti asenizacijos, filtracijos laukus, mėšlo saugyklas, siloso tranšėjas, statyti gyvulininkystės ir paukštininkystės įmones bei kitus objektus, kurie gali bakteriologiškai užteršti požeminius vandens telkinius; – naudoti trąšas (organines ir mineralines) ir nuodinguosius chemikalus; – imti iš upės dugno smėlį, gilinti dugną; Trečiojoje (apriboto naudojimo) požeminių vandens telkinių (vandenviečių) juostoje draudžiama: – statyti mineralinių trąšų, nuodingųjų medžiagų, degalų ir tepalų sandėlius, įrengti nuodingųjų atliekų saugojimo aikšteles, sąvartynus; – naudoti chemikalus, kurie gali sąlygoti vandenvietės cheminę taršą.

Eil. Nr.	Prioritetinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Reglamentai
4.	Visos žemės naudojimo paskirtys (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)	(gyvulininkystės įmonės sanitarinė apsaugos zona)	Gamybinio objekto (pramoninės gyvulininkystės objekto) sanitarinės apsaugos ir taršos poveikio zona Ūkinė veikla, neprieštaraujanti teisės aktais nustatytiems apribojimams	Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1996, Nr. 2-43; aktuali redakcija nuo 2012 m. rugsėjo 23 d.). Gyvulininkystės, paukštininkystės ir žemės ūkio įmonių pastatų sanitarinėse apsaugos zonose draudžiama gyvenamųjų namų ir visuomeninių objektų statyba, turizmo veikla. Esamos žemės ūkio įmonės ar objektai, kurių sanitarinėse apsaugos zonose yra sodybų ar visuomeninių objektų, gali būti rekonstruojami atsižvelgiant į vietos sąlygas, Sveikatos apsaugos ministerijai ir Aplinkos apsaugos ministerijai įvertinus neigiamą poveikį sveikatai ir šiose zonose gyvenantiems asmenims sutikus. Gamybinių ir komunalinių objektų sanitarinės apsaugos zonas gali tikslinti Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme (Žin., 2013, Nr. 76-3824, aktuali redakcija nuo 2014-01-01) numatyti planavimo organizatoriai, turintys teisę tvirtinti teritorijų planavimo dokumentus (kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo planus), kai jie įvertina teritorijų planavimo dokumento sprendinių poveikį žmonių sveikatai bei aplinkai ir juos suderina su Aplinkos ministerija ir Sveikatos apsaugos ministerija.
5.	Visos žemės naudojimo paskirtys (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)		Nekilnojamosios kultūros vertybės objekto apsaugos zona Ūkinė veikla, neprieštaraujanti teisės aktais nustatytiems apribojimams	Visų objektų, įrašytų į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, apsaugos zonoms yra taikomi Lietuvos Respublikos Vyriausybės Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų XIX skyriaus reikalavimai, patvirtinti LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1996, Nr. 2-43; aktuali redakcija nuo 2012 m. rugsėjo 23 d.). Apsaugos nuo fizinio poveikio zonoje draudžiama atlikti darbus, deformuojančius gruntą ir sukeliančius jo vibraciją, laikyti aktyviausias chemines, lengvai užsidegančias bei sprogstamąsias medžiagas, statyti statinius, kurie nėra skirti nekilnojamosioms kultūros vertybėms apsaugoti ir šių vertybių naudojimui garantuoti, atlikti kitokius darbus, galinčius pakenkti nekilnojamosioms kultūros vertybėms ar jų teritorijoms. Vizualinės apsaugos zonoje draudžiami darbai, kurie gali pakenkti nekilnojamųjų kultūros vertybių kraštovaizdžiui ar optimaliai jų apžvalgai. Jei objektų, įrašytų į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, apsaugos zonos nėra nustatytos, joms taikomi Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo 9 str. 5 p. reikalavimai (Žin., 2011, Nr. 89-4249).

Eil. Nr.	Prioritetinė žemės naudojimo paskirtis	Žymėjimas (Ženklas ir spalva)	Teritorijos požymiai	Reglamentai
6.	Visos žemės naudojimo paskirtys (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)		Vandens telkinio apsaugos zona Ūkinė veikla, neprieštaraujanti teisės aktais nustatytiems apribojimams	Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygų, patvirtintų LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1996, Nr. 2-43; aktuali redakcija nuo 2012 m. rugsėjo 23 d.), XXIX skyrius „Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos ir pakrantės apsaugos juostos“.
7.	Visos žemės naudojimo paskirtys (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)		Kelių ir geležinkelio apsaugos zona Ūkinė veikla, neprieštaraujanti teisės aktais nustatytiems apribojimams	Veiklą reglamentuoja Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1996, Nr. 2-43; aktuali redakcija nuo 2012 m. rugsėjo 23 d.): kelių apsaugos zonose – II skyrius, geležinkelio kelių apsaugos zonose – III skyrius.
8.	Visos žemės naudojimo paskirtys (Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys)		Elektros oro linijos apsaugos zona Ūkinė veikla, neprieštaraujanti teisės aktais nustatytiems apribojimams	Veiklą reglamentuojama Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygų, patvirtintos LRV 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1996, Nr. 2-43; aktuali redakcija nuo 2012 m. rugsėjo 23 d.), VI skyriaus nuostatais.

6. SUSISIEKIMO SISTEMOS PLĖTROS SPRENDINIAI

Transporto infrastruktūros plėtros sprendiniai priimti įvertinus esamą Raseinių rajono savivaldybės susisiekimo sistemos būklę, pagrindinių jos vystymą skatinančių veiksnių tendencijas, kituose Bendrojo plano skyriuose priimtus sprendinius, taip pat vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. spalio 29 d. nutarimu Nr. IX-1154 (Žin., 2002, Nr. 110-4852; 2006, Nr. 111-4198), Kauno apskrities teritorijos bendrojo (generalinio) plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 672 (Žin., 2009, Nr. 81-3372), Ilgalaikės (iki 2025 metų) Lietuvos transporto sistemos plėtros strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. birželio 23 d. nutarimu Nr. 692 (Žin., 2005, Nr. 79-2860), nuostatomis.

6.1. AUTOMOBILIŲ TRANSPORTAS

Susisiekimo planavimo problemos, tikslai ir prielaidos. Daugiau nei pusė (61,3 %) Raseinių rajono savivaldybės gyventojų gyvena kaimiškose teritorijose, kai kaimo kelių ir kitų gyvenamųjų vietovių gatvių infrastruktūra yra išplėtotą prastai. Kadangi rajono savivaldybė kaimiškas, kelių tinklo būklę galima laikyti lemiamu regioninės politikos vertybių įgyvendinimo veiksniu. Kelių būklės analizė kaip tik rodo blogiausią Raseinių rajono savivaldybės padėtį ne tik Kauno apskrityje, bet ir blogą šalyje. Raseinių rajono savivaldybėje automobilių kelių tinklas pasižymi netolygumu – puikiai išvystyti tarptautiniai transporto koridoriai bei didelė kelių dalis žvyro dangos (42,8 % tarp valstybinės reikšmės kelių ir 79,5 % tarp vietinės reikšmės kelių) bei bendras kelių tinklas nėra tankus.

Raseinių rajono savivaldybėje tolimieji tarptautiniai ryšiai išvystyti. Raseinių rajono savivaldybę kerta du *Transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) koridoriai* (automagistralė A1 (E85) ir valstybinės reikšmės magistralinis kelias A12 (E77)): Rytų-Vakarų kryptimi – IX B koridorius šaka (Kijevas-Minskas-Vilnius-Klaipėda) bei Šiaurės-Pietų kryptimi I A koridorius (Talinas - Ryga - Šiauliai - Tauragė - Kaliningradas). Pakankamai arti yra Kauno tarptautinis oro uostas (Karmėlavoje). Raseinių rajono savivaldybė yra netoli greitųjų geležinkelio linijų „Rail Baltica“ ir „Vilnius-Kaunas-Klaipėda“. Raseinių rajono savivaldybė išsiskiria labai didelių valstybinės reikšmės kelių skaičiumi. Raseinių rajono savivaldybėje valstybinių kelių tinklas yra tankus – pagrindinių kelių tinklo tankis kv. kilometre yra didžiausias Kauno apskrityje bei didesnis nei vidutiniai šalyje bei Kauno apskrityje. Raseinių rajono savivaldybėje daugiausiai yra V kategorijos valstybinių kelių, kurie sudaro 57,6 % (331,56 km) visų valstybinės reikšmės kelių.

Tačiau Raseinių rajono savivaldybėje *bendras (vietinių ir valstybinių) kelių tinklo tankis kv. kilometre* yra 1,22 km/ km² ir yra mažiausias Kauno apskrityje bei mažesni nei šalyje bei Kauno apskrityje. Raseinių rajono savivaldybėje bendras kelių tinklas nėra tankus – bendras kelių tinklo tankis kv. kilometre yra mažiausias Kauno apskrityje bei mažesni nei šalyje bei Kauno apskrityje.

Raseinių rajono savivaldybėje kaip ir Lietuvoje bei Kauno apskrityje didžiausią dalį kelių sudaro vietinės reikšmės keliai. Vietinių kelių tinklas pagal kelių ilgį, tenkantį 1000-iai gyventojų, Raseinių rajono savivaldybėje lenkia šalies ir Kauno apskrities vidurkį, bet šis rodiklis nėra geriausias apskrityje. Pagal kelių tinklo tankį kv. kilometre Raseinių rajono savivaldybės situacija yra prasčiausia apskrityje, nesiekia šalies ir Kauno apskrities vidurkių. Raseinių rajono savivaldybėje mažiausi vietinių kelių rodikliai (kelių ilgis 1000 gyventojų bei kelių tinklo tankis kv. kilometre) Nemakščių, Raseinių, Šiluvos ir Viduklės seniūnijose.

Pagal bendrą (valstybinių ir vietinių kartu) kelių dangų procentinį pasiskirstymą Raseinių

rajo savivaldybėje situacija yra viena prasčiausių Kauno apskrityje – kelių su patobulinta danga yra tik 28,7 % (550 km). Raseinių rajono savivaldybėje kaip ir visoje Kauno apskrityje prasčiausia kelių būklė yra valstybinės reikšmės rajoniniuose keliuose – žvyro danga sudaro 67,22 % (246,31km).

Raseinių rajono savivaldybėje vietinės reikšmės automobilių kelių būklė yra prastesnė nei Kauno apskrityje ir šalyje. Raseinių rajono savivaldybėje žvyro ir grunto keliai pagal procentinį pasiskirstymą (86,8 %) turi daugiau šių kelių nei Kauno apskrityje ir šalyje. Raseinių rajono savivaldybėje didžiausią dalį vietinės reikšmės automobilių kelių sudaro žvyro ir grunto keliai – atitinkamai 79,5 % (1072 km) ir 7,3 % (99 km). Raseinių rajono savivaldybėje iš 12 seniūnijų 7 seniūnijose daugiausiai kelių be pagerintos dangos. Iš 12 seniūnijų 5 seniūnijose nesiekia vietinės reikšmės kelių su danga vidurkio. Esamų kelių dangos gerinimo darbai turėtų pagerinti kelių būklę savivaldybėje.

6.1.1. Išorės susisiekimo tinklas

Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane nėra numatyta Raseinių rajono savivaldybėje teritorijoje naujų statinių ir rezervuojamų valstybės poreikiams teritorijų susisiekimo sistemos plėtrai.

Vadovaujantis *Kauno apskrities teritorijos bendrojo (generalinio) plano*, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 672 (Žin., 2009, Nr. 81-3372), nuostatomis numatomas naujas autotraktas „Raseiniai – Kėdainiai“ per Betygalą (po planuojamojo laikotarpio, po 2023 m.). Šis naujas autotraktas „Raseiniai – Kėdainiai“ per Betygalą būtų trumpiausias kelias iš Kauno į Šiaulius pro Ariogalą, Betygalą ir Šiluvą.

Vadovaujantis *Kauno apskrities teritorijos bendrojo (generalinio) plano*, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 672 (Žin., 2009, Nr. 81-3372), nuostatomis po planuojamojo laikotarpio (po 2023 m.) numatoma valstybinės reikšmės rajoniniams keliams Nr. 3504 „Ariogala–Betygala–Šiluva“, Nr. 1907 „Vilkija–Čekiškė–Ariogala“, Nr. 3507 „Raseiniai–Laužai–Tarosai“ ir Nr. 3501 „Betygala–Ilgižiai–Kračės–Bokštai“ suteikti krašto kelių statusą bei gerinti techninius parametrus prilygstančius šiems keliams. Bendrojo plano sprendiniuose (iki 2023 m.) numatoma sujungti valstybinės reikšmės rajoninius kelius Nr.3507 „Raseiniai–Laužai–Tarosai“ ir 3501 „Betygala–Ilgižiai–Kračės–Bokštai“ ir nutiesti naują tiltą per Dubysos upę tie Betygalos miesteliu.

Raseinių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniai, susiję su valstybinės reikšmės keliais, yra Raseinių rajono savivaldybės deklaruojamas prioritetas susisiekimo sistemos plėtros srityje. Valstybinės reikšmės kelių modernizavimo ir asfaltavimo darbai yra vykdomi vadovaujantis patvirtinta Lietuvos Respublikos valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programa (KPPP).

Užstatymas šalia valstybinės reikšmės kelių planuotinas už kelio apsaugos zonų. Šiose zonose neplanuoti pastatai, atviri vandens telkiniai, vizualiosios reklamos. Dėl eismo saugos reikalavimų sankryžų (tarp jų ir nuovažų) su šalutiniais keliais kiekis valstybinės reikšmės keliuose griežtai ribojamas, susisiekimo infrastruktūros sprendiniai turi būti numatomi planuojamais lygiagrečiais su pagrindiniu keliu jungiamaisiais keliais, kuriais būtų galima patekti į kiekvieną žemės sklypą. Jungiamieji keliai turi būti prijungiami prie esamų, teisėtai įrengtų, atitinkančių saugaus eismo reikalavimus sankryžų (nuovažų) valstybinės reikšmės keliuose, vadovaujantis Kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-11/3-3, XI skyriaus II skirsnio reikalavimais.

Rekomenduojama parengti ir įgyvendinti Raseinių rajono savivaldybėje esančių neveikiančių aerodromų kilimo ir tūpimo takų panaudojimo galimybių studiją turizmo plėtrai.

6.1.2. Vidaus susisiekimo tinklas

2011 m. Raseinių rajono savivaldybėje teko 483 individualus automobiliai 1 000 gyventojų. 2001-2011 metų laikotarpiu metinis procentinis automobilizacijos lygis Raseinių rajono savivaldybėje vidutiniškai augo po 3,29 % kasmet. Raseinių rajono savivaldybės automobilizacijos lygio augimo tempai 2001-2011 m. greitesni nei šalies ir Kauno apskrities. Planuojamas augantis Raseinių rajono savivaldybės automobilizacijos lygis sudarys palankias sąlygas gyventojams pasirinkti jiems norimą kelionės transporto rūšį. Augantis Raseinių rajono savivaldybės automobilizacijos lygis verčia galvoti apie neišvengiamą gatvių tinklo plėtrą ir rekonstrukciją. Automobilizacijos lygis tiesiogiai įtakos transporto srautų miesto gatvėse ir keliuose augimą.

Raseinių rajono savivaldybės **kelių tinklo plėtros sprendiniai**, užtikrinantys kelių ir gatvių tinklo plėtrą, prioritetine tvarka būtų šie:

- Atsižvelgiant į numatomą rajono savivaldybės plėtrą, mažinant neigiamą tranzitinio transporto poveikį, gatvių apkrovimą, transporto sukeltą taršą bei avaringumą, rekomenduojama rengti Raseinių miesto pietinį aplinkkelį, Šiluvos miestelio pietvakarinį aplinkkelį, Alėjų III aplinkkelį, Žaiginių aplinkkelį.
- Asfaltuotais *rajoniniais keliais* tarpusavyje sujungti vietos lygmens administracinius centrus (seniūnijų centrai) ir kitus gyvenamųjų vietovių centrus.
- Siūloma inicijuoti *Lietuvos Respublikos valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programos (KPPP)* pakeitimus, papildomai įtraukiant asfaltuoti valstybinės reikšmės rajoninius kelius ar jų ruožus, kuriuose numatomas ar jau vyksta keleivių pervežimas autobusais, bei ruožus, leidžiančius privažiuoti prie savivaldybei svarbių objektų.
- Asfaltuoti vietinės reikšmės kelius (*žr. Susisiekimo sistemos brėžinį*). Siekiant, kad asfaltuotų kelių tinklas savivaldybėje būtų išplėtotas tolygiau, pirmiausia *vietinės reikšmės kelius* reikėtų modernizuoti Nemakščių, Raseinių, Šiluvos ir Viduklės seniūnijose, kuriose mažiausi vietinių kelių rodikliai (kelių ilgis 1000 gyventojų bei kelių tinklo tankis kv. kilometre) Raseinių rajono savivaldybėje. Aukščiausias prioritetas tiesiant naujus vietinės reikšmės kelius ir asfaltuojant žvyrkelių turėtų būti skiriamas keliams teritorijose, kurios Bendrojo plano sprendiniuose yra numatytos urbanizuoti, arba jau urbanizuotos. Taip pat šias priemones reikalinga derinti su visuomeninio transporto maršrutais, esamomis bei planuojamomis turizmo trasomis, rekreacijos objektais. Atsižvelgiant į suburbanizacijos procesus, didžiausia vietinės reikšmės kelių plėtra numatoma Raseinių miesto apylinkėse.
- Statant naujus stambius aptarnavimo objektus ar prekybos centrus būtina siekti, kad sklype ar jo prieigose būtų įrengtas reikalingas automobilių stovėjimo vietų skaičius, nenumatyti jų senamiestyje ir centrinėje miesto dalyje. Automobilių stovėjimo/ saugojimo aikšteles tikslinga įrengti individualiu ar visuomeniniu transportu pasiekiamose vietose,
- Raseinių rajono savivaldybės kaimo gyvenamųjų vietovių gatvių rekonstrukcija, remontas, asfaltavimo, apšvietimo įrengimo darbai (asfaltuoti žvyro ir kitos dangos gatves) pagal atskirai sudarytus ir savivaldybės tarybos patvirtintus priemonių planus.

Pakelės infrastruktūros plėtra. Rekomenduojama plėsti pakelės keleivių ir automobilių aptarnavimo infrastruktūrą (poilsio ir stovėjimo aikštelių, degalinių, techninio aptarnavimo stočių, kelio nuorodų tinklą) didžiausio eismo intensyvumo valstybinės reikšmės magistralinių ir krašto kelių ruožuose, ypatingai prie automagistralės A1 „Vilnius–Kaunas–

Klaipėda“ (E85). Siūloma toliau plėsti degalinių tinklą šalia valstybinės reikšmės magistralinių kelių A1 (E85) ir A12 (E77) bei intensyviausių valstybinės reikšmės krašto kelių, vadovaujantis Raseinių rajono Degalinių išdėstymo schemos patikslinimu, patvirtintu 2004 m. sausio 28 d. Raseinių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. 58 (žr. *Susisiekimo sistemos brėžinyje – „Suplanuota degalinė“*), bei šio Bendrojo plano sprendiniais (žr. *Susisiekimo sistemos brėžinyje – „Planuotina degalinė“*). Elektros linijos apsaugos zonoje draudžiama įrengti degalines. Įvažiavimas ir išvažiavimas į planuojamos degalinės teritoriją, esančią Paraseinio kaime tarp vietinės reikšmės kelio ir valstybinės reikšmės krašto kelio Nr. 196 „Ariogala-Raseinia-Kryžkalis“, turi būti įrengiamas nuo vietinės reikšmės kelio.

Rekomenduojama plėsti kitų paslaugų infrastruktūros objektų (viešo maitinimo, apgyvendinimo paslaugų teikėjų ir kt.) tinklą Raseinių rajono savivaldybėje.

Įvažiavimai ir išvažiavimai į planuojamų degalinių sklypus gali būti planuojami ir įrengiami vadovaujantis Kelių techniniu reglamentu KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-11/3-3, XI skyriaus II skirsnio reikalavimais.

Vadovaujantis VI Transporto ir kelių tyrimo instituto parengta Poilsio ir stovėjimo aikštelių plėtros programos įgyvendinimo priemonių planu (Kauno regiono aikštelių sutvarkymo programa), Raseinių rajono savivaldybės teritorijoje:

- valstybinės reikšmės krašto kelyje Nr. 196 „Ariogala–Raseiniai–Kryžkalis“ (vieta – 13,594 km) turėtų būti įrengta II klasės stovėjimo aikštelė, 2015 m.
- valstybinės reikšmės krašto kelyje Nr. 196 „Ariogala–Raseiniai–Kryžkalis“ (vieta – 68,681 km) turėtų būti įrengta III klasės stovėjimo aikštelė, 2014 m.
- valstybinės reikšmės krašto kelyje Nr. 225 „Ariogala–Raseiniai–Kryžkalis“ (vieta – 13,479 km) turėtų būti įrengta III klasės stovėjimo aikštelė, 2015 m.

6.2. VIEŠASIS TRANSPORTAS

Rekomenduojama didinti viešojo transporto vaidmenį susisiekimo sistemoje, suteikiant prioritetą šiai transporto rūšiai, atnaujinant transporto parką, diegiant integruotas informavimo priemones, gerinant susisiekimą su visuomeninio transporto stotimis. Organizuoti konkursų viešojo transporto naujiems maršrutams eksploatuoti (mažos talpos autobusams).

Rekomenduojama palaikyti ir tobulinti viešąjį susisiekimą Raseinių rajono savivaldybės centrinių gyvenamųjų vietovių tinklo viduje: tarp vietos lygmens administracinių centrų (seniūnijų centrų - Ariogalos, Betygalos, Paliepių, Girkalnio, Šiluvos, Viduklės, Nemakščių, Kalnujų) bei viešųjų ir komercinių paslaugų centro Kaulakių, bei kitų gyvenamųjų vietovių centrų (Ilgižių, Žaiginio, Lyduvėnų, Katauskių, Gylių, Paupio), taip pat tarp plėtotinų turizmo paslaugos ir infrastruktūros centrų (Betygalos, Ariogalos, Kaulakių bei Šiluvos).

Įvertinant viešojo susisiekimo sistemos nykimo tendencijas, viešojo susisiekimo maršrutų tinklas turi užtikrinti galimybę centrinių gyvenamųjų vietovių tinklo viduje susisiekti kiekvieną dieną. Siūloma parengti Raseinių rajono savivaldybės viešojo transporto sistemos projektą ir jo įgyvendinimo veiksmų planą.

Modernizuoti keleivinį maršrutinį transportą – atnaujinti jį techniškai, derinti atskirų rūšių transporto paslaugas, diegti naujas bilietų sistemas (taip pat „vieno bilieto“ sistemą).

Siūloma atnaujinti ir modernizuoti esamų autobusų stočių techninę ir keleivių aptarnavimo infrastruktūrą (informacinę sistemą, įrengti/ atnaujinti automobilių stovėjimo/ saugojimo aikšteles).

6.3. GELEŽINKELIŲ TRANSPORTAS

Raseinių rajono savivaldybės teritoriją kerta tarptautinė magistralinė geležinkelio linija (Radviliškis-Pagėgiai-Valstybės siena (nuo 45 km 2 PK iki 76 km 5 PK)), kuri yra tarptautinis tranzitinis geležinkelių transporto IA koridorius Šiauliai-Pagėgiai-Sovetskai-Kaliningradas.

Raseinių rajono savivaldybės teritorijoje neplanuojama tiesti naujų geležinkelio atšakų, naikinti esamų ir eksploatuojamų geležinkelių linijų.

Vadovaujantis UAB „Lietuvos geležinkeliai“ 2010 m. gegužės 24 d. planavimo sąlygomis Nr. 2-2652, siūloma neplanuoti vieno lygio susikirtimų su geležinkeliu. Bendrojo plano sprendiniuose numatomi mobilus ryšio GSM-R bokštai:

- Šienlaukis: 20°0'42,21"E - 55°28'28,98"N, bokšto aukštis 50 metrų;
- Viduklė: 22°50'41,89"E - 55°24'48,56"N, bokšto aukštis 30 metrų.

6.4. PĖSČIŲJŲ IR DVIRAČIŲ TAKAI

Pėsčiųjų ir dviračių takai. Vadovaujantis Kauno apskrities teritorijos bendrojo (generalinio) plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 672 (Žin., 2009, Nr. 81-3372), Dubysos regioninio parko tvarkymo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. D1-348, Raseinių rajono savivaldybės turizmo ir rekreacijos specialiojo plano, patvirtinto Raseinių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2009 m. lapkričio 5 d. įsakymu Nr. (5.3)A₁-818, nuostatomis bei Bendrojo plano bendrosios erdvinės plėtros koncepcijos sprendiniais numatoma plėsti dviračių takų tinklą, siejant jį su vietinės reikšmės keliais ir valstybinės reikšmės krašto ir rajoniniais keliais (žr. *Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinį*). Siekiant sujungti Raseinių rajono savivaldybėje esamas ir planuojamas dviračių turizmo trasas su gretimų savivaldybių dviračių turizmo trasomis, siūloma nutiesti trūkstantis dviračių takų atkarpos.

Dviračių, pėsčiųjų takai, turizmo trasos planuojami ir įrengiami už valstybinės reikšmės kelio (gyvenamojoje teritorijoje sutampančių su gatvėmis, kurias prižiūri ir jų vertę apskaito Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos įsteigtos valstybės įmonės, o jų taisymo bei priežiūros darbų užsakovo funkcijas atlieka Lietuvos automobilių kelių direkcija prie susisiekimo ministerijos) juostos ribų, jeigu Lietuvos Respublikos valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programoje nenumatyta kitaip.

Vietiniam susisiekimui ir rekreacijos plėtros tikslais siūloma įrengti dviračių takus jungiančius 3 ir 4 lygmens urbanistinius centrus ir juos sujungti su artimiausiomis kaimiškoms gyvenamosioms vietovėms.

Dviračių turizmo trasos. Siūloma planuoti tranzitinę dviračių takų sistemą per savivaldybės vaizdingiausias teritorijas, kokybiškai atnaujinant turistines trasas (žr. *Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinį*).

7. INŽINERINĖS INFRASTRUKTŪROS SISTEMŲ PLĖTROS SPRENDINIAI

7.1. VANDENTIEKA IR VANDENVALA

Numatoma:

- Tvarkant vandentvarkos ūkį siekti, jog ne mažiau kaip 95 % miestelio gyventojų naudotųsi centralizuota vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistema.
- Esant galimybei įrengti atskirą gaisrinio vandentiekio sistemą.
- Įrengti vandenviečių sanitarines apsaugos zonas (SAZ) pagal HN 44:2006 „Vandenviečių sanitarinių apsaugos zonų nustatymas ir priežiūra“, taip pat vadovautis specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis Nr. 343, 2012-09-19.
- Gerinti ir griežtai kontroliuoti tiekiamo vandens kokybę.
- Likviduoti visus nenaudojamus vandens gavybos gręžinius.
- Vykdyti eksploatuojamų požeminio vandens horizontų monitoringą.
- Atnaujinti bei išplėsti esamus vandentiekio tinklus, kad būtų patenkintas geriamojo vandens poreikis prioritetai teikiant tai sistemai ar atskiriems jos elementams, kurie yra ženkliai nusidėvėję, tinklų būklė yra prasta ar patenkinama, dažnos avarijos, smarkiai suprastėjusi tiekiamo vandens kokybė galutiniame taške.
- Išvystyti centralizuota buitinių nuotekų surinkimo tinklą.
- Įrengti atskirą lietaus nuotekų surinkimo tinklą.
- Parengti lietaus nuotekynės ir gaisrinio vandentiekio vystymo planus.
- Atnaujinti bei išplėsti esamus nuotekų surinkimo tinklus prioritetai teikiant tai sistemai ar atskiriems jos elementams, kurie yra ženkliai nusidėvėję, tinklų būklė yra prasta ar patenkinama, dažnos avarijos, užsikimšimai.
- Statant nuotekų mechaninio ir biologinio valymo įrenginius laikytis specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis Nr. 343, 2012-09-19. Sanitarinių apsaugos zonų (SAZ) dydis priklauso nuo įrenginių būsimu našumo ir/ar esamų pajėgumų.

7.2. ELEKTROS ENERGIJOS TIEKIMAS

Numatoma:

- Panaudoti esamus elektros tiekimo skirstomuosius tinklus tolimesnei plėtrai. Atsiradus naujiems vartotojams, sudaryti galimybes vykdyti elektros tiekimo infrastruktūros plėtrą pagal vartotojų poreikius.
- Rekonstruojant esamus orinius žemos įtampos elektros tiekimo tinklus bei naujai elektrifikuojamose teritorijose pirmenybę teikti požeminėms elektros komunikacijoms.
- Planuojamose užstatyti teritorijose demontuoti orines 10 kV įtampos linijas jas keičiant kabelinėmis.
- Naujai užstatomose teritorijose 0,4 kV įtampos elektros perdavimo linijas įrengti šalia planuojamų gatvių.
- Naujai užstatomų teritorijų aprūpinimui elektra, planuoti požeminį kabelinį 10 kV ir 0,4 kV įtampos tinklą. Išilgai požeminių elektros kabelių linijų palikti apsaugos zonas: žemės juostas, atribotas vertikaliomis plokštumomis, esančiomis 1 metro atstumu abiejose linijos pusėse nuo kabelių linijų konstrukcijų kraštinių taškų, o iki statinių pamatų – 0,6 metro atstumu. Rekomenduojama kabelinius požeminius

tinklus projektuoti šalia planuojamų gatvių. Tiksliai linijų vieta nustatoma specialiajame arba detaliuosiuose planuose.

- Esant poreikiui, rekonstruoti susidėvėjusias ar įrengti naujas 10 kV/0,4 kV transformatorių pastotes. Naujai statomų transformatorių pastotėms vieta parenkama artima visų prie jos prognozuojamų prijungti vartotojų skaičiuojamųjų elektros apkrovų centrui. Galia apskaičiuojama pagal prognozuojamas apkrovas. Aplink 10 kV/0,4 kV transformatorines pastotes nustatomos apsaugos zonos: apriboti žemės plotai ir erdvė virš jų vertikaliomis plokštumomis mažiausiai 10 metrų bet kuria kryptimi. Tiksliai pastotėms vieta nustatoma specialiajame arba detaliuosiuose planuose.
- Siekiant didinti elektros tiekimo efektyvumą ir patikimumą, optimizuoti transformatorių galias.
- Atliekant susidėvėjusių energijos tiekimo įrenginių rekonstrukciją, išlaikyti tas pačias apsaugos zonas.
- Rekonstruoti susidėvėjusias gatvių apšvietimo sistemas mieste, numatant elektros perdavimą šviestuvams požeminėmis kabelinėmis linijomis. Gatvių apšvietimui numatyti elektrą tausojančių sistemų įdiegimą. Naujai planuojamose gatvėse projektuoti tik požemines kabelines apšvietimo linijas.
- Planuojamoje teritorijoje esantiems ir nustatyta tvarka suprojektuotiems, pastatytiems ir atiduotiems naudoti elektros tinklams, transformatorinėms ir transformatorių pastotėms taikyti Lietuvos Respublikos statybos įstatymo ir Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo nustatyta tvarka (nuostatas), Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų bei Elektros tinklų apsaugos taisyklių reikalavimus.

7.3. ŠILUMOS TIEKIMAS

Numatoma:

- Reguliariai atnaujinti šilumos ūkio specialųjį planą.
- Parengti rajono savivaldybės daugiabučių modernizavimo programą ar kitas finansavimo schemas efektyvaus energijos vartojimo priemonių įgyvendinimui gyvenamuosiuose būstuose, organizuoti gyventojams informacines kampanijas.
- Įgyvendinti efektyvaus energijos vartojimo priemones savivaldybei priklausančiuose pastatuose, parengti finansavimo schemas šių priemonių įgyvendinimui gyvenamuosiuose būstuose, organizuoti gyventojams informacines kampanijas;
- Modernizuojant centralizuoto šilumos tiekimo sistemoms šilumą gaminančias katilines, įvertinti elektros ir šilumos gamybos bendrame cikle (kogeneratorių įrengimo) galimybę.
- Nustatyti sanitarines apsaugos zonas šilumos gamybos įrenginiams, kuriems šių zonų nustatymą numato Lietuvos Respublikos teisės aktai. Katilinių sanitarinės apsaugos zonos dydis turi būti nustatomas pagal teršiančiųjų medžiagų ir triukšmo sklaidos skaičiavimus, taip pat atsižvelgiant į šių objektų fizinių poveikį. Vykdyti šių sanitarinių apsaugos zonų įgyvendinimo kontrolę.

7.4. DUJŲ TIEKIMAS

Numatoma:

Vadovaujantis Kauno apskrities teritorijos bendruoju (generaliniu) planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 672, numatoma dujofikuoti Raseinių rajono savivaldybę, planuojant paklojant skirstomąjį dujotiekį iš Kelmės atšakos. Tiesiant planuojamą dujotiekio atšaką į Raseinių rajono savivaldybę vadovautis galiojančiais norminiais dokumentais.

7.5. ATSINAUJINANTI ENERGIJA

Numatoma:

- Tikslinga būtų parengti regiono šiaudų panaudojimo energetikai planus. Nustatyti zonas, kuriose susidaro didžiausi šiaudų kiekiai. Svarstyta galimybė nederlingose rajono savivaldybės žemėse auginti greitos rotacijos augalų plantacijas (atsižvelgiant į galimybę augti greitos rotacijos augalams).
- Sukurti smulkių biokuro gamyklų tinklą, kurios perdirbtų medienos ir žemės ūkio gamybos atliekas ir tiektų jas kogeneracinėms jėgainėms bei biokurą naudojančioms šilumos tiekimo įmonėms.
- Skatinti ūkininkus, kurie savo ūkiuose įsirengtų biodujų jėgaines, šilumą naudotų savo reikmėms, o elektrą tiektų į tinklus.
- Sudaryti galimybes vystyti vėjo ir saulės energetiką. Rajono savivaldybės teritorijoje siūloma plėtoti nedidelės įrengtosios galios elektrines, skirtas vietos ūkio reikmėms ar individualiems poreikiams, vadovaujantis Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymu. Jėgainių parkai gali būti plėtojami Specialiuoju teritorijų planavimo dokumentu nustatytoje teritorijoje.

7.6. ATLIEKŲ TVARKYMAS

Numatoma:

- Plėsti esamą atliekų tvarkymo sistemą, įrengiant naujas atliekų surinkimo konteinerių aikšteles. Tikslias aikštelių vietas numatyti rengiant teritorijų detaliuosius planus.
- Įvesti atskirą biodegraduojančių atliekų surinkimą iš komercinių įmonių (valgyklų, kavinių ir kt.), pastatant specialius konteinerius.
- Užtikrinti antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalo) rūšiavimo galimybę ir priemones visiems komunalinių atliekų turėtojams.
- Įrengti pavojingų atliekų surinkimo aikšteles.
- Vykdyti visuomenės švietimą atliekų rūšiavimo klausimais.
- Visos atliekos surenkamos ir gabenamos į regioninę sąvartyną.

7.7. MELIORACIJOS SISTEMOS

Numatoma:

- Skatinti savivaldybės gyventojus, kaimų bendruomenes aktyviai dalyvauti ES struktūrinių fondų paramos programose, sprendžiant melioracijos statinių priežiūros ir rekonstrukcijos klausimus.
- Statant naujus ar vykdant melioracijos statinių atstatymo (pertvarkymo) darbus laikytis galiojančiais Melioracijos techninio reglamento nustatytais apsaugos zonų parametrais.

7.8. PRIEŠGAISRINIAI REIKALAVIMAI

Numatoma:

- Planuojant ar rekonstruojant vandentiekio tinklus, būtina numatyti tuščius antžeminius gaisrinius hidrانتus, jei teisės aktai nenumato kitaip.
- Vandentiekis turi būti tokio patikimumo, kad atitiktų keliamus reikalavimus. Parenkant vandens tiekimo patikimumo kategorijas, reikia remtis statybos techninio reglamento STR 2.07.01:2003 „Vandentiekis ir nuotekų šalintuvas. Pastato inžinerinės sistemos. Lauko inžineriniai tinklai“ XLVI skirsnio „Nepertraukiamo vandens tiekimo užtikrinimas ir netolygaus vartojimo išlyginimas“ nuostatomis.
- Dauguma rajono savivaldybės vandentiekio tinklų yra rekonstruoti, idant atitiktų priešgaisriniam vandentiekiui keliamus reikalavimus. Įrenginėjant priešgaisrinį vandentiekį būtina vadovautis STR 2.07.01:2003 „Vandentiekio ir nuotekų šalintuvas. Pastato inžinerinės sistemos. Lauko inžineriniai tinklai“, taip pat „Lauko gaisrinio vandentiekio tinklų ir statinių projektavimo ir įrengimo taisyklės“.
- Siekiant pilnai užtikrinti priešgaisrinę saugumą, atskiru projektu būtina spręsti nepertraukiamo vandens tiekimo užtikrinimą.
- Rengiant atskirų objektų infrastruktūros projektus, būtina numatyti susisiekimo dalies norminius parametrus gaisrinei technikai privažiuoti.
- Įrengiant ir/ar projektuojant priešgaisrinio vandentiekio tinklus ir statinius būtina vadovautis galiojančiais norminiais dokumentais.

7.9. TELEKOMUNIKACIJOS IR RYŠIAI

Numatoma:

- Išlaikyti, bei plėsti esamą elektroninių ryšių infrastruktūrą, pagal poreikį ruošiant infrastruktūros schemas ir detaliuosius planus naujiems statiniams. Bendrojo plano sprendiniai neriboja naujų infrastruktūros objektų, nenumatytų sprendiniuose, planavimo, jei tam susidaro poreikis.
- Esant telekomunikacijų infrastruktūros vystymo poreikiui (atsižvelgiant į ekonominę naudą ir realų subjektų poreikį naudotis telekomunikacijų paslaugomis) numatyti iki 20 m² žemės sklypą planuojamos teritorijos dalyje, skirtą telekomunikacinių įrenginių pastatymui, kai planuojamas vartotojų skaičius yra iki 1000, taip pat numatyti techninius koridorius inžineriniams tinklams tiesti nuo esamų telekomunikacinių tinklų iki planuojamų įrenginių vietos bei nuo įrenginių iki vartotojų.
- Didinti viešojo interneto prieigos taškų skaičių miestelyje, kad internetu turėtų galimybę pasinaudoti kiekvienas pilietis. Viešųjų interneto prieigos taškų įrengimui numatyti pasinaudoti skiriama valstybės ir Europos Sąjungos parama.
- Sudaryti sąlygas naujų telekomunikacinių paslaugų diegimui ir tiekiamų paslaugų kokybės gerinimui. Konkretios priemonės nustatomos žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose.

8. TERITORIJOS, KURIOMS BŪTINA PARENGTI VIETOS LYGMENS TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTUS

Įgyvendinant Bendrojo plano sprendinius reikia koreguoti galiojančius arba parengti naujus teritorijų planavimo dokumentus:

- **Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus rekomenduojama parengti:**
 - Intensyvios, vidutinės ir ekstensyvios statybos plėtros zonoms – planuojant kvartalų užstatymą;
 - Ekstensyvios ir intensyvios rekreacinės statybos plėtros zonoms – siekiant sudaryti sąlygas plėtoti rekreacijos ir turizmo paslaugas bei infrastruktūrą;
 - Negyvenamosios statybos plėtros zonoms – formuojant pramonės rajoną (kvartalą) ir siekiant sudaryti palankias sąlygas materialinėms investicijoms į didelės pridėtinės vertės veiklas

- **Specialiojo teritorijų planavimo planus:**
 - Rekreacinių teritorijų plėtros specialiuosius planus (esant poreikiui) – siekiant reglamentuoti veiklą planuojamose rekreacinėse teritorijose;
 - Esant poreikiui atnaujinti Raseinių teritorijoje esančių valstybės saugomų teritorijų specialiojo planavimo dokumentus;
 - Seniūnijų kaimo plėtros žemėtvarkos projektus (esant poreikiui) – siekiant parengti rekomendacijas prekinės žemės ūkio veiklos plėtrai, žemės gerinimo ir kraštovaizdžio apsaugos priemonės, vietinės reikšmės kelių tinklo plėtrą ir kt.;
 - Pakelės infrastruktūros plėtros specialųjį planą (esant poreikiui) – siekiant reglamentuoti pakelės infrastruktūros ir paslaugų plėtrą prie valstybinės reikšmės kelių (magistralinių ir krašto);
 - Žemės gelmių naudojimo specialieji planai.

- **Kitus projektus ir programinius dokumentus:**
 - Dubysos slėnio pėsčiųjų-dviračių trasos techninis projektas;
 - Miestų (Raseinių ir Ariogalos) ir kaimų gyvenamųjų vietovių apšvietimo sistemos įrengimo ir rekonstrukcijos techninius projektus;
 - Miesto ir kaimo gyvenamųjų vietovių gatvių asfaltavimo techninius projektus, pagal nustatytus prioritetus;
 - Parengti viešojo susisiekimo maršrutų schemą, susietą su kaimyninėmis savivaldybėmis;
 - Atsinaujančių energijos išteklių naudojimo Raseinių rajono savivaldybės energijos ūkio plėtrai galimybių studiją.

9. IŠORINĖS VAIZDINĖS REKLAMOS (IVR) ĮRENGIMO PLANUOJAMOJE TERITORIJOJE NUOSTATOS

9.1. BENDROSIOS NUOSTATOS

Pagrindinės sąvokos.

Išorinė vaizdinė reklama – rašytinė (informacinė) arba vaizdo reklama, pateikiama ne patalpose. Tokiai reklamai pateikti naudojamos įvairios specialiosios (stendai, skydai, stulpai, vitrinos, iškabos ir pan.) ir tam tikslui pritaikytos (pastatų fasadai, stogai, laikinieji statiniai, viešojo keleivinio kelių transporto priemonės, oro balionai, gyvų gėlių, augalų kompozicijos ir pan.) reklamos pateikimo priemonės;

Reklamos nuoroda – reklama, turizmo informacija, kurioje nurodomas gamintojo ar paslaugos teikėjo (objekto) pavadinimas (juridinio asmens žymuo) pagal įmonės registravimo pažymėjimą ir/ar pagrindinę veiklą, ir/ar adresas, ir/ar kelio kryptis;

Trumpalaikė reklama – reklama, susijusi su konkrečia švente, politiniu, kultūros, meno, sporto ar kitu viešuoju renginiu, kurioje rašytiniu tekstu (informacija) arba vaizdu pranešama apie renginį, jo rengėjus, dalyvius, rėmėjus, renginio datą, trukmę, vietą ir kuri gali būti eksponuojama ne ilgiau kaip 30 dienų;

Iškaba – prie juridinio asmens ar juridinio asmens padalinio buveinės pastato pateikta informacija, nurodanti juridinio asmens ar jo padalinio pavadinimą, arba prie juridinio asmens ar individualia veikla besiverčiančio fizinio asmens verslo vietos pateikta informacija, nurodanti juridinio asmens ar individualia veikla besiverčiančio asmens verslo pobūdį (parduotuvė, viešbutis, kirpykla ir pan.). Iškabojė gali būti nurodytas prekių ar paslaugų ženklas, vėliava, emblema, individualia veikla besiverčiančio asmens vardas, pavardė, individualios veiklos vykdymo registracijos pažymos arba įsigyto verslo liudijimo numeris ar kita papildoma informacija (darbo laikas ir pan.).

Reklaminis įrenginys – speciali išorinės reklamos pateikimo priemonė (stendas, skydas, stulpas, vitrina ir pan.).

Reklama – bet kokia forma ir bet kokiomis priemonėmis skleidžiama informacija, susijusi su asmens ūkine komercine, finansine ar profesine veikla, skatinanti įsigyti prekių ar naudotis paslaugomis, įskaitant nekilnojamojo turto įsigijimą, turtinių teisių ir įsipareigojimų perėmimą.

Politinė reklama – valstybės politiko, politinės partijos, politinės partijos nario, politinės kampanijos dalyvio, jų vardu ir (ar) interesais bet kokia forma ir priemonėmis už mokestį ar neatlygintinai politinės kampanijos laikotarpiu ar tarp politinių kampanijų skleidžiama informacija, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose arba kurios skleidimu propaguojamas valstybės politikas, politinė partija, politinės partijos narys ar politinės kampanijos dalyvis, taip pat jų idėjos, tikslai ar programa.

Paslėpta reklama – bet kokia forma ir bet kokiomis priemonėmis skleidžiama informacija apie gamintoją ar paslaugos teikėją, jo pavadinimą ar veiklą, prekės ženklą, pateikiama tokia forma, kuri gali suklaidinti reklamos vartotojus dėl šios informacijos pateikimo tikrojo tikslo. Toks informacijos pateikimas visais atvejais laikomas paslėpta reklama, kai už ją sumokama ar kitaip atlyginama.

Skelbimas – tai vienkartinė trumpalaikė (iki 1 mėnesio) įvykio, renginio, akcijos ir pan. reklama (pranešimas, kvietimas), pateikiama specialiai tam skirtose vietose.

Trumpalaikė išorinė reklama – tai vienkartinė trumpalaikė (iki 1 mėnesio) įvykio, renginio, akcijos ir pan. išorinė reklama (pranešimas, kvietimas), pateikiama specialiai tam skirtose vietose.

Kitos vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos reklamos įstatyme apibrėžtas sąvokas.

Teisės aktai, reglamentuojantys išorinę vaizdinę reklamą:

- Lietuvos Respublikos reklamos įstatymas (Žin., 2000, Nr. 64-1937);
- Išorinės vaizdinės reklamos įrengimo Raseinių rajono savivaldybės teritorijoje taisyklės 2008 m. gegužės 29 d. patvirtintos tarybos sprendimu Nr. (1.1)TS-223;
- Lietuvos Respublikos kelių įstatymas (Žin., 1995, Nr. 44-1076; 2002, Nr. 101-4492);
- Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymas (Žin., 2000, Nr. 92-2883; 2007, Nr. 128-5213);
- Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1992, Nr. 22-652) (2012-09-23 aktuali);
- Lietuvos Respublikos ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004-06-17 įsakymas Nr. 4-246/d1-341 „Dėl turizmo ir rekreacijos schemų ir planų (projektų) rengimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 103-3814; 2007, Nr. 4-180; 2011, Nr. 33-1580);
- Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2000 m. gruodžio 1 d. įsakymas Nr. 405 „Dėl Išorinės reklamos įrengimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin. 2000, Nr.104-3305; 2005, Nr.97-3683; 2008 Nr.70-2667; 2011, Nr.30-1418);
- Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007-02-14 įsakymas Nr. D1-96 „Dėl gamtinio karkaso nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 22-858; 2010, Nr. 87-4619).

9.2. IŠORINĖS VAIZDINĖS REKLAMOS ĮRENGINIŲ IŠDĖSTYMO PRINCIPAI

Raseinių rajono savivaldybėje išorinės vaizdinės reklamos (toliau IVR) objektų įrengimo vietas galima išskirti tokias:

- Urbanizuotos teritorijos;
- Pagrindiniai keliai;
- Turizmo ir piligrimų trasos.

Urbanizuotos teritorijos. Didžiausią potencialą išorinės reklamos objektų atsiradimui turi daugiau gyventojų turinčios urbanizuotos teritorijos – Raseiniai ir Ariogala. Pastebėta, kad reklamos objektų koncentracijos zonos dažniausiai dera su aktyviausia komerciniu ir paslaugų teikimo požiūriu teritorija – gyvenvietės centrine dalimi, šalia pagrindinių transporto arterijų ir jų sankirtų. Tačiau neesant teritorijų planavimo dokumentų, nustatančių reklamos objektų įrengimo principus, reklamos plotai įrengiami padrikai ant esamų pastatų fasadų, pagrindinių gatvių sankryžose ar žaliuosiuose plotuose. Netinkamose vietose ar netinkamai įrengti reklamos plotai kenkia gyvenviečių įvaizdžiui, gali dominuoti svarbiose miesto panoramose ar užgožti reprezentacines ir istoriškai vertingas erdves. Siekiant to išvengti urbanizuotų teritorijų bendrieji planai turi būti papildyti nuostatomis ir reglamentais dėl išorinės vaizdinės reklamos įrengimo.

Pagrindiniai keliai. Kita svarbi reklamos objektų atsiradimo erdvė yra keliai. Intensyviausias kelias rajono savivaldybėje yra automagistralė A1 „Vilnius–Kaunas–Klaipėda“ (E85), kuri turi didžiausią potencialą išorinės reklamos objektų atsiradimui. Čia įrengiami ypač didelių gabaritų reklamos įrenginiai. Raseinių rajono savivaldybės ribose magistralinio kelio prieigose nėra gausu reklamos objektų. Raseinių rajono teritorijos bendrojo plano koncepcijoje yra numatytas prioritetas ruožas išorinės vaizdinės reklamos objektų atsiradimui. Vaizdinės reklamos įrenginiai gali būti statomi už magistralinių ir kitų valstybinės reikšmės kelių apsaugos zonų ribų.

Kituose valstybinės reikšmės keliuose rajono savivaldybės teritorijoje eismas nėra intensyvus, todėl reklaminių objektų poreikis neprognozuojamas. Reklamos plotai galėtų atsirasti prie įvažiavimų į urbanizuotas teritorijas, netoli turistinių ar rekreacinių objektų. Prie šių kelių išorinės vaizdinės reklamos įrenginio plotas turėtų būti mažesnis, nei prie valstybinės reikšmės magistralinių kelių, derėti prie gamtinės aplinkos, neužgožti kelio ženklų.

Išorinės vaizdinės reklamos objektai prie valstybinės reikšmės kelių turi būti įrengiami vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, reglamentuojančiais saugų eismą, kelių projektavimą ir įrengimą, statinių projektavimą ir įrengimą, galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais.

Gamtinio karkaso zonose ir saugomose teritorijose išorinės vaizdinės reklamos objektai turi atitikti saugomų teritorijų tvarkymo planų ir gamtinio karkaso nuostatus.

Turizmo ir piligrimų trasos. Turistinėse dviračių ar pėsčiųjų trasose, piligrimų trasose įrengtose ne prie automobilių kelių, išorinės vaizdinės reklamos objektai turi derėti prie gamtinės aplinkos, reklamos plotai neturi būti didesni nei 5 m², atitikti gamtinio karkaso ir saugomų teritorijų tvarkymo planų nuostatus, jei patenka į šias teritorijas.

Turistinėse trasose, kurios yra šalia automobilių kelių ar sutapatintos su jais, IVR objektai turi būti įrengiami vadovaujantis teisės aktų reikalavimais ir IVR įrengimo nuostatomis prie pagrindinių kelių.

9.3. VIEŠOSIOS REKLAMOS OBJEKTŲ KLASIFIKACIJA IR SKLAIDOS REGLAMENTAVIMAS

Siūlome IVR įrenginius klasifikuoti į 3 grupes:

- informacinius reklaminius įrenginius;
- atskirai stovinčius komercinius reklaminius įrenginius;
- komercinius reklaminius įrenginius ant statinių.

Šios išorinės vaizdinės reklamos įrenginių grupės sudaro sąlygas reklamos įrenginių sklaidos Raseinių rajono savivaldybės teritorijoje ir atskirose gyvenvietėse reglamentuoti. Kiekvieną iš IVR įrenginių grupių gali būti skirstoma į potipius, kurie skiriasi reklaminės informacijos turiniu, įrenginių įrengimo principu. Todėl jų sklaidos galimybės skirtingose rajono savivaldybės ir gyvenviečių zonose gali skirtis (žr. 2 priedą „Išorinės vaizdinės reklamos objektų sklaidos reglamentas“).

Informaciniai reklaminiai įrenginiai:

- turizmo informacinės sistemos elementai;
- parkų, dviračių takų ženklavimo sistemos elementai;
- skelbimų įrenginiai viešųjų renginių, teatrų repertuarų anonsavimui;
- iškabos (plokštuminės, konsolinės ir įrengiamos ant stogu);

- laikinoji viešoji informacija (transparantai virš gatvių ir politinės reklamos įrengimo vietos).

Šiems IVR objektams, tuo pačiu ir skelbimų bei transparantų įrengimui, rekomenduojama sukurti vieningą ženklinimo sistemą ir stilių.

Laikinosios viešosios informacijos įrenginiai leidžiami gyvenviečių centruose ir viduriniuosiose zonose. Politinė reklama įrengiama vietose, patvirtintose savivaldybės tarybos sprendimu ir vadovaujantis kitais aktualiais teisės aktais.

Komerciniai reklaminiai įrenginiai (atskirai stovintys). Atskirai stovintys komerciniai reklaminiai statiniai ir įrenginiai – tai kryptinės nuorodos ar kiti tikslinės komercinės reklamos objektai. Jie dažniausiai skiriasi reklaminio ploto dydžių ir gali būti skirstomi į:

- mažų gabaritų standus (<3 m²);
- vidutinių gabaritų standus (3-5 m²);
- didelių gabaritų standus ir lauko ekranus (5-20 m²);
- labai didelių gabaritų standus ir lauko ekranus (≥20 m²).

Ant atskirai stovinčių konstrukcijų (standų, lauko ekranų) talpinama reklama turi didelį poveikį urbanizuotam ir gamtiniam kraštovaizdžiui, ypač didelių ir labai didelių gabaritų įrenginiai. Todėl jų įrengimui prioritetas teikiamas už urbanizuotų teritorijų ribų arba specialiai tam numatytuose komercinių IVR įrenginių mazguose, vidutinio ir didesnio intensyvumo kelių ruožuose. Įrengiant didelius atskirai stovinčius komercinius reklaminius standus ir lauko ekranus, numatomas minimalus 100 metrų atstumas tarp jų. Labai didelių gabaritų įrenginiams šis atstumas neturėtų būti mažesnis nei 200 metrų.

Minimalus atstumas tarp mažesnių gabaritų atskirai stovinčių standų urbanizuotose teritorijose reglamentuojamas: mažų gabaritų įrenginiams – 20 metrų, o vidutinių gabaritų standams – 50 metrų. Kadangi šių įrenginių pastatymas galimas visose aktyviau panaudojamose gyvenviečių zonose, įrengiant juos miestų reprezentacinėse dalyse rekomenduojama taikyti vieningus įrenginių konstrukcinius ir stiliaus (dizaino) sprendimus.

Komercinių nuorodų ir kitų reklaminių standų bei lauko ekranų atsiradimas urbanizuotų vietovių rekreacinės paskirties teritorijose ir reprezentacinėse teritorijose nenumatomas.

Komerciniai reklaminiai įrenginiai (ant statinių):

- vidutinių ir didelių gabaritų (3-20 m²) įrenginiai ant pastatų ugniasienių ir fasadų, kuriuose nėra angų;
- įrenginiai ant pastatų stogų (šlaitinių, plokščių);
- laikini įrenginiai (statybos leidimo galiojimo metu) ant statybviečių aptvėrimų, rekonstruojamų pastatų statybinių pastolių;
- reklaminės iškabos (ant pastatų stogų, taip pat reklaminės vėliavos ir pan.).

Ant pastatų ugniasienių bei aklinų fasadų vidutinių ir didelių gabaritų komercinius reklaminius plotus siūloma leisti įrengti gyvenviečių viduriniuosiose ir periferinėse zonose, taip ribojant jų įrengimą centruose ir rekreacinėse zonose. Esamus ar planuojamus reklaminio ploto parametrus (3-20 m²) atitinkančias objektų sancaupas siūloma pertvarkyti, apjungiant jas į vieną (ar vienodos stilistikos) reklaminių plotą.

Komerciniai reklaminiai įrenginiai ant pastatų stogų neribojami viduriniuosiose ir periferinėse gyvenviečių dalyse, verslo ir gamybos teritorijose. Ribojamas tokių objektų atsiradimas centrinėse gyvenviečių dalyse, mažaaukščių gyvenamųjų namų rajonuose. Šiose vietose planuojami objektai turi derėti prie urbanizuotos aplinkos, neužgožti atsiveriančių esamų

perspektyvų, turi būti derinami jų dizaino ir turinio sprendimai su atsakingais savivaldybės specialistais. Išorinės vaizdinės reklamos įrenginiai ant statybviečių aptvėrimų ir pastolių neribojami visose gyvenviečių zonose statybos leidimo galiojimo metu. Reklaminės iškabos leidžiamos centrinėse, viduriniuose ir periferinėse urbanizuotų vietovių zonose.

Visų tipų išorinės vaizdinės reklamos objektų įrengimo projektinė medžiaga turi būti derinama su viešosios reklamos sklaidą koordinuojančia institucija, šiuo atveju – Raseinių rajono savivaldybės atsakingais specialistais. Priešingu atveju teisės aktų ir reglamentų neatitinkantys reklaminiai įrenginiai turi būti šalinami, o jų padaryta žala atitaisoma reglamentus pažeidusio juridinio ar fizinio asmens sąskaita.

Visų tipų išorinės vaizdinės reklamos objektai turi būti organiškai įkomponuoti į juos supančią urbanizuotą ar gamtinę aplinką. Neturi konkuruoti su kelio ženklais, užgožti pastatų, aikščių, skverų, monumentų, atsiveriančių urbanizuotos ar gamtinės teritorijos panoramų, dominančių. Tuo atveju, kai yra saugomos miestų ar miestelių panoramos, kaip svarbi jo savitumo dalis, IVR objektai turi būti parenkami tokio tipo ir įrengiami taip, kad būtų išsaugotas miestelio savitumas, o esamose panoramose IVR objektai nedominuoti.

PRIEDAI

1 PRIEDAS. Raseinių rajono savivaldybės nekilnojamojų kultūros vertybių sąrašai

1 lentelė. Paminklai

Eil. Nr.	Unikalus objekto kodas	Nekilnojamosios kultūros vertybės pavadinimas	Adresas <i>Seniūnija/Gyvenvietė</i>	
1.	23755	Pabalčių, Milžavėnų piliakalnis (kompleksą sudaro piliakalnis (5583); papilys (34990); gyvenvietė (23756))	Nemakščių	Pabalčių k.
2.	5585	Pužų piliakalnis, vad. Pilale		Pužų k.
3.	23753	Ižiniškių piliakalnis su gyvenviete (kompleksą sudaro piliakalnis (5581); gyvenvietė (23754))		Ižiniškių k.
4.	5582	Molavėnų, Griaužų piliakalnis, vad. Kauprėmis		Molavėnų k.
5.	16372	Molavėnų piliakalnis		Molavėnų k.
6.	23757	Galkaičių piliakalnis su gyvenviete (kompleksą sudaro piliakalnis (5594); gyvenvietė (23758))	Paliepių	Galkaičių k.
7.	5579	Kalnujų, Palendrių piliakalnis	Kalnujų	Palendrių k.
8.	2088	Lietuvos karių kapai	Raseiniai	Raseiniai
9.	5564	Raseinių piliakalnis, vad. Prabauda		Raseiniai
10.	5587	Padubysio piliakalnis, vad. Kaukuru	Raseinių	Padubysio k.
11.	2304	Kušeliškės senovės gyvenvietė	Šiluvos	Kušeliškės k.
12.	5591	Lyduvėnų piliakalnis II, vad. Barsukalniu		Lyduvėnų mstl.
13.	5590	Lyduvėnų piliakalnis, vad. Danutės piliakalniu		Lyduvėnų mstl.
14.	2288	Lyduvėnų geležinkelio tiltas		Lyduvėnų mstl.
15.	1583	Švč. M. Marijos Gimimo Bazilikos kompleksas (kompleksą sudaro bazilika (25030); sandėlis (25031))		Šiluvos mstl., M. Jurgaičio a. 2
16.	11120	Sukilėlių kapai	Pagojukų	Kiaulininkų k.
17.	5566	Betygalos piliakalnis	Betygalos	Betygalos mstl.
18.	5569	Ročiškės piliakalnis		Ročiškės k.
19.	5568	Darbutų piliakalnis, vad. Bielskio, Darbutų kalnu		Darbutų k.
20.	5573	Kejėnų piliakalnis, vad. Kaukuru, Švedų bokštu	Ariogalos	Kejėnų k.
21.	5574	Kejėnų pilkapynas, vad. Švedkapiais		Kejėnų k.
22.	5575	Kejėnų kapinynas, vad. Švedkapiais		Kejėnų k.
23.	23749	Bažavalės piliakalnis su gyvenviete (kompleksą sudaro piliakalnis (5570); gyvenvietė (23750))		Bažavalės k.
24.	13131	Kalniškių kapinynas		Kalniškių I k.
25.	23747	Gėluvos piliakalnis su gyvenviete (kompleksą sudaro piliakalnis (5565); gyvenvietė (23748))		Gėluvos k.
26.	1579	Biliūnų dvaro sodyba (kompleksą sudaro rūmai (22213); svirnas (22198); ūkinis pastatas (22199); ledainė (22200); parkas (22201))	Girkalnio	Biliūnų k.
27.	5572	Biliūnų senovės gynybinis įtvirtinimas, vad. Volų pilaite		Biliūnų k.
28.	23751	Naukaimio piliakalnis su gyvenviete (kompleksą sudaro piliakalnis (5576); gyvenvietė (23752))		Naukaimio k.

2 lentelė. Valstybės saugomi kultūros paveldo objektai

Eil. Nr.	Unikalus objekto kodas	Nekilnojamosios kultūros vertybės pavadinimas	Adresas <i>Seniūnija/Gyvenvietė</i>	
1.	20274	Koplytstulpis su altorėliu ir kryžiumi-viršūne (kompleksą sudaro koplytstulpis (30266); altorėlis su skulptūriniu grupe (30267); kryžius-viršūnė (30268))	Nemakščių	Sugintų k.
2.	28142	Koplytstulpis su altorėliu ir kryžiumi-viršūne (kompleksą sudaro koplytstulpis (28143); altorėlis su skulptūra (2891); kryžius-viršūnė (28144))		Nemakščiai
3.	28140	Koplytstulpis su kryžiumi-viršūne (kompleksą sudaro koplytstulpis (15361); kryžius-viršūnė (28141))		Nemakščiai
4.	20738	Nemakščių mstl. žydų senosios kapinės		Legotiškės k.
5.	2092	Nemakščių mstl. žydų žudynių vieta ir kapas		Nemakščiai
6.	12335	Akmuo vad. Skirtinio akmeniu		Paskirtinio k.
7.	20719	Viduklės mstl. žydų senosios kapinės	Viduklės	Viduklė, Paupio g.
8.	2094	Žydų žudynių vieta ir kapas		Viduklė
9.	2889	Stogastulpis su kryžiumi-viršūne	Viduklės	Viduklė
10.	2828	Pirmojo lietuviško laikraščio leidėjo ir redaktoriaus Antano Smilgos kapas	Raseinių miesto	Raseiniai, Sodų g.
11.	4973	Paminklas "Žemaitis"		Raseiniai
12.	10541	Kalėjimo statinių kompleksas (kompleksą sudaro kalėjimas (27489); ūkinis-administracinis pastatas (27490); rūsys (27491))		Raseiniai, Muziejaus g. 3
13.	20277	Koplytstulpis su skulptūromis ir kryžiumi-viršūne (kompleksą sudaro koplytstulpis (28145); skulptūra (28146); skulptūra (28147); skulptūra (28148); skulptūra (28149); skulptūra (28150); kryžius-viršūnė (28151))	Šiluvos mstl.	Godlaukio k.
14.	5593	Akmuo su "Velnio ir Dievo pėdomis"		Žalpių k.
15.	20721	Šiluvos mstl. žydų senosios kapinės		Šiluva
16.	13490	Antkapinė koplytėlė		Šiluva, Jono Pauliaus II g.
17.	30265	Antkapinė koplytėlė		Šiluva, Jono Pauliaus II g.
18.	5599	Aukuro akmuo, vad. Didžiuoju akmeniu		Rinkšelių k.
19.	5589	Akmuo vad. Koplytėlės akmeniu		Akmenės k.
20.	543	Skaraitiškės dvaro sodyba (kompleksą sudaro rūmai (22430); pieninė (22431); vartų stulpai (22432); parkas (22433))		Skaraitiškės k.
22.	10543	Sodybos vieta	Pagojukų	Pasandravio k.
23.	11119	Poeto Maironio tėviškės sodyba (kompleksą sudaro namas (31758); svirnas (31759); kiaulidė (31760); rūsys (31761))		Bernotų k.
24.	22048	Vandens malūnas su technologine įranga	Betygalos	Maslauskiškių k.
25.	518	Burbiškio dvaro sodyba (kompleksą sudaro rūmai (24793); tvartas (24794); tvartas (24795); tvartas (24796); senosios kapinės (24797))		Burbiškių k.
26.	13454	Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytauto paminklas		Betygala

Eil. Nr.	Unikalus objekto kodas	Nekilnojamosios kultūros vertybės pavadinimas	Adresas <i>Seniūnija/Gyvenvietė</i>	
27.	5567	Kalnas vad. Alkos, kitaip Aukos kalnu		
28.	27076	Vaškučių senovės gyvenvietė		Vaškučių k.
29.	27075	Ročiškės dvarvietė		Ročiškės k.
30.	20263	"Kristaus apraudojimas" Kopytėlė su skulptūriniu grupe ir kryžiumi-viršūne (kompleksą sudaro kopytėlė (28152); skulptūrinė grupė (28153); kryžius-viršūnė (28154))	Ariogalos	Grajauskų k.
31.	20737	Ariogalos mstl. žydų senosios kapinės		Padubysio k.
32.	2090	Ariogalos mstl. žydų žudynių vieta ir kapas		Ariogala
33.	27074	Gėlupos kapinynas		Gėlupos k.
34.	12922	Kapinynas II		Gėlupos k.
35.	2303	Daugėliškių piliakalnis, vad. Ožnugariu	Ariogalos	Daugėliškių k.
36.	13451	Kopytėlė		Butkiškės k.
37.	2091	Girkalnio mstl. žydų žudynių vieta ir kapas	Girkalnio	Girkalnio mstl.
38.	20720	Girkalnio mstl. žydų senosios kapinės		Girkalnio mstl.

3 lentelė. Kiti registriniai kultūros paveldo objektai

Eil. Nr.	Unikalus objekto kodas	Nekilnojamosios kultūros vertybės pavadinimas	Adresas <i>Seniūnija/Gyvenvietė</i>	
1.	16171	Rekošaičių kapinynas		Rekošaičių k.
2.	16170	Milžavėnų kapinynas		Milžavėnų k.
3.	5584	Pašešuvio kapinynas, vad. Senkapiais	Nemakščių	Pašešuvio k.
4.	13470	Koplytstulpis su ornamentuotu kryželiu ir Jono Nepomuko skulptūra		Pešešuvio k.
5.	13473	Stogastulpis su ornamentuotu kryželiu ir skulptūra		Trepieninkų k.
6.	2093	Genocido vieta ir kapavietė		Viduklės mst.
7.	11124	Kapinės		Viduklės mst.
8.	1585	Bažnyčia, varpinė ir šventoriaus vartai (kompleksas)	Viduklės	Viduklės mst.
9.	2226	Klebonija		Viduklės mstl., Žemaitės g. 2
10.	517	Buv. dvaro sodybos fragmentai (kompleksas)	Paliepių	Blinstrubiškių k.
11.	20740	Lietuvos partizanų kapai		Obelynės k.
12.	11118	Kapinės	Kalnujų	Kalnujų k.
13.	11113	Kapinės		Raseiniai
14.	1576	Bažnyčia ir buv. Dominikonų vienuolyno pastatų liekanos (kompleksas)	Raseinių m.	Raseiniai, Bažnyčios g. 4
15.	2294	Kapas		Raseiniai
16.	20912	Alko šaltinis, vad. Magdės šuliniu		Raseiniai, Ateities g.
17.	3861	Senkapis	Raseinių	Anulyno k.
18.	12360	Buv. dvaro sodyba (kompleksas)		Žičkiškės k.
19.	534	Buv. dvaro sodybos fragmentai (kompleksą sudaro kopyčia-mauzoliejus (12673); kopyčia-mauzoliejus (37088); tvartas (37089); arklidė (37090); klėtis (37091); sandėlis (37092))		Katauskių k.

Eil. Nr.	Unikalus objekto kodas	Nekilnojamosios kultūros vertybės pavadinimas	Adresas <i>Seniūnija/Gyvenvietė</i>	
20.	11121	Kapinės		Lyduvėnų k.
21.	3882	Piliaikalnis		Šiaulelių k.
22.	11122	Kapinės		Šiluva
22-a	12631	Šiluvos miestelio istorinė dalis (vietovėje yra Antkapinė koplytėlė (13490), Antkapinė koplytėlė (30265), Bazilikos kompleksas (1583), Kryžius su 2 kryžmom (13489), Namas (4433), Šiluvos Švč. Mergelės Marijos Apsireiškimo koplyčios statinių kompleksas (31214))	Šiluvos sen.	Šiluva
	31214	Šiluvos Švč. M. Marijos Apsireiškimo koplyčios statinių kompleksas (kompleksą sudaro koplyčia (31215); atraminė siena (31216))		Šiluva, Jono Pauliaus II g. 7
22-a	33080	Knygnešio Kazimiero Roseno kapas		Šiluvos mstl.
22-a	33081	Knygnešio Kazimiero Roseno gimtoji sodyba, (kompleksą sudaro namas (33082); klėtis (33083))		Šiluvos mstl., J. Pauliaus II g. 22
23.	5601	Vėžlaukio kapinynas		Viežlaukio k.
24.	5597	Pažobrio pilkapių vieta, vad. Kapmilžiais		Pažobrio k.
25.	35051	Pažobrio senosios kapinės		Pažobrio k.
26.	5596	Paluknio kapinynas, vad. Kaukazo kalneliu		Paluknio k.
27.	546	Žaiginio dvaro sodybos fragmentai (kompleksą sudaro rūšys (31011); svirnas (31012))		Žaiginio mstl.
28.	13508	Koplytėlė prie medžiosu Pietos skulptūra		Gintaučių k.
29.	545	Tendžiogalos dvaro sodybos fragmentai (kompleksą sudaro pastato liekanos (31009); liekanos (31010))		Tendžiogalos k.
30.	515	Belazariškio (Vosiliškio) buv. dvaro sodybos fragmentai (kompleksas)	Pagojukų	Vosiliškio k.
31.	33317	Zvėgių piliakalnis, vad. Pilies kalnu		Zvėgių k.
32.	5578	Agelaičių pilkapynas, vad. Milžinkapiais		Agelaičių k.
33.	542	Buv. palivarko sodybos fragmentai (kompleksas)		Ročių k.
34.	548	Buv. dvaro sodybos fragmentai (kompleksas)		Žibulių k.
35.	20368	Miestelio istorinė zona (vietovė)	Betygalos	Betygalos k.
36.	2888	Kryžius		Betygalos k.
37.	2071	Šaltinėlis, vad. Šv. Jono (Gaivučiu)		Betygalos k.
38.	1578	Bažnyčia		Ugionių k.
39.	31109	Darbutų piliakalnis II		Darbutų k.
40.	2160	Kapai ir koplyčia		Ariogala
41.	10542	Kapas		Ariogala
42.	2893	Paminklas 1941-1953 m. kankiniams atminti		Ariogala
43.	11115	Namas	Ariogala	Ariogala, Vytauto g. 70
44.	512	Ariogalos, Čekuvos dvaro sodyba (kompleksą sudaro rūmai (30753); svirno liekanos (30754); parko fragmentai (30755))		Ariogala
45.	539	Palukščio buv. dvaro sodybos fragmentai (kompleksą sudaro ponų namas (31006); klėtis (31007); tvarto liekanos (31008))	Ariogalos	Palukščio k.
46.	5571	Kalniškių, Ginaičių piliakalnis		Daugirdėnų k.
47.	540	Buv. dvaro sodybos fragmentai (kompleksas)		Plebergo k.
48.	2894	Gedimino stulpai		Pataklėlių k.
49.	520	Buv. dvaro sodybos fragmentai (kompleksas)		Gėlupos k.

Eil. Nr.	Unikalus objekto kodas	Nekilnojamosios kultūros vertybės pavadinimas	Adresas <i>Seniūnija/Gyvenvietė</i>	
50.	33152	Lietuvos partizanų vadavietė		Daugėliškių k.
51.	13453	Koplytėlė prie medžio su ornamentuotu kryželiu ir Nukryžiuotojo skulptūrine grupe		Padubysio k.
52.	1577	Bažnyčia		Butkiškės k.
53.	13452	Koplytėlė su ornamentuotu kryželiu ir Nazaretiečio skulptūra		Butkiškės k.
54.	11116	Kapinės		Girkalnio mst.
55.	2827	Kapas		Girkalnio mst.
56.	11117	Kapas		Girkalnio mst.

[Pastaba: *Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinyje* Raseinių rajono savivaldybės kultūros paveldo objektai atitinka šių lentelių numeraciją]

2 PRIEDAS. Išorinės vaizdinės reklamos objektų sklaidos reglamentavimas

Išorinės vaizdinės reklamos (IVR) tipai	IVR objektų sklaidos vietos							Pastabos
	Zonos (urbanizuotose vietovėse)				Keliai (pagal IVR potencialą)			
	Centrinė dalis	Vidurinioji dalis	Periferija	Rekreaciniai želdynai	Magistralinis kelias	Kiti valstybinės reikšmės keliai	Turizmo ir piligrimų tramos	
I. Informaciniai reklaminiai įrenginiai (kartu ir viešosios informacijos objektai)								
1. Turizmo informacinė sistema (įrenginiai su turistinėmis schemomis, žemėlapiai, krypties nuorodos į turistinius objektus)	+	+	+	+	-	+	+	Pagal vieningą turistinės informacijos ženklavimo sistemą
2. Parkų, dviračių takų ženklavimo sistema (įrenginiai su schemomis patekimo į objektus taškuose, krypties nuorodos)	+	+	+	+	-	+	+	Pagal vieningą tokio tipo informacijos ženklavimo sistemą
3. Skelbimų įrenginiai viešųjų renginių, teatrų repertuarų anonsavimui	+	+	+	+	-	-	-	Savivaldybės tarybos sprendimu nustatytose vietose
4. Iškabos								
4.1. Plokštuminės (įrengtos lygiagrečiai pastato fasadui)	+	+	+	-	-	-	-	Įrengiama pagal projektą, derinant su savivaldybės specialistais
4.2. Konsolinės (įrengtos statmenai pastato fasadui)	+	+	+	-	-	-	-	
4.3. Ant pastato stogo (tik peršviečiamos, ažuūrinės)	+	+	+	-	-	-	-	
5. Laikinoji viešoji informacija								
5.1. Transparentai virš gatvių (laikiniai proginių renginių metu)	+	+	-	-	-	+	+	Pagal vieningą tokio tipo informacijos ženklavimo sistemą ir tik savivaldybės tarybos sprendimu nustatytose vietose
5.2. Politinės reklamos vietos	+	+	-	-	-	-	-	Pagal įstatymus ir tik savivaldybės tarybos sprendimu nustatytose vietose
II. Atskirai stovintys komerciniai reklaminiai statiniai ir įrenginiai								
6. Nuorodos (kryptinės nuorodos į objektus)								
6.1. Mažų gabaritų stendai ($\leq 3 \text{ m}^2$)	+	+	+	-	-	+	+	Miesto reprezentacinėse dalyse taikomas vieningas tokio tipo IVR įrenginių dizainas; min. atstumas tarp objektų – 20 metrų

Išorinės vaizdinės reklamos (IVR) tipai	IVR objektų sklaidos vietos							Pastabos
	Zonos (urbanizuotose vietovėse)				Keliai (pagal IVR potencialą)			
	Centrinė dalis	Vidurinioji dalis	Periferija	Rekreaciniai želdynai	Magistralinis kelias	Kiti valstybinės reikšmės keliai	Turizmo ir piligrimų tramos	
6.2. Vidutinių gabaritų stendai (3-5 m ²)	+	+	+	-	-	+	+	Miesto reprezentacinėse dalyse taikomas vieningas tokio tipo IVR įrenginių dizainas; min. atstumas tarp objektų – 50 metrų
6.3. Didelių gabaritų stendai ir lauko ekranai (5-20 m ²)	-	+	+	-	+	+	-	Min. atstumas tarp objektų – 100 metrų
6.4. Labai didelių gabaritų stendai ir lauko ekranai (≥20 m ²)	-	-	+	-	+	+	-	Tik plane numatytuose IVR koncentracijos mazguose. Min. atstumas tarp objektų – 200 metrų
III. Komerciniai reklaminiai įrenginiai ant statinių								
7. Ant pastato fasadų, kuriuose nėra angų ir ugniasienių (vidutinių ir didelių gabaritų 3-20 m ²)	-	+	+	-	-	+	-	Įrengiama pagal projektą, derinant su savivaldybės specialistais; reklamos objektų sancaupos turėtų būti apjungiamos į vieną reklaminį plotą
8. Ant pastatų stogų:								
8.1. Ant šlaitinių stogų	-	+	+	-	-	-	+	Įrengiama pagal projektą, derinant su savivaldybės specialistais
8.2. Ant plokščių stogų	-	+	+	-	-	-	+	
9. IVR ant statyviečių aptvėrimų, rekonstruojamų pastatų statybinių pastolių, statybos leidimo galiojimo metu	+	+	+	+	-	-	+	Galimi laikini IVR įrenginiai
10. Reklaminės iškabos								
10.1. Ant pastato stogo	+	+	+	-	-	-	+	Įrengiama pagal projektą, derinant su savivaldybės specialistais
10.2. Reklaminės vėliavos	+	+	+	-	-	-	+	